

|

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Variabilita pohřebního ritu

kultury nálevkovitých pohárů v Čechách

Alžběta Hladká

Západočeská univerzita v Plzni

**Fakulta filozofická
Katedra archeologie
Studijní program Archeologie**

Bakalářská práce

**Variabilita pohřebního ritu
kultury nálevkovitých pohárů v Čechách**

Alžběta Hladká

Vedoucí práce:

PhDr. Petr Kříšťuf, Ph.D.

Katedra archeologie

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2024

|

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci zpracovala samostatně za použití pouze uvedených pramenů a literatury.

Plzeň 2024

.....

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla vyjádřit své poděkování PhDr. Petru Křišťufovi, Ph.D. za jeho odborné vedení této bakalářské práce, trpělivost a vstřícnost při konzultacích. Dále bych chtěla poděkovat Mgr. Ladislavu Čapkovi, Ph.D., jehož poznatky a názory přispěly k obohacení tohoto textu. Nakonec mé díky patří mojí rodině, příteli a blízkým přátelům, kteří mě podporovali.

Obsah

Obsah.....	1
1. Úvod	2
1.1. Cíle práce.....	3
1.2. Metody práce	3
1.3. Přehled věkových stupňů uplatněných v databázi.....	4
2. Kultura nálevkovitých pohárů v Čechách a její definice.....	5
2.1. Definice.....	5
2.2. Rozšíření na našem území	5
3. Dějiny bádání a rozdělení do fází	6
3.1. Baalberská fáze.....	6
3.2. Siřemská fáze.....	7
3.3. Salzmündská fáze	7
4. Pohřební ritus v archeologickém kontextu	7
4.1. Poloha zemřelého v hrobě	8
5. Analýza pohřebních kontextů a jedinců	9
5.1. Kostrový pohřební ritus.....	12
5.1.1. Kostrové hroby v hrobových jamách.....	12
5.1.2. Podoba hrobové jámy	12
5.1.3. Jedinec v hrobové jámě.....	16
5.1.3.1. Poloha jedince – hrobová jáma	16
5.1.3.2. Pohlaví a věk jedince – hrobová jáma	18
5.1.4. Pohřební výbava a jiná charakteristika	19
5.2. Žárový pohřební ritus	21
5.2.1. Žárový hrob	22
5.2.2. Podoba a výbava pohřební jámy	22
6. Fenomén eneolitických dlouhých mohyl	23
6.1. Definice mohyly v období kultury nálevkovitých pohárů	23
6.2. Mohylové pohřbívání na území Čech v KNP	23
6.2.1. Mohyla kultury nálevkovitých pohárů v Nymburce.....	24
6.2.2. Pohřbívání ve Velkých Žernosekách.....	24
7. Pohřbívání v příkopovém ohrazení	27
7.1. Makotřasy.....	28

8.	Pohřby v sídlištních objektech.....	29
8.1.	Podoba pohřební jámy	29
8.2.	Jedinec v sídlištní jámě	32
8.2.1.	Poloha jedince – sídlištní objekty	32
8.2.2.	Pohlaví a věk jedince – sídlištní jáma	35
8.3.	Pohřební výbava a jiná charakteristika	35
8.4.	Pohřby lebek a známky násilí na kostech.....	36
8.4.1.	Hromadný hrob v Malém Březně	38
9.	Závěr a zhodnocení	38
10.	Resumé	39
11.	Literatura	40
12.	Zdroje	45
13.	Seznam obrázků	46
14.	Seznam tabulek	46
15.	Přílohy.....	47
15.1.	Tabulky databáze	49

1. Úvod

Pohřební ritus a jeho praktiky se řadí mezi klíčové součásti studia archeologie a bohatý zdroj informací pro pochopení náboženských představ a sociální struktury společnosti. Zkoumání pohřebních rituálů nám nabízí cenný vhled do tehdejšího způsobu života našich předků.

Hlavním tématem této bakalářské práce je popsání variability pohřebního ritu lidu kultury nálevkovitých pohárů v Čechách. Variabilita představuje rozdíly v pohřebním ritu na základě odlišností a způsobů samotného ritu, hrobového kontextu, antropologických údajů o jedinci a prostorovém umístění na pohřebišti. Studováno je několik klíčových faktorů, jako jsou věk, pohlaví, pohřební výbava jedince, konstrukce objektu hrobové jámy a její prostorové umístění.

Tato práce je rozdělena do několika tematických kapitol. V úvodní kapitole se zabývám vymezením kultury nálevkovitých pohárů a různým aspektům této kultury, včetně jejích základních charakteristik, projevů, materiální kultury. V následující části se budu věnovat

stručným dějinám bádání o kultuře nálevkovitých pohárů a uchopení tohoto období v archeologii na základě rozboru dosavadní literatury. Analytická část práce se věnuje rozboru pohřebního ritu a jeho variability na základě deskriptivního systému, pomocí něhož jsou podrobně sledovány formální a prostorové vlastnosti hrobových kontextů. Obsáhlou součástí je také sledování přítomnosti pohřební výbavy anebo antropologických údajů pohřbených jedinců. Na základě vyhodnocení jsou v syntetické části práce popsány hlavní aspekty a rozdíly ve způsobu pohřbívání na příkladu zkoumaných lokalit. Samostatná pozornost, v podobě kapitol, bude věnována v první řadě fenoménu dlouhých mohyl, podrobné definici samotné dlouhé mohyly a jejich roli na území Čech. Tato kapitola je rovněž spojena s mohylovým pohřbíváním zkoumaným vlastní databází. S tímto úzce souvisí pohřby v příkopovém ohrazení, kterým zde věnuji pozornost. Posledním tématem, které v této práci zkoumám jsou pohřby v sídlištním kontextu.

V obecném smyslu je rozdělena na dvě části, a to teoretickou a praktickou neboli analytickou. V teoretické části jsou nastíněny příklady variability pohřebního ritu KNP a v praktické se jedná o empirický výzkum pohřebních kontextů, jejichž formální a prostorové vlastnosti budou analyzovány na základě deskriptivního systému, jenž bude sloužit jako prostředek k jejich vyhodnocení. Struktura databáze společně s užitými deskriptory jsou součástí přílohy.

1.1. Cíle práce

Hlavní cíl této práce je detailní popsání variability pohřebního ritu kultury nálevkovitých pohárů na základě vyhodnocení získaných dat z pohřebišť, jednotlivých hrobů a ostatních objektů pohřebního charakteru nacházejících se v oblasti Čech. Jedním z klíčových cílů je podrobné popsání veškerých typů pohřebního ritu a získat hlubší představu o struktuře společnosti a odrazu sociálního postavení jedince, které bylo jedním z faktorů, jenž vedl k variabilitě. V této práci se pokusím zanalyzovat a interpretovat situace, ve kterých se uplatňoval vybraný pohřební ritus nejvíce a v jiných naopak méně. Neodmyslitelnou součástí této analýzy jsou také výjimky a jejich okolnosti, za kterých mohly nastat. Pozornost je zejména věnována faktoru a vlivu pohlaví a věku jedince na výběr určitého pohřebního ritu.

1.2. Metody práce

Metoda práce je založena na vytvoření deskriptivního systému, přizpůsobeného sledovaným otázkám, který je zaměřen na formální a prostorové vlastnosti. Prostorovými deskriptory se

sledují hroby a celá pohřebiště jako celek (poloha lokality, hrobu v kontextu naleziště). Na druhé straně formální deskriptory cílí na variabilitu pohřební výbavy (přítomnost, materiál, typ a polohu artefaktu v hrobě), hrobové konstrukce (kamenné obložení, zával nebo skříňka) a jejich rozměrů (šířka, délka, hloubka) či tvaru (obdélník, kruh, ovál). Shromáždění a zpracování získaných dat je řešeno prostřednictvím relační databáze vytvořené v programu Microsoft Access 2019. Do databáze jsou zaznamenávána data a údaje z příslušné publikované literatury a informace z digitálního archivu Archeologického ústavu AV ČR (nálezové zprávy) (*Tabulka 1*). Databáze je složena ze čtyř tabulek, na nejvyšší úrovni je tabulka s názvem LOKALITA (*Tabulka 2*), která je nadřazena ostatním a obsahuje základní informace o pohřebištích jako je oficiální název lokality z nálezové zprávy či literatury, kraj, ve kterém se lokalita nachází a rok výzkumu dané lokality v kontextu s kulturou nálevkovitých pohárů. Obsahuje samotnou interpretaci lokality na základě nálezu objektů a počet hrobů tohoto období společně se zjištěnou fází. Následující tabulka s názvem KONTEXT (*Tabulka 3*) obsahuje informace o daném objektu hrobového charakteru. Zde se evidují maximální dokumentované rozměry hrobové jámy (délka, šířka, hloubka), tvar a konstrukce, přítomnost artefaktu a počet uložených jedinců. Součástí je také lokalita, na které se objekt našel společně s rokem výzkumu. Třetí tabulka JEDINEC (*Tabulka 4*) nese data ohledně určitého jedince. Obsahuje údaje o věku, pohlaví, poloze, ve které byl zemřelý uložen a orientaci dle světových stran, kdy je směr, ke kterému směřovala hlava, napsán jako první. S tímto údajem úzce souvisí informace o světové straně, ke které byla tvář zemřelého přivrácena. Tabulka JEDINEC koresponduje s poslední tabulkou, a to je ARTEFAKT (*Tabulka 5*). Poslední tabulka obsahuje data o materiálu artefaktu a počtu kusů stejného druhu, následně také polohu milodaru v hrobové jámě a samotnou interpretaci předmětu na základě literatury/nálezové zprávy. Nashromážděná data slouží k vytvoření statistických grafů a výstupů v programu Microsoft Excel 2019. Práce je doplněna o mapovou přílohu vyznačenými lokalitami s prostorovými vztahy mezi hrobovými kontexty vytvořenou v prostředí GIS (program ArcMap), kde je místo označeno ve středu katastru, kde se objekt našel. Tato metoda práce poskytuje přehled o různých způsobech pohřbívání v kultuře nálevkovitých pohárů.

1.3. Přehled věkových stupňů uplatněných v databázi

Kapitola se stručně zabývá rozdělením věkových stupňů, které doplňují databázi, na základě chronologie podle M. Stloukala (1999). Věkový stupeň lze stanovit podle některých znaků na

lebce, pánevní kosti nebo zubech (*Stloukal 1999, 232*). Evidované děti jsou v databázi rozděleny do stupňů Infans – Infans I (0 – 0,5 let), Infans II (0,5 – 6 let) a Infans III (7–13 let). Dospívající jedinci Juvenis (14-19 let) a mladší dospělí Adultus I, II, (20–29 let, 30-39 let). Následně starší dospělí Maturus I, II (40–49 let, 50–59 let) a nakonec Senilis, kdy se jedná o jedince staršího 60 let (*Stloukal 1999*). U jedinců s označením n/a se jedná o neurčené či nezaznamenané pohlaví v dokumentaci. Neurčené pohlaví může být způsobeno neúplností kostry, především chybějícími kostmi s pohlavními znaky (pánev, lebka) či jejich poškozenost. Jedinci s neurčitelným pohlavím v této databázi jsou v drtivé většině případů děti a dospívající.

2. Kultura nálevkovitých pohárů v Čechách a její definice

2.1. Definice

Období kultury nálevkovitých pohárů v Čechách datujeme na přelom 5. a 4. tisíciletí př. Kr. (*Zápotocký 2013, 387*). Abychom byli přesní, tuto dobu absolutně datujeme mezi roky 3800–3350 př. Kr. (*Neustupný 2008, 15*) a pravděpodobně je její původ zakořeněn v některé z lokální větve lengyelské společnosti v oblasti střední Evropy (*Neustupný 1959, 283*). Toto období je typické pro svou keramiku s, jak už název sám vypovídá, nálevkovitě rozevřenými širokými hrdly. Česká skupina se ze začátku rozdělovala do tří, následně do čtyř stupňů, později se používalo rozdělení do fází dvou – starší a mladší, kde každá měla okolo dvou až tří fází (*Neustupný 2008*). Je nutné podotknout, že jde o široký komplex sobě příbuzných skupin, které zabírají větší část střední Evropy a oblast jižní Skandinávie, přesněji od Podunají po střední Švédsko a od Holandska po západ Ukrajiny (*Neustupný 2008, 61*).

2.2. Rozšíření na našem území

V rámci geneze západní, východní a severní větve kultury nálevkovitých pohárů, která se rozprostírala v oblasti Velké evropské nížiny, předpokládáme zčásti podíl mezolitické společnosti. Naopak u vzniku jižní větve se domníváme o účasti pozdně lengyelských skupin. (*Zápotocký 2013, 387*). Tento obraz jižního osídlení odpovídá taktéž rozsahu území kultury nálevkovitých pohárů v Čechách. Zejména soustředěné v úrodné oblasti severní poloviny Čech, přesněji rozdělené do regionů: severozápadočeského, západostředočeského,

východočeského a východostředočeského (*Zápotocký 2003, 387*). Například nejpodrobněji tuto problematiku v severozápadních Čechách popsal Milan Zápotocký (2013).

3. Dějiny bádání a rozdělení do fází

Vymezení a pojmenování přechodu nejmladší fáze neolitu do eneolitu, jako dobu přechodní, přinesli Karel Buchtela a Lubor Niederle (1910). Právě zde se všímají rozšířené typologie keramických nádob a rozdělují jí na dvě skupiny, podle pravděpodobného původu produkce, takzvaně na keramiku jižní a keramiku severozápadní. Popisují zde také změny ve způsobu pohřbívání od neolitu k eneolitu, kde se začaly objevovat pohřební jámy s kamenným obložním s jedincem pochovaným ve skrčené poloze na boku (*Buchtela – Niederle 1910, 30*).

Tehdejší pojetí doby zvané přechodní, které vzniklo v první polovině 20. století, zcela odpovídalo kulturně historickému paradigmatu. Mluví se o kulturách a keramických skupinách jako o migrujících etnikách, která dlouhou dobu žila vedle sebe na jednom území a vzájemně se ovlivňovala (*Neustupný 2008, 11*). Termín eneolit se začíná poprvé používat na začátku II. světové války (*Böhm 1941b, 37*). Dnešní obraz eneolitu, tak jak ho známe v současnosti, sestavila generace archeologů kolem 50. let 20. století – M. Buchvaldek, V. Moucha, N. Mašek, E. Neustupný, E. Pleslová-Štiková, M. Zápotocký. Z předchozích se ke jmenované skupině připojil pouze Neustupný J. (*Neustupný 2008, 12*). Právě tato generace provedla hojné bádání o periodizaci eneolitických skupin, chronologie, které se odrazilo například v celkové absolutní chronologii eneolitu od E. Neustupného a mnoha pracích o problematice kultury nálevkovitých pohárů od M. Zápotockého nebo E. Pleslové – Štikové. Zkoumané období kultury nálevkovitých pohárů zapadá do doby staršího eneolitu a na jejím začátku se setkáváme s fází baalberskou, pokračující fází sířemskou a je zakončeno poslední fází salzmündskou.

3.1. Baalberská fáze

Baalberská skupina byla pojmenována podle mohyly Baalberge u Bernburgu (Německo), kterou objevil P. Hoffer roku 1901, ale podrobně ji zpracoval až P. Grimm (1937) a rozdělil skupinu do tří stupňů – starší, střední a mladší a řadil do ní i nálevkovité poháry. C. J. Becker (1947, 233) tuto fázi považuje za nejstarší v KNP.

V českém prostředí se touto fází zabýval A. Stocký (1926), následně i J. Schráníl (1928, 60) a J. Böhm (Kronika objeveného věku, 1941, 150) hledají původ této skupiny. Tuto fázi zastupují tři keramické typy nádob – džbán, čtyřruchá amfora a dvouuchá amfora. Pohřební ritus v období baalberské fáze byl zejména kostrový. Zemřelí byli uloženi do hrobové jámy ve skrčené poloze na boku s hlavou orientovanou na západ a nohama k východu nebo naopak (Turek 2005, 11).

3.2. Siremská fáze

Siremská fáze pojmenovaná podle eponymní lokality Sirem (okr. Žatec) je zastoupena převážně na sídlištích v severozápadních Čechách, přesněji v Dobroměřicích, Postoloprtech, Vikleticích. Nádobý siremské fáze jsou charakteristické svou kolkovanou výzdobou a po tvarové stránce je shodná s předchozí baalberskou fází. Typický pro tuto fázi je již pohár s nálevkovitým hrdlem (Neustupný 2008, 77).

3.3. Salzmündská fáze

Nejmladší fází kultury nálevkovitých pohárů je fáze salzmündská podle německého výšinné ohrazené lokality Salzmünde. Výzdobné motivy zůstaly z větší části stejné, přičemž nyní jsou ryté, nikoli kolkované jako to bylo ve fázi siremské. Výzdoba se nejčastěji uplatňuje na džbánech nebo dvouuchých amforách, vzácně také na koflicích a je rozdělena do dvou stylů. První typ výzdoby, který je na pohled příbuzný siremskému, je poskládán z úzkých trojúhelníků tvořených a vyplněných pomocí vypíchání, svisle jdoucích rýh, svislých nebo vodorovných klikatkovitých linií. Další dekor se vzhledem podobá charakteristickému kanelování pozdější kultury badenské. Objevuje se motiv pásů a svislých rýh, širokých, šikmo šrafovaných trojúhelníků (Neustupný 2008, 78). Výjimečně na sídlištích a pohřebištích nalézáme keramiku bolerázského stylu – koflíky, amforky nebo zásobnice, na kterých se objevuje motiv v podobě rybí kosti. Interpretace těchto nálezů zní, že se jedná o importy nebo pouhou imitaci. Ať už se jedná o první či druhé, dokládá to kontakt s bolerázskou skupinou ve středovýchodních Čechách (Neustupný 2008, 78).

4. Pohřební ritus v archeologickém kontextu

Pohřebiště společně s ostatními pohřebními památkami představuje velmi důležitý zdroj informací, které umožňují datování a také pohled do života, zvyklostí a společenských vztahů

minulých společností (Šmejda – Turek 2004, 7). Překvapujícím faktem je, že lidské ostatky, ať už se jedná o kosterní či jiný nalezený materiál (vlasy, pozůstatky kůže), více odhalují informaci o životě zemřelého než o jeho smrti. Lidské ostatky jsou pramenem, který prozrazuje délku života, pohlaví, onemocnění, kterým daný jedinec mohl trpět nebo jaká zranění utrpěl, výšku a tělesnou stavbu, genetickou příslušnost k jiným jedincům (Pearson 2001, 3). Tyto aspekty mohly vést k různé variabilitě pohřebního ritu a konstrukce pohřební jámy, která nemusí sloužit k pouhému uložení zemřelého, ale může se i úmyslně nadřazovat nebo odlišovat svou velikostí a vzhledem nad ostatní hroby (Pearson 2001, 5).

V archeologické terminologii se rozlišuje pohřbívání na kostrové a žárové nebo birituální, kde se jedná o výskyt či použití obojího pohřebního ritu (Lutovský 1996, 15). Těmto termínům se věnuji v samostatných kapitolách. Důležitou součástí pohřebního ritu je také hrobová výbava (milodary). Mohlo se jednat o osobní věci zesnulého nebo o předměty příslušné k danému pohlaví či sociálnímu postavení (elita) v závislosti na zvycích určité kultury nebo období. Nachází se taktéž předměty takové, které měly zamezit mrtvému vrátit se do světa živých nebo šlo o vybrané milodary, které by prováděly jedince ve světě mrtvých (Pearson 2001, 7).

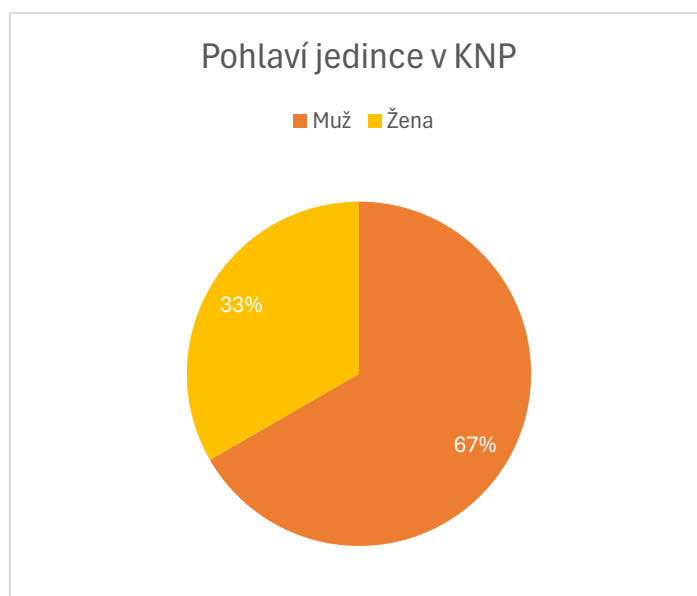
„Vědomí, že musíme zemřít, nám dává naši perspektivu života, náš pocit konečnosti...“ –
Pearson 2001

4.1. Poloha zemřelého v hrobě

Tělo mrtvého člověka může být pohřbeno v jedné z mnoha různých poloh: na zádech, na pravém či levém boku, na bříše obličejem k zemi nebo dokonce v sedu či ve stoje. Horní a dolní končetiny jedince mohou být natažené, lehce nebo i silně skrčené. Objevení nerituálně uložených koster vede k představě o pouze pohozených tělech do jam, dále mohou se objevovat také známky násilí na kostech, zejména lebkách (Pearson 2001, 6). V této práci řeším polohu, ve které byl zesnulý uložen jako jeden z důležitých faktorů variability a v každé kapitole jí je věnován prostor a znázornění pomocí grafu.

5. Analýza pohřebních kontextů a jedinců

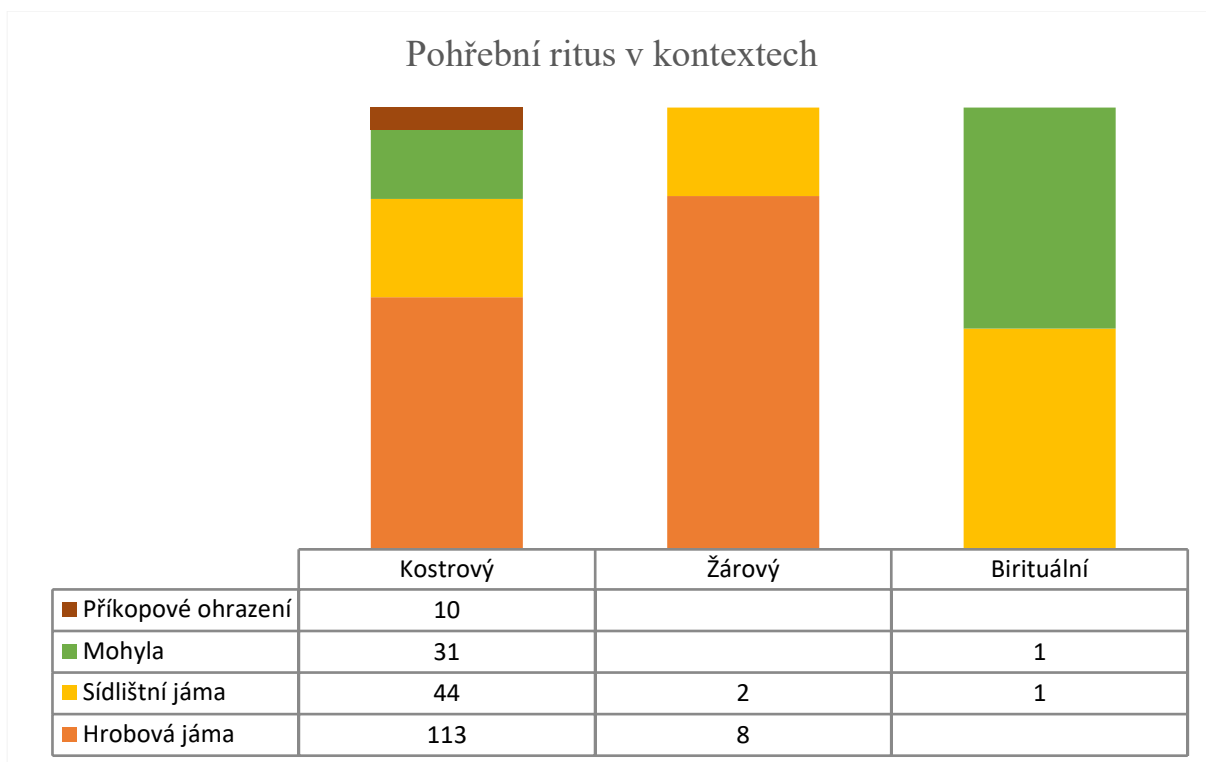
Tato část se zabývá podrobnou analýzou pohřebních kontextů, které byla zaznamenány na základě vlastně vytvořeného seznamu lokalit a objektů. Lokalit jsem sepsala dohromady celkem 92 a zanesla do mapy (Obrázek 4) Hrobové kontexty v této práci rozdělují na tři skupiny. V první skupině píšou o kontextech, kde je jedinec rituálně uložen do hrobové jámy primárně vyhloubenou pro pohřeb. Zaobírám se především kostrovým ritem, ale v méně případech také žárovými pohřby uloženými v hrobových jamách. Do druhé zařazuji jisté i pravděpodobné pohřby pod mohylovým náspem. V poslední skupině se zaobírám pohřby zemřelých v příkopovém ohrazení a interpretací příkopového ohrazení ve smyslu pohřebního ritu. Poslední kapitolou jsou kostrové i žárové pohřby těl v sídlištních jamách, popřípadě ostatních sídlištních objektech (chata).

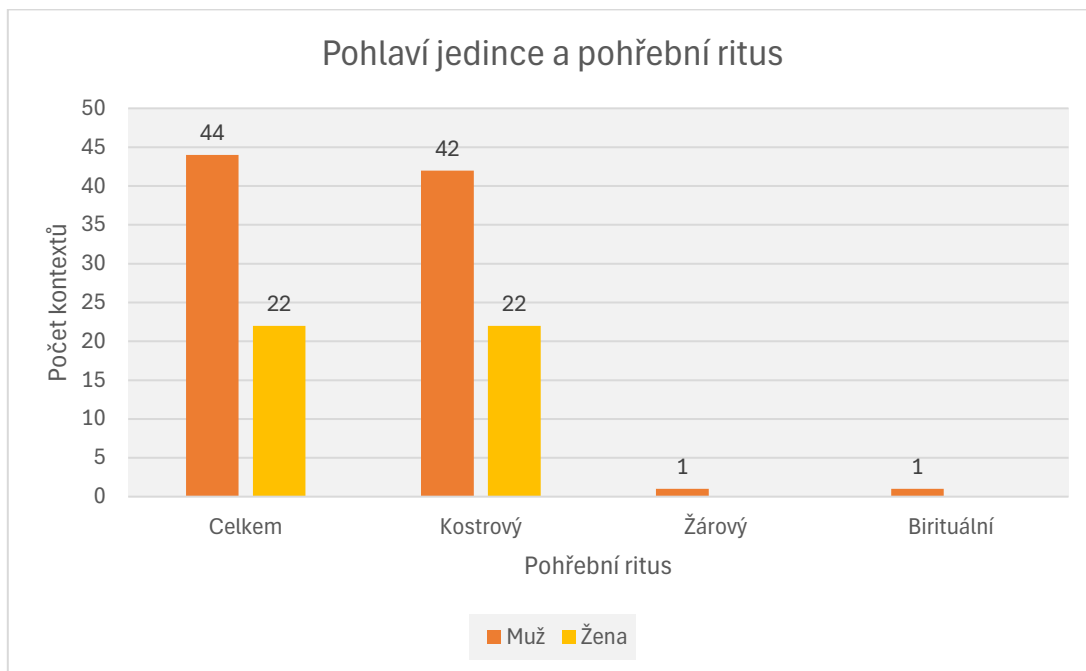
Obrázek 1. Pohlaví jedinců v KNP (muž (44); žena (21))

V seznamu jsem evidovala a převedla do grafu (Obrázek 2) 198 hrobů s kostrovým pohřebním ritem, z toho 112 rituálně uložených v hrobové jámě, 44 uložených v sídlištním kontextu, 31 objektů pod jistou i údajnou mohylou, 10 v příkopových ohrazení. Z hlediska žárového pohřebního ritu máme celkem 10 žárových hrobů. V osmi případech byl žárový pohřeb uložen do hrobové jámy a ve zbylých dvou do jámy sídlištní. Rozlišuji zde i dva případy birituálních pohřbů, kdy byly předešlé dva způsoby ritu zkombinovány v jednom objektu. Jeden z birituálních hrobů byl nalezen pod mohylou a druhý z nich v jámě sídlištní. Procentuálně jsem evidovala antropologicky určených, napříč všemi pohřebními kontexty z kultury nálevkovitých pohárů, 67 % mužů a 33 % žen (Obrázek 1).

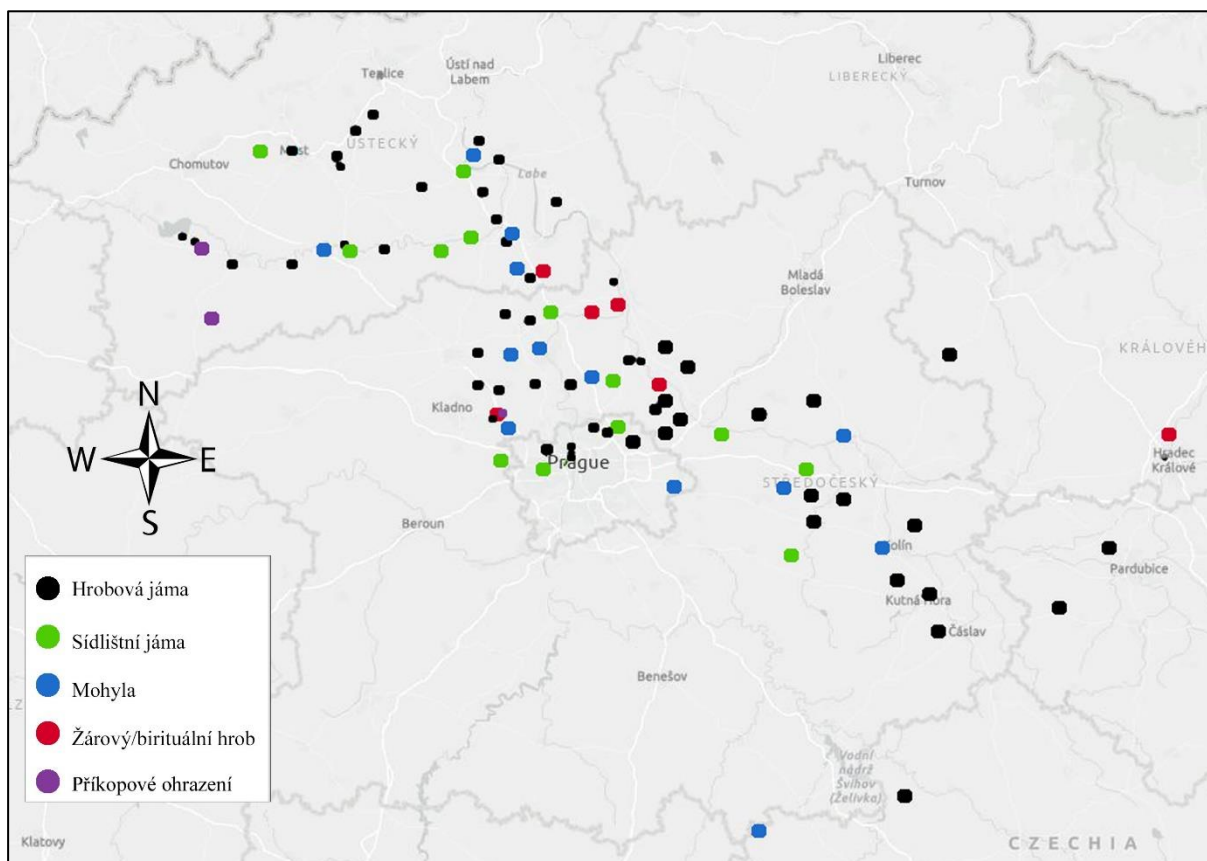
Důležitým způsobem hodnocení dat o pohřbených osobách je provést analýzu pouze těch jedinců, kteří splňují určité podmínky zachovalosti a reprezentativnosti k zařazení do databáze.

Obrázek 2. Graf pohřebního ritu – kontexty

Obrázek 3. Variabilita pohřebního ritu v závislosti na pohlaví jedince

Obrázek 4. Mapa evidovaných lokalit

5.1. Kostrový pohřební ritus

Kostrový ritus je odborný výraz označující uložení nespálených ostatků jedince do hrobového kontextu. Tento ritus je praktikovaný ve všech fázích české kultury nálevkovitých pohárů, hlavním rysem je tělo zemřelého ukládané ve skrčené poloze na boku (*Neustupný 2008, 72*).

V rámci tohoto pohřebního ritu jsem dohromady zaznamenala celkem 198 kontextů.

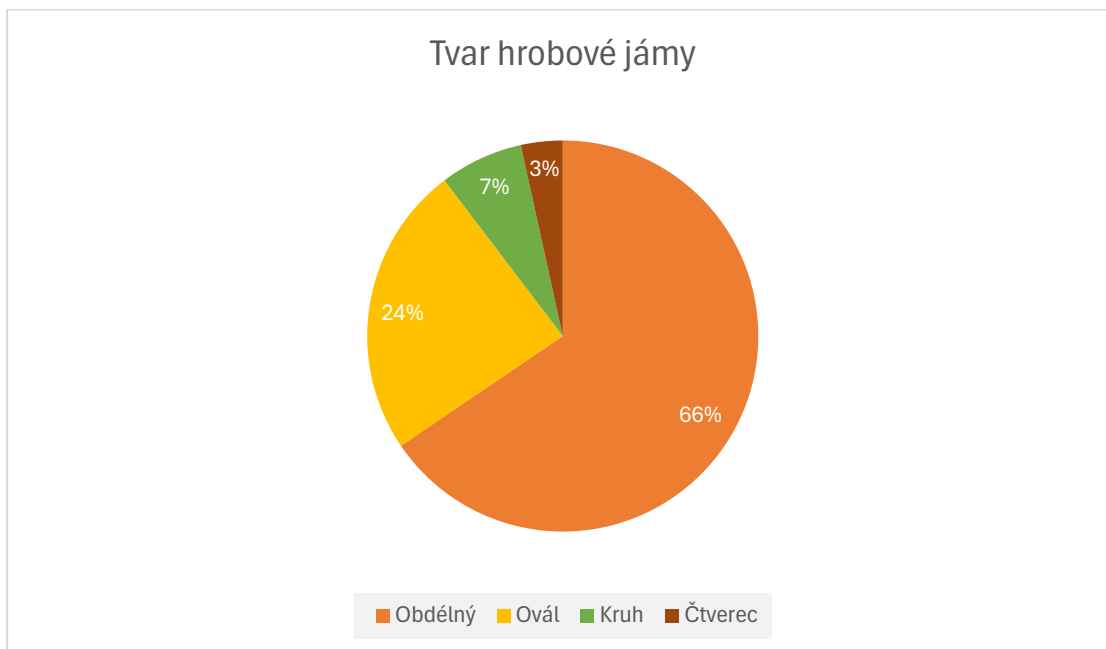
5.1.1. Kostrové hroby v hrobových jamách

V této části se věnuji hrobu jako místu primárně vytvořenému k rituálnímu uložení jednoho nebo více jedinců do hrobové jámy. Jde o obyčejný objekt, který nemá nadzemní konstrukci nebo násep. Ve zmíněných 198 kontextech bylo, v rámci pohřbu do hrobové jámy, zaznamenáno celkem 112 hrobových jam, z toho jsem zaevidovala do databáze 106 pohřbených jedinců, jelikož splňovali dostatečnou zachovalost, pro záznam dle deskriptorů.

5.1.2. Podoba hrobové jámy

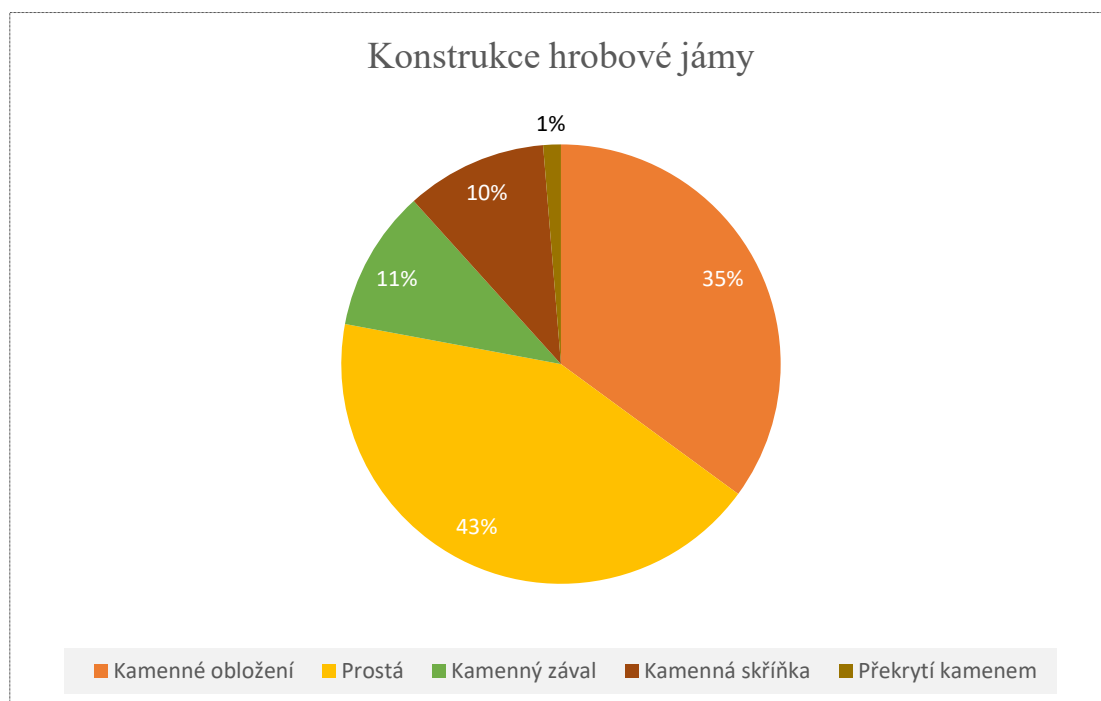
Podobou pohřební jámy v kontextu kostrového pohřebního ritu rozumíme rozměry a tvar jámy, popřípadě vnitřní konstrukci. V seznamu databáze jsem zaznamenala pouze 29 kontextů, u kterých byl zjištěný tvar hrobové jámy. Zbytek (83) má tvar jámy naznamenaný či se nezachoval pro bližší dokumentaci, to může být důsledek narušení hrobu v průběhu stavebních prací, eroze nebo jednoduše nedostatečné dokumentace v době výzkumu. V 66 % se jedná o tvar obdélný a ve 24 % jde o oválný (*Obrázek 5*).

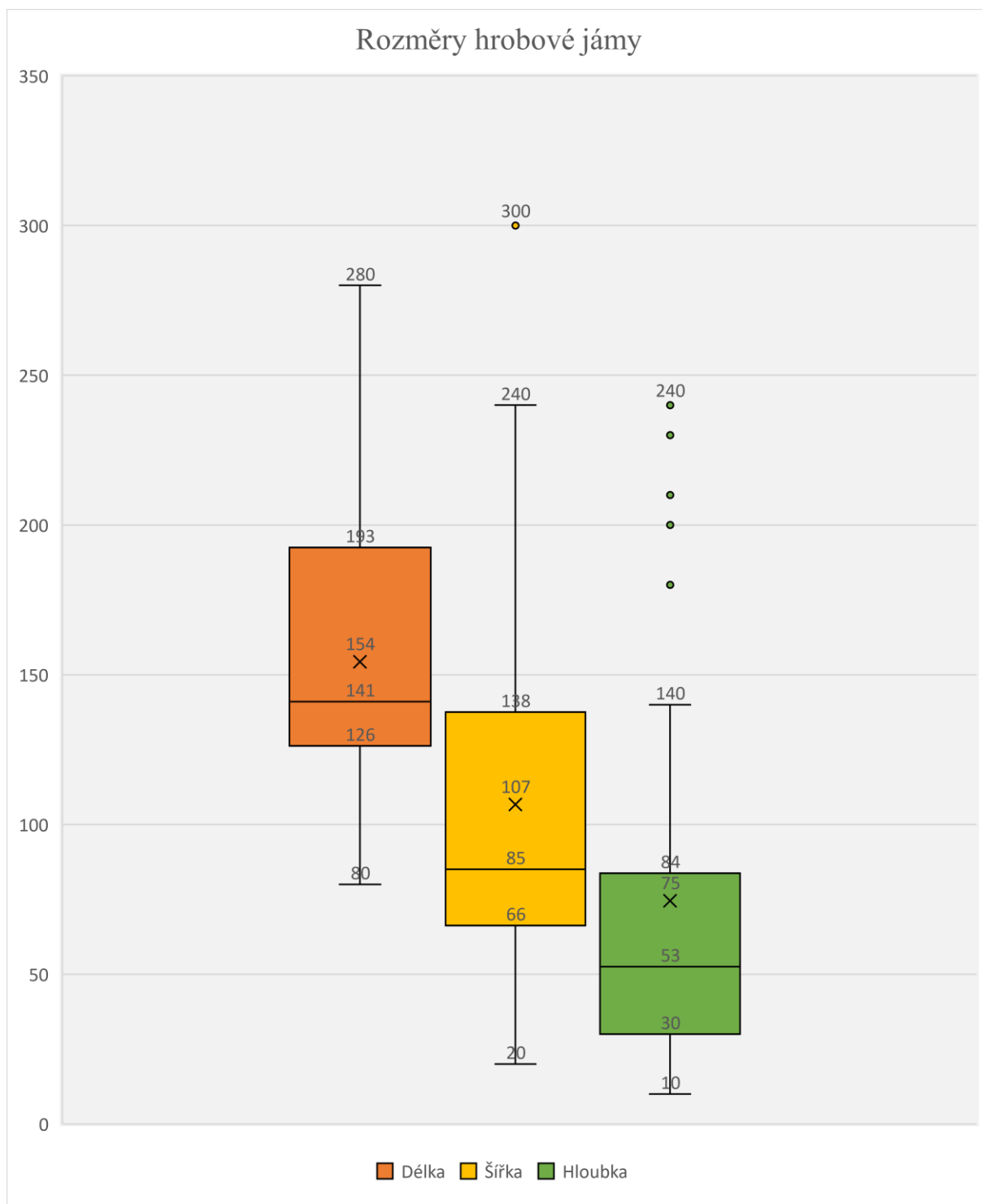
Obrázek 5. Tvar hrobové jámy

Konstrukcí hrobové jámy se rozumí typ a materiál, ze kterého byla zhotovena (*Obrázek 6*). V případě sledovaného období je nejčastějším typem konstrukce, vyjímaje prostou (33), kamenné obložení ve 27 případech a kamenná skříňka pouze v osmi. Graf níže nám umožňuje pozorovat rozdíly a podobnosti v rozměrech hrobových jam (*Obrázek 7*).

Obrázek 6. Konstrukce hrobové jámy

Průměrná hloubka, všech evidovaných kontextů s kostrovým pohřbem, je 75 cm, přičemž nejhlubší jáma má maximální hloubku 240 cm a nejmělkčí pouze 10 cm od hladiny skrývky. Průměrná délka jámy je 154 cm. Objekt s největší délkou má celkem 280 cm a nejkratší hrobová jáma má délku pouze 80 cm. Průměrná šířka kostrových hrobů je 107 cm. Nejširší kontext měl 300 cm a nejužší údajný kostrový hrob se našel v Praze-Dejvicích se šířkou pouze 20 cm, jelikož byl z poloviny zničený (*Zápotocký 2023, 524*).

Obrázek 7. Rozměry hrobových jam

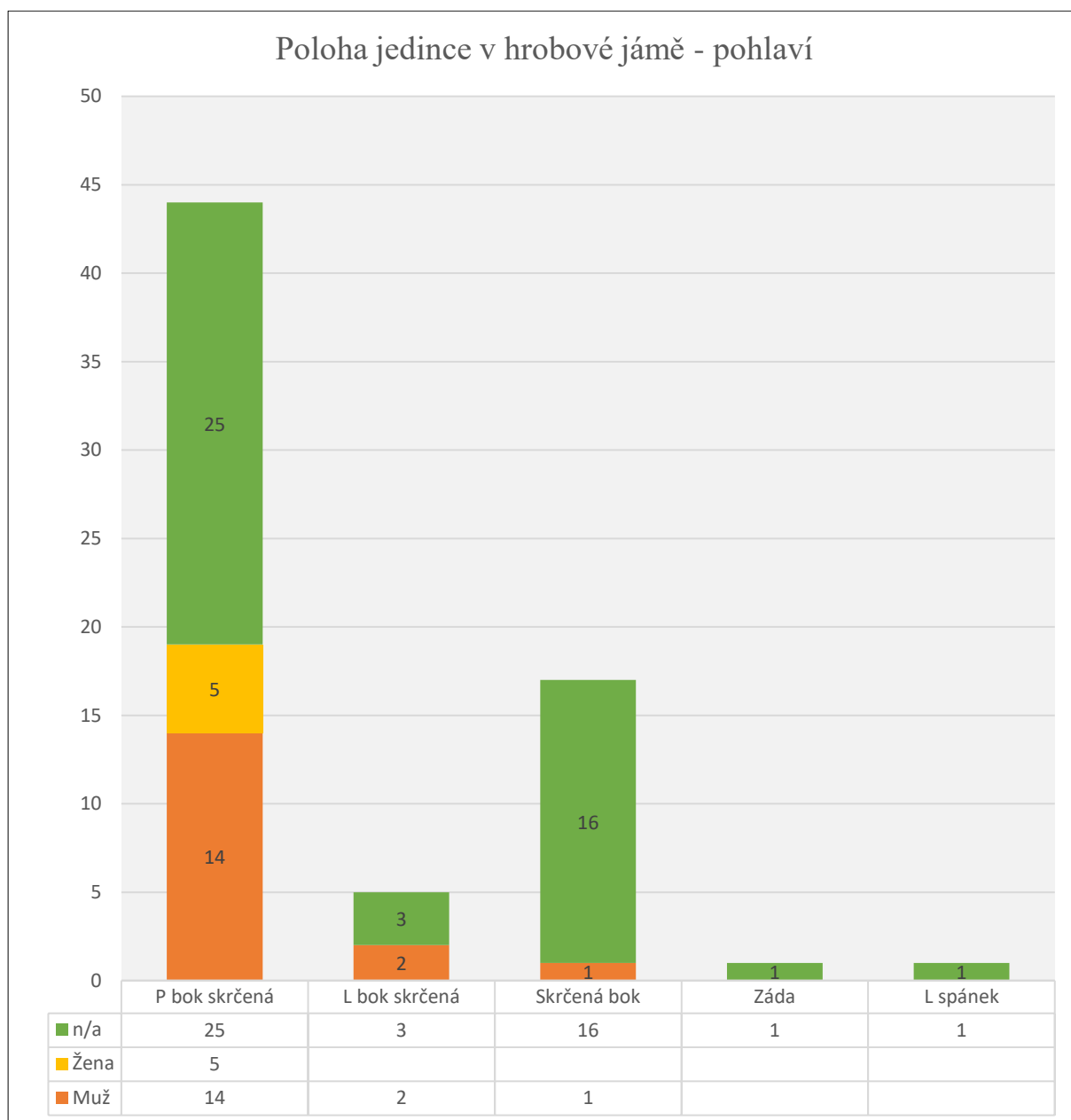
5.1.3. Jedinec v hrobové jámě

V rámci této kapitoly se zaměřuji na analýzu pouze jedinců z hrobových jam, kteří splňovali určité podmínky zachovalosti, aby mohli být na základě deskriptorů zařazeni do databáze (106 jedinců).

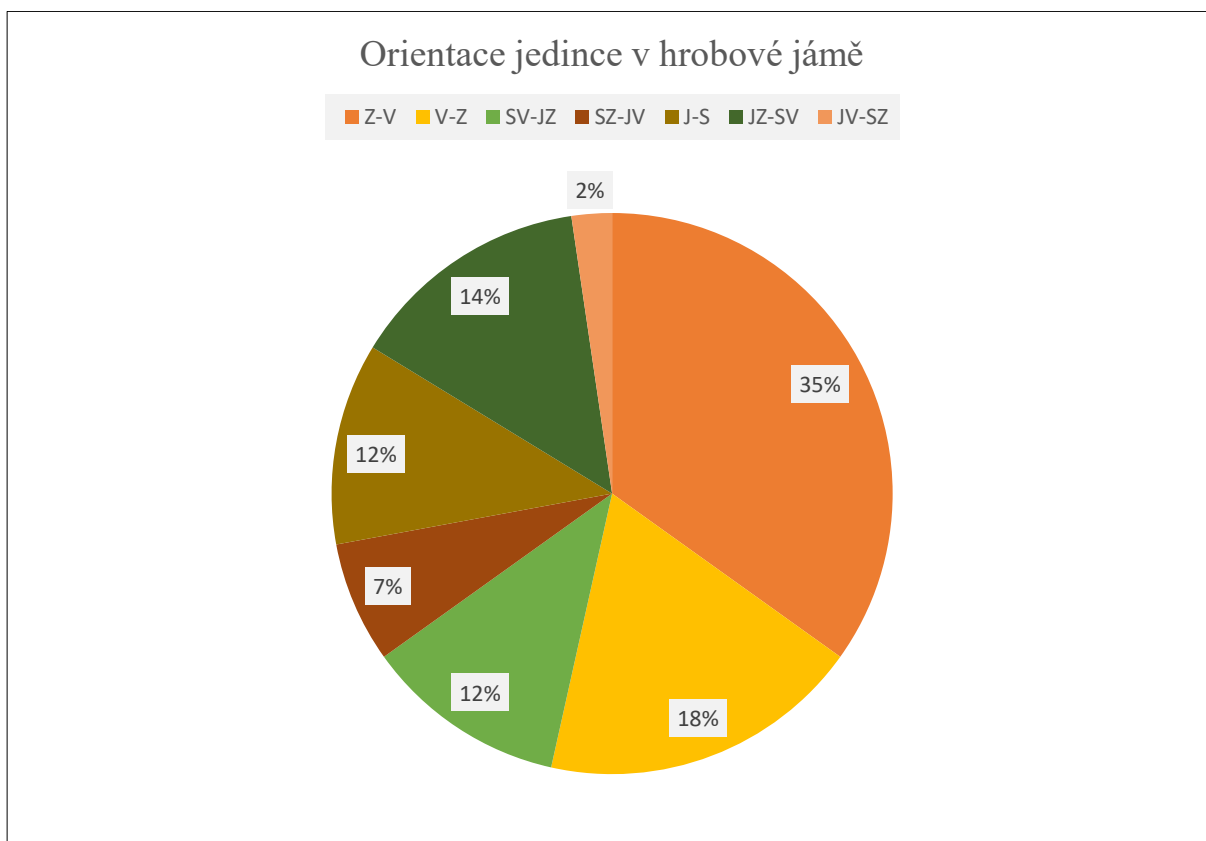
5.1.3.1. Poloha jedince – hrobová jáma

V rámci této části analýzy jsem zaznamenala konkrétní polohu pohřbeného jedince u 62 jedinců. Celkově se jedná o 42 pohřbů na pravém boku ve skrčené poloze, což je většina. Z tohoto počtu pět osob ženského pohlaví, 14 mužů a osm dětí. Na levém boku se zachovalo pět koster, pouze dva zjištění muži a jedno dítě (Infans). V databázi se nachází i případ pohřbu dětské lebky ležící na levém spánku, může se předpokládat pohřeb na levém boku (Stránská 2011, 2). Kromě specifických uložení těla, jsem taktéž evidovala případy pohřbení na neurčené straně boku (17), z těchto 17 případů byl pouze jeden muž. (*Obrázek 8*). Orientace jedince v hrobové jámě (*Obrázek 9*) byla nejvíce ve směru západ – východ, celkem ve 43 %. Směr, kterým jedinec hleděl byl nejčastěji jih, a to v 53 %. Z Prahy – Dejvic

registruji jeden pravděpodobný pohřeb v poloze na zádech, na základě rozmístění fragmentů kostí.

Obrázek 8. Poloha jedince v hrobové jámě – pohlaví (n/a – neuvedeno)

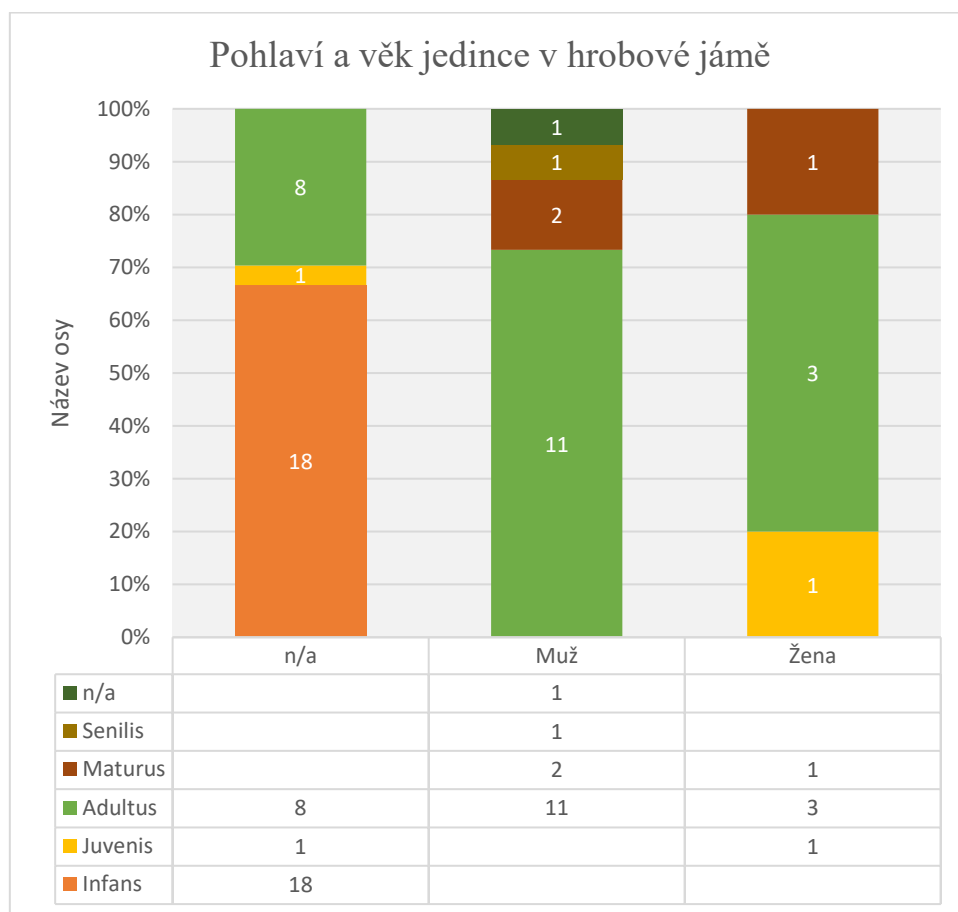

Obrázek 9. Orientace jedince v hrobové jámě

5.1.3.2. Pohlaví a věk jedince – hrobová jáma

Z výše uvedených 106 jedinců v hrobových jamách jsem nashromáždila pouze 20 osob (*Obrázek 10*) u kterých bylo v dokumentaci uvedeno pohlaví. Zachovalo se 5 ženských koster v poměrně dobrém stavu, čtyři dospělé (*Adultus* a *Maturus*) a jedna dospívající dívka. Mužů se zachovalo poměrně o větší počet více, celkem 17, z toho 12 dospělých (*Adultus*), 3 starší dospělí (*Maturus* a *Senilis*) a jedno dítě (*Infans*). U 26 pohřbů nebylo zjištěno nebo uvedeno pohlaví, především u dětí a dospívajících (17), u dospělých v osmi případech. Zbývající počet

(59) nemá zaznamenáno pohlaví ani stáří, z důvodu nezachování ostatků nebo přílišné fragmentarizace a neúplnosti kostry.

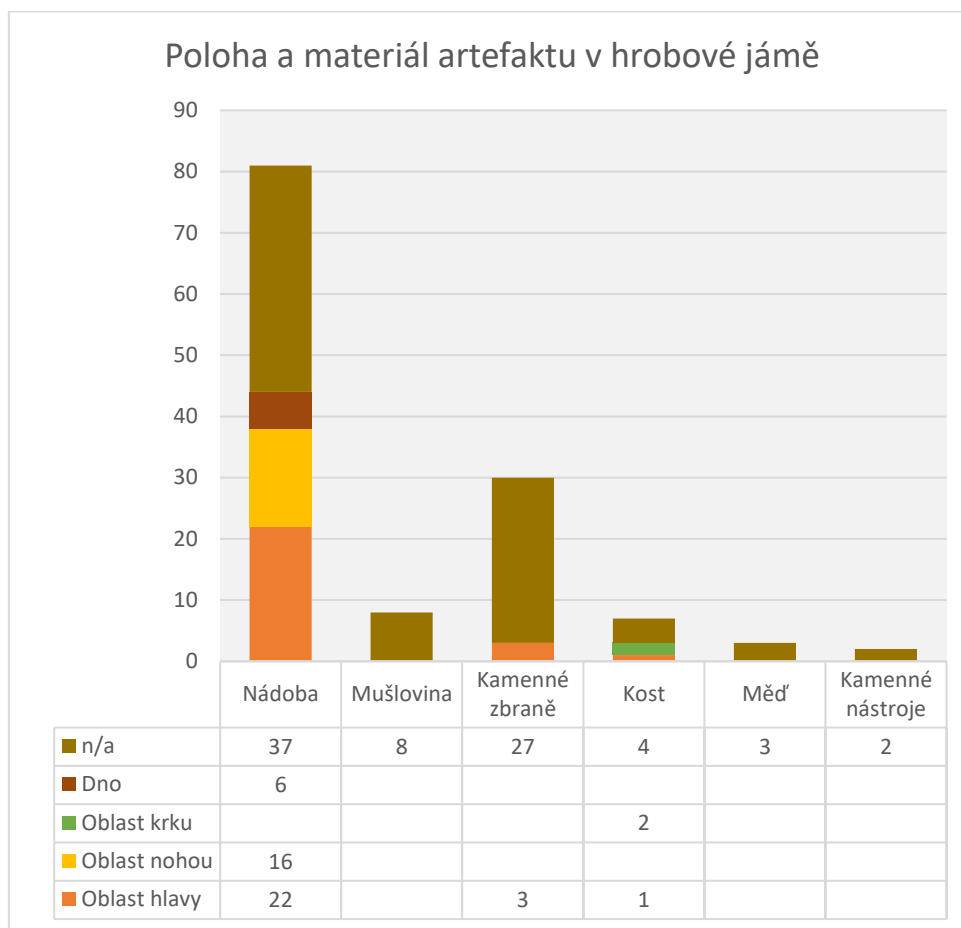
Obrázek 10. Pohlaví a věk jedinců – hrobová jáma (n/a – neuvedeno)

5.1.4. Pohřební výbava a jiná charakteristika

Z celého počtu evidovaných 112 hrobů, je 17 bez jakékoliv formy pohřební výbavy. Celkově evidují 124 kusů předmětů, přičemž jen ve 44 situacích rozlišujeme polohu artefaktu v hrobě ve vztahu k jedinci. Zbytek počtu jsou artefakty na neurčeném místě na dně či ve výplni nebo je poloha zcela neznámá, to je v 80 případech. Nejvíce užívaným artefaktem je tradičně keramika (81 kusů), tvarově zastoupena nejvíce džbány nebo džbánky (37 kusů) nebo amforami s dvěma nebo čtyřmi uchy (10 kusů). Nejčastěji se keramické předměty nacházely v oblasti hlavy daného jedince nebo také u nohou. Mezi ostatní nalezené keramické nádoby se řadí například koflíky (16 kusů) nebo charakteristické nálevkovité poháry (4 kusy). Druhá nejvíce početná kategorie jsou kamenné artefakty. Celkem jde o počet 29 kusů, které byly

zastoupené ve 24 kontextech. Jedná se převážně zbraně, přesněji o sekeromlaty s čepcovitým nebo obloukovitým týlem, kterých bylo zaznamenáno dohromady 16, společně s kamennými šípkami (5 kusů). Druhou skupinou jsou nástroje vyrobené z kamene – brousek nebo dlátko. Kamenné předměty se nejvíce kumulují také v oblasti hlavy, v jednom případě přímo na tváři jedince jako to bylo v případě nožíku z hrobu v Praze – Bubenči. Zajímavým úkazem jsou dva pohřby blíže neurčených jedinců na zádech z Prahy – Dejvic v doprovodu sekeromlatu (*Zápotocký 2023, 524*) a Velké Vsi hrob 1 s větším počtem artefaktů jako jsou sekeromlat, kulovitý mlat, dva kusy zdobených džbánek a hliněný přeslen (Píč 1891, 403). Dále kostěné korálky a závěsek nalezené jako ozdoba v oblasti krku dospělé ženy pohřbené ve skrčené poloze na pravém boku ze stejné lokality (*Dobeš – Kostka – Likovský 2011, 143*). Obecně předmětů vyrobených z kosti se našlo celkem 7 kusů. Mezi dalšími kostěnými milodary v hrobových jamách byla například šídla (2), hrot (1), dlátko (1). Unikátní jsou nálezy měděných fragmentů pravděpodobně ze spirálky a jeden závěsek z pohřbu muže ve Vikleticích (Buchvaldek – Koutecký 1970, 22) nebo 8 kroužků vyrobených z mušle Unio z hrobu 39 z Velkých Žernoseků (*Moucha 1963, 128*).

Obrázek 11. Umístění artefaktů z hrobové jámy dle materiálu (n/a – neuvedeno)

5.2. Žárový pohřební rítus

Termín žárový pohřeb nebo pohřeb žehem označuje spálení lidských ostatků a jejich následné uložení do nádoby (urny) nebo jen do prosté země (Lutovský 2001, 94). Termín žárový pohřební rítus neboli pohřeb žehem, je takzvaně spálení těla, které zanechává archeologický materiál nejčastěji v podobě opálených fragmentů kostí. Po spálení těla bylo nutné uložit veškeré ostatky do nádoby (urny) nebo do prosté země – popelnicový a jamkový hrob (Pearson 2001, 6-7). Údaje o žárových hrobech v tomto období na území Čech nejsou zcela spolehlivé, i když jejich existenci nemůžeme zcela vyloučit v mladší fázi kultury nálevkovitých pohárů (salzmündské), kdy se již začíná projevovat (Turek 2005, 11). Známe případy nálezů žárových hrobů například z Hořína, Kostelce nad Labem, Vražkova či Plotiště nad Labem. (Neustupný 2008, 72). Jedná se o výjimečné případy, jelikož žárový rítus jsme na

území Čech ve starších fázích nezaznamenali. Stále je tu unikátní příklad dvou birituálních pohřbů z Makotřas (*Pleslová – Štiková 1985, 82*), které spadají do fáze sířemské (?), právě tato situace dokazuje pohřeb žehem již ve střední fázi kultury nálevkovitých pohárů.

5.2.1. Žárový hrob

V následující části se zaměřuji na informace týkající se evidovaných žárových hrobů společně s birituálními. V rámci této databáze jsem nashromáždila celkem 12 (počítáno s dvěma birituálními) případy, které svými znaky odpovídají pravděpodobnému žárovému pohřebnímu ritu.

5.2.2. Podoba a výbava pohřební jámy

V případech žárových pohřbů se jedná o prostou kruhovou až oválnou jámu. Hrobová jáma mohla být také obložena kameny s průměrnou naměřenou hloubkou 58 cm od hladiny skrývky. Jako nádoba k uložení ostatků posloužila zdobená, ale i nezdobená amfora. Z celkem 12 evidovaných případů lze pouze u jednoho jedince (pokud počítáme čistě pravděpodobný žárový hrob – viz výjimka lokality Středokluky níže) určit pohlaví na základě dochovaných ostatků v podobě 38 dkg spálených kostí z Makotřas obj. 1 (*Pleslová – Štiková 1985, 82*). Jednalo se o plně dospělého muže (*Maturus*). V jiném případě rozeznáváme dva pohřby dětí (*Infans II*), u kterých předpokládáme pohřeb žehem, kvůli kostem se stopami opálení. Jeden z birituálního pohřbu z Makotřas z příkopu II a druhý ze Sířemi (*Likovský 2007*). Hrobovou výbavu, která se nalézala při ostatcích v žárových hrobech popisují níže na nejbohatších příkladech. V Kostelci nad Labem se našly dva pohřby, kdy jeden z nich (hrob 2) obsahoval poměrně bohatší výbavu v podobě čtyřech zdobené amfory jako urny, koflíku, mističky, sekeromlatu a hrotu vyrobených z parohu. Zatímco hrob 1 byl bez milodarů s nezdobenou nádobou, která sloužila jako urna (*Sklenář 1982*). Výjimkou se nabízí kontext na lokalitě zvané Středokluky, na které se našel hrobový objekt, v němž byli doloženi dva jedinci. Pod nohama prvního jedince, s polohou na levém boku a hlavou k západu, se nacházelo kruhové spáleníště s ostatky dospělého muže (*Maturus*) neobvykle malé postavy a kosti ovce/kozy (*Chochol 1985, 136*). Může se jednat o pravděpodobný doklad birituálního pohřbu. Jáma byla obdélného tvaru s rozměry 215x80 s hloubkou pouze 20 cm od skrývky. U tohoto pohřbu se našel poměrně větší počet milodarů jako například: keramický koflík a hmoždířovitá miska, měděná destička, vápencové korálky a provrtané psí/vlčí zuby (*Zápotocký 2023, 489*).

6. Fenomén eneolitických dlouhých mohyl

Stavby, které se na našem území poprvé objevují zhruba po polovině 5. tisíciletí, jsou charakteristické svým podlouhlým půdorysem, a tak se začal užívat název “dlouhé mohyly“. S domněnkou, že tyto objekty připomínají svým tvarem půdorysu neolitické dlouhé domy z kultury lengyelské, přichází V. Gordon Childe (1949) a klade důraz na podobnost půdorysů mezi těmito stavbami a stavbami z kultury nálevkovitých pohárů (*Křišťuf – Turek 2019, 101–102*). Tato podobnost mezi danými objekty, dala prostor k vzniku myšlenky o přechodu od domu jako obydlí živých lidí k takzvaně domům mrtvých neboli hrobkám (*Končelová 2010, 34*). Právě ruiny dlouhých domů ze starších období mohly být chápány a respektovány jako kultovní místo, jak už bylo zmíněno, domy mrtvých předků. Ukládáním dalších pohřbů do objektu a následného budování staveb stejného rázu umožňuje vznik mohyl s čistě pohřební funkcí (*Křišťuf – Turek 2019, 102–103*). Obecná definice dlouhé mohyly eneolitu na českém území se týká mohylového náspu s podlouhlým trapézovitým nebo obdélným tvarem. Délka takového objektu může dosahovat od desítek metrů po některé příklady s více než 100 metrů na délku. Dřevěnou konstrukci těchto hrodek tvořila patrně palisáda, kterou dokazují pozůstatky žlábků po obvodu mohyly. Žádnou z dlouhých mohyl nemáme v terénu dochovanou z důvodu intenzivních zemědělských pracích (*Křišťuf – Turek 2019, 105*).

6.1. Definice mohyly v období kultury nálevkovitých pohárů

V období staršího eneolitu pozorujeme v Čechách změny v konstrukci mohylových náspů. Z konstrukce mizí obvodové žlábků, které se objevují u mohyl z období časného eneolitu a více se prosazuje kámen. Mohyly se také zkracují, avšak stále zůstává jeden rozměr větší než druhý (*Křišťuf 2019, 116*). V prostorovém rozmístění hrobů staršího eneolitu pozorujeme jev, ve kterém se nachází hrobové kontexty v řadě za sebou v rovnoběžkovém směru (*Moucha 1963, 133; Křišťuf 2003, 289*).

6.2. Mohylové pohřbívání na území Čech v KNP

Na území Čech nacházíme jak přímé, tak i nepřímé doklady mohyl z období staršího eneolitu a tyto předpoklady se evidují například ve Velkých Žernosekách (*Moucha 1963; Křišťuf 2019*), Nymburce (*Motýková 1998*), Brandýsku (*Kytlicová 1960*) nebo Račiněvsi. V daném

seznamu lokalit evidují 32 pohřbů mohylového charakteru. Z tohoto počtu je v seznamu pouze 11 antropologicky určených mužů a dvě ženy. Kromě toho můžeme doložit pět dětských pohřbů, převážně ve věku 7-13 let. Do tohoto počtu pohřbů zapadá také birituální hrob ze Středokluk. Převažující počet mužů může indikovat vyšší postavení ve společnosti této kultury a tento údaj může poskytnout hodnotnou informaci o genderových rolích v tomto období.

6.2.1. Mohyla kultury nálevkovitých pohárů v Nymburce

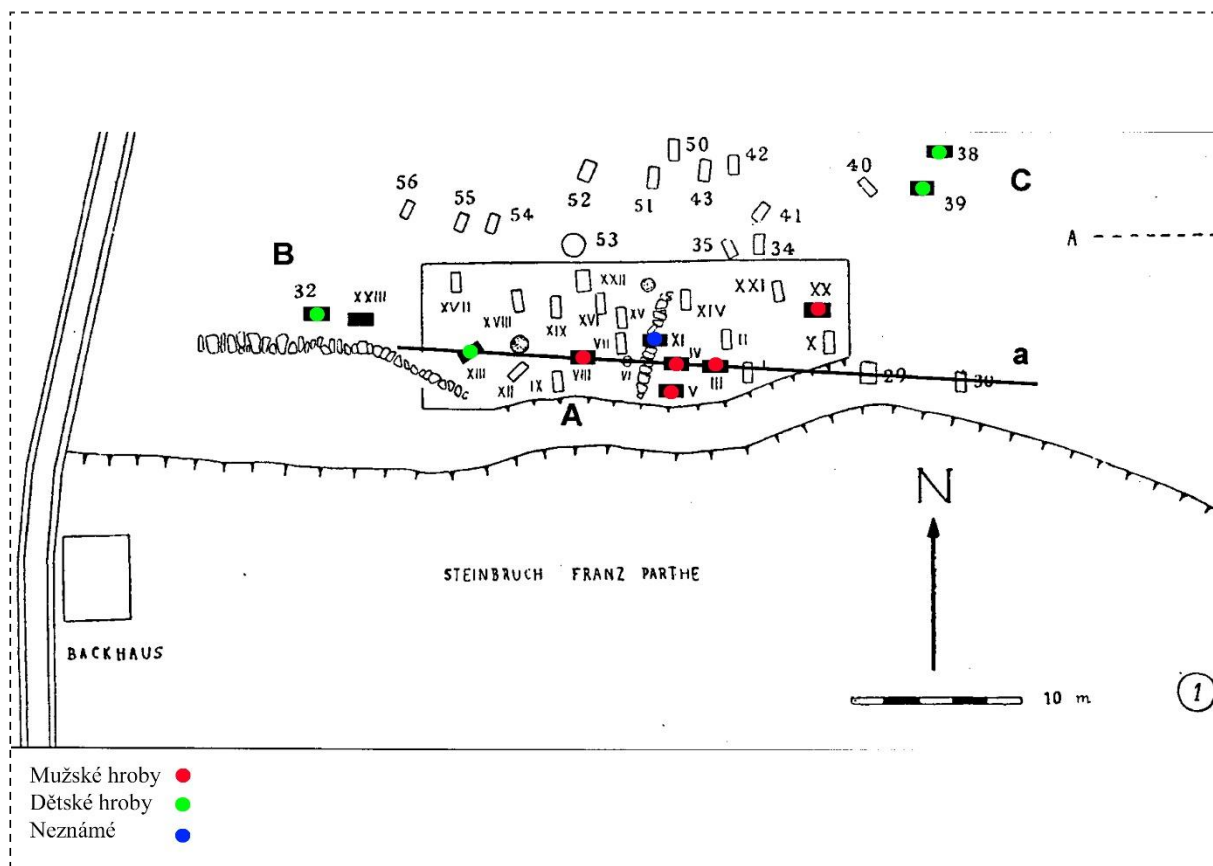
Na území Čech svědomitě dokládá existenci mohylového pohřbívání unikátní a částečně dochovaná mohyla v Nymburce na Kostelním náměstí. Tuto lokalitu vyzdvihují z důvodu její jedinečnosti v zachovalosti do současnosti. Základním tvarem mohyly byl obdélník se zaoblenými rohy o rozměrech 250x115 cm, jehož stěny tvořily svisle postavené kameny různých velikostí. Po obvodu obou delších stran se našly slabě patrné zbytky zetlelého dřeva, což může znamenat vnitřní dřevěnou konstrukci. Na dně kamenné skříňky ležely značně zetlelé ostatky dospělého muže (Maturus I) s polohou na pravém boku ve skrčené poloze s pohledem na jih (*Motyková 1998, 14; Křišťuf 2019, 117*). V pohřební komoře se nenalezly žádné dochované artefakty, avšak to může být důsledek vykradení hrobky, jelikož absence milodarů nekoresponduje s velikostí a nákladností celé stavby, tudíž i s nepochybně velkým společenským významem zemřelého jedince (*Motyková 1998, 14*). Pro datování takového objektu je důležitý hliněný plášť mohyly, v tomto případě zbytek obsahující keramické nálezy datované do období eneolitu. Poloha, ve které byl zemřelý uložen se shoduje s ukládáním mrtvých v kultuře se šňůrovou keramikou, a tak byla použita i radiokarbonová analýza a výsledkem se stalo 3630-3140 před Kristem. Hrob tedy spadá s velkou pravděpodobností do období kultury nálevkovitých pohárů (*Křišťuf 2019, 117*).

6.2.2. Pohřbívání ve Velkých Žernosekách

V okrese Litoměřice, přesněji na jihovýchodním okraji Velkých Žernosek, prováděl záchranný výzkum již v 19. století Robert von Weinzierl (1897) a Václav Moucha jeho dokumentaci pracně zpracoval, doplnil a následně publikoval (1963). Na tomto polykulturním pohřebišti se kumulují nejvíce hrobů baalberské fáze kultury nálevkovitých pohárů, přičemž dohromady zde bylo objeveno a následně zdokumentováno 68 hrobů, z toho

12 lze jistě zařadit do nejstarší fáze kultury nálevkovitých pohárů – baalberské (*Křišťuf – Švejcar 2013, 600*). Zprvu byl do této fáze přiřazen pouze hrob č. 33/II na základě hrobové výbavy v podobě čtyřech amfory a charakteristického baalberského džbánu a konstrukcí v podobě nepravidelného kamenného obložení (*Zápotocký 1956, 546*). Již výše zmíněné doplnění od V. Mouchy obsahovalo zařazení dalších 11 hrobů na základě analýzy a následného srovnání hrobových konstrukcí, stratigrafie lokality a pohřebního ritu s odlišnými pravěkými kulturami v Čechách (*Moucha 1963*). Všechny hroby z Velkých Žernoseků, které jsou evidované v databázi (III, IV, VIII, XI, XIII, XX, 32/I, 33/II, 38, 39, 47) jsou jistě zařaditelné pod kulturu nálevkovitých pohárů s dvěma výjimkami, kterými jsou hroby číslo 46 a 57, ve kterých nebyla přítomná žádná hrobová výbava, která by umožňovala chronologické datování. Tyto hroby spadají podle vrstvy uložení a polohy zemřelého do neurčené fáze eneolitu (*Moucha 1963, 134*), avšak i přes to jsem je zařadila do tohoto seznamu. Další zpracování této lokality, které tentokrát vychází z prací V. Mouchy, je rozdělení a interpretování tohoto souboru hrobů do tří skupin, které mohou být přesvědčivým argumentem ohledně existence mohyl nad hroby ve Velkých Žernosekách. Toto zpracování provedl P. Křišťuf a O. Švejcar (2013). První skupina A obsahující hroby III, IV a VIII ležící za sebou v rovné přímce s osou v rovnoběžníkovém směru, načež hroby XI a VI jsou od hlavní osy vzdáleny 150 cm a 190 cm. Dá se říct, že takto pravidelně uspořádané hroby vyžadovaly nadzemní konstrukci nebo označení, v tomto případě mohyly (*Křišťuf 2003, 291; Křišťuf – Švejcar 2013, 610*). Skupinu B reprezentují pouze dva hroby (32 a XXIII), které jsou také v řadě stejně jako to bylo u skupiny A. Jižně od těchto hrobů byla nalezena kamenná konstrukce, která připomíná zeď a následně i procházela skrze skupinu A. Tato kamenná zeď může souviset s možnou vnitřní konstrukcí objektu. Skupinu hrobů C (38 a 39) P. Křišťuf srovnává s mohylovým pohřebištem na lokalitě Boří – Slatinky I (*Šmíd 1991*) na Moravě (okr. Prostějov), pro svou nápadnou podobnost v rozložení hrobů a rovněž to dokládá vzájemné vztahy mezi Čechami a Moravou v době kultury nálevkovitých pohárů, a to obzvlášť v baalberské fázi (*Křišťuf 2003, 292*). Na celém seznamu kontextů z Velkých Žernoseků z období kultury nálevkovitých a dvou dodatkových z blíže neurčeného eneolitu se nejčastěji dokládá obdélníkový tvar hrobových jam (celkem v 5 kontextech) společně s kamennou konstrukcí v podobě kamenné skříňky, obložení nebo závalu. Druhý užívaný tvar hrobové jámy je ovál (celkem ve 4 kontextech). Známe také jeden případ překrytí hrobové jámy plochým kamenem, konkrétně vápencovou deskou, a to u hrobu 47, který měl také nejbohatší pohřební výbavu (*Moucha 1963, 128; Křišťuf – Švejcar 2013, 606*). Kostí jedince

z hrobu 47 ležely u východní stěny jámy společně s kamenným brouskem, pazourkovým nožikem, dlátkem, sekerkou a kostěným šídlem a hrotem. Zbývající hroby obsahovaly také artefakty tvořené z kosti či pazourku, avšak v menším množství. Zajímavými nálezy jsou předměty vyrobené z mušle *Unio*, přesněji kroužek u dětského pohřbu 39 (*Křišťuf – Švejcar 2013, 606*). Zajímavostí je, že v celém souboru se antropologicky určilo sedm mužů a pouze jedna žena. Zde se dovoluji použít a doplnit celkový plán pohřebiště obohacený již P. Křišťufem (Obrázek 12). Čtyři muži byli pohřbeni v hrobech s čísly III, IV, VI, VIII, které odpovídají kumulaci hrobů skupiny A. Všichni muži byli pohřbeni ve skrčené poloze na pravém boku s orientací V-Z a Z-V. Jednalo se o dospělé a starší dospělé jedince. V hrobech zmíněné skupiny B byly pohřbené dvě děti, bez uvedeného pohlaví, ležící na pravém boku. První jedinec s orientací Z-V, druhý s mírnou odchylkou k JZ-SV. Zbylí tři muži se nacházeli v osamocených hrobech XX, 46 a ve vzdáleném hrobě číslo 57. Hrob číslo 33/II byl zhruba 60 m vzdálený od celé skupiny hrobů a rovněž jediným objektem, kde se nacházela na pravém boku pohřbená dospělá žena, u které se našla čtyřruhá amfora a džbán, přesněji v oblasti hlavy (*Křišťuf – Švejcar 2013*).

Obrázek 12. Celkový plán pohřebiště obohacený vyznačením pohlaví hrobů KNP (dle Křišťuf 2013; Moucha 1963)

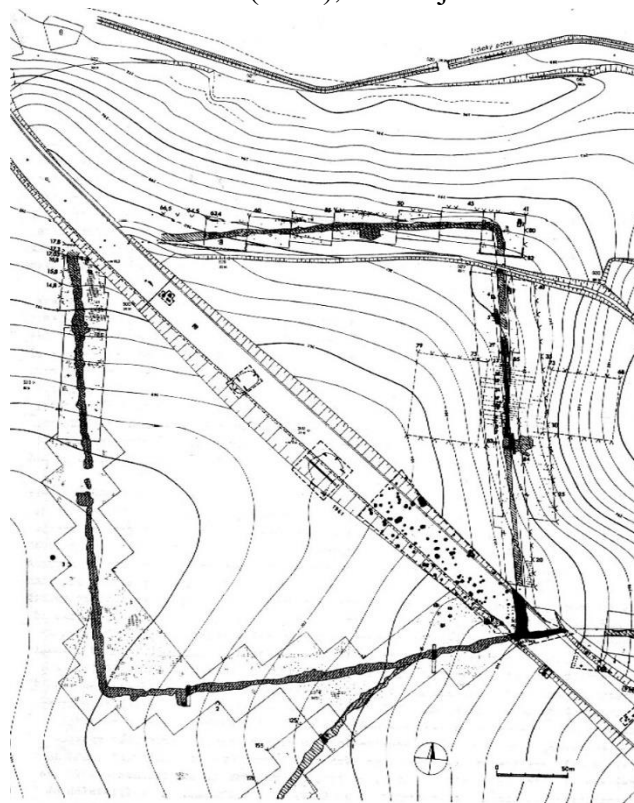
7. Pohřbívání v příkopovém ohrazení

Tento způsob pohřbívání zesnulých dominoval v časném eneolitu, zejména v kultuře michelsberské (Křišťuf – Turek 2019, 92). V kultuře nálevkovitých pohárů ho ovšem nacházíme také v Žatci, ovšem nejvíce v Makořasech. Jedná se o kostrové pohřby uvnitř příkopových ohrazení, kterých jsem v databázi evidovala celkem 10 s 11 pohřbenými jedinci. Tvar jámy je ve často oválný (2) a v jednom případě obdélný s kamenným obložením. U ostatních kontextů je podoba konstrukce neznámá (6) anebo prostá bez náznaků konstrukce (2)

7.1. Makotřasy

Situace pohřbívání zemřelých v ohrazení je patrná na lokalitě mezi Makotřasy a Středokluky, kterou protíná dálnice D7, kde probíhal v roce 1971 záchranný výzkum. Celou problematiku Makotřas jako celek přehledně zpracovala E. Pleslová – Štiková (1985), v dřívějších letech (1972) se věnovala možné interpretaci systému nalezených příkopů.

Geofyzikálním průzkumem se zde objevily dva, starší, který tvořil oblouk a mladší mohutnější, který po důkladném průzkumu tvořil půdorys čtvercového útvaru o rozměrech 300x300 m s hloubkou, která dosahovala téměř 2 metry (Neustupný 2008, 68; Pleslová – Štiková 1969, 160). V této práci se však věnuji pouze mladšímu čtvercovému ohrazení, jelikož v ohraničené oblasti se nacházely zmíněné hroby (Hrob 1, 2, 3, 4, 5, 6, 123, 132). Toto ohrazení mohlo jistě znamenat izolaci vybraných pohřbů od okolí, s tím spojené doklady násilí na kostech.

Obrázek 13. Celkový plán ohrazení Makotřasy podle Pleslová – Štiková 1985

V databázi se jednalo v případě zmiňovaných Makotřas o pět dětí, jednu určenou dívku a chlapce (Infans II a Infans III) a 4 dospělé, z toho jednu ženu a dva muže (Adultus II.). Jedná se o špatně zachovalé pohřby v podobě fragmentů kostí nebo samotných lebek, to může dokazovat rituální násilí (Turek – Sůvová a kol. 2020, 250). Tato rozměry i tvarem jedinečná stavba neměla překvapivě defenzivní účel, naopak byla s velkou pravděpodobností kultovním místem nebo svatyní, dle slov Z. Horského (1980) se tváří jako astronomicky orientovaná (Pleslová – Štiková 1969, 160). Mohlo se jednat o místo, kde se daná společnost scházela za kultovním účelem s možnými obětními obřady, které mohly být spojeny s pozorováním Měsíce či Slunce. Je také možné, že se příchod a zpracování nového kovu (mědi) spojoval s jakousi magickou praktikou či rituálem. Makotřasy jsou známé nejen pro pohřby, ale také pro svou metalurgickou minulost, která se však začíná objevovat již v časném eneolitu, lze se ale

domnívat, že k odlévání tohoto nového materiálu byla používána tato čtvercová svatyně (Turek – Šůvová a kol. 2020, 250). Dovoluji si zde podotknout, že objekt takového tvaru a rozměrů je v tomto období unikátní, a tak zde není možnost srovnání s jinými lokalitami a přesné interpretace.

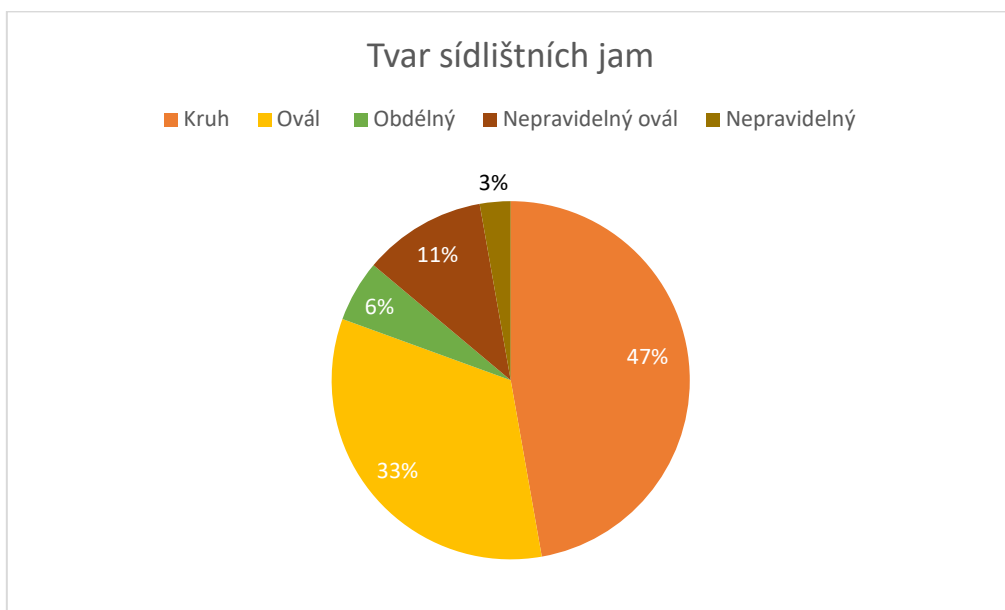
Přesto mě s tímto tvrzením napadá jako příklad tvaru situace jedna z interpretací čtyřúhelníkových valových objektů zvaných viereckschanze z období doby laténské, které jsou označovány jako svatyně nebo v druhém případě jako sídla tehdejších elit (více Wauldhauser 2001, 98).

8. Pohřby v sídlištních objektech

S tímto způsobem pohřbívání se setkáváme dá se říct na každé více prozkoumané lokalitě. Jde buď o rituální uložení ve skrčené poloze s orientací podle pravidel kultury nebo nerituální tzv. pohozené jako je to dobře patrné na příkladu z Malého Března, kde byly v objektu 1 nalezeny ostatky osmi jedinců se známkami násilí. Těla byla do jámy uložena nerituálně, a tak byla náhodně přes sebe (Černá – Velímský 1991). Tomuto tématu se věnuji níže v samostatné kapitole. V Makotřasech okr. Kladno byl, mimo situaci příkopů, podrobně zkoumán soubor sídlištních pohřbů (19 objektů) se známkami násilí na kostech, zejména ženských a dětských (Pleslová – Štiková 1985). Celkově jsem zaregistrovala 74 jedinců pohřbených v sídlištních kontextech.

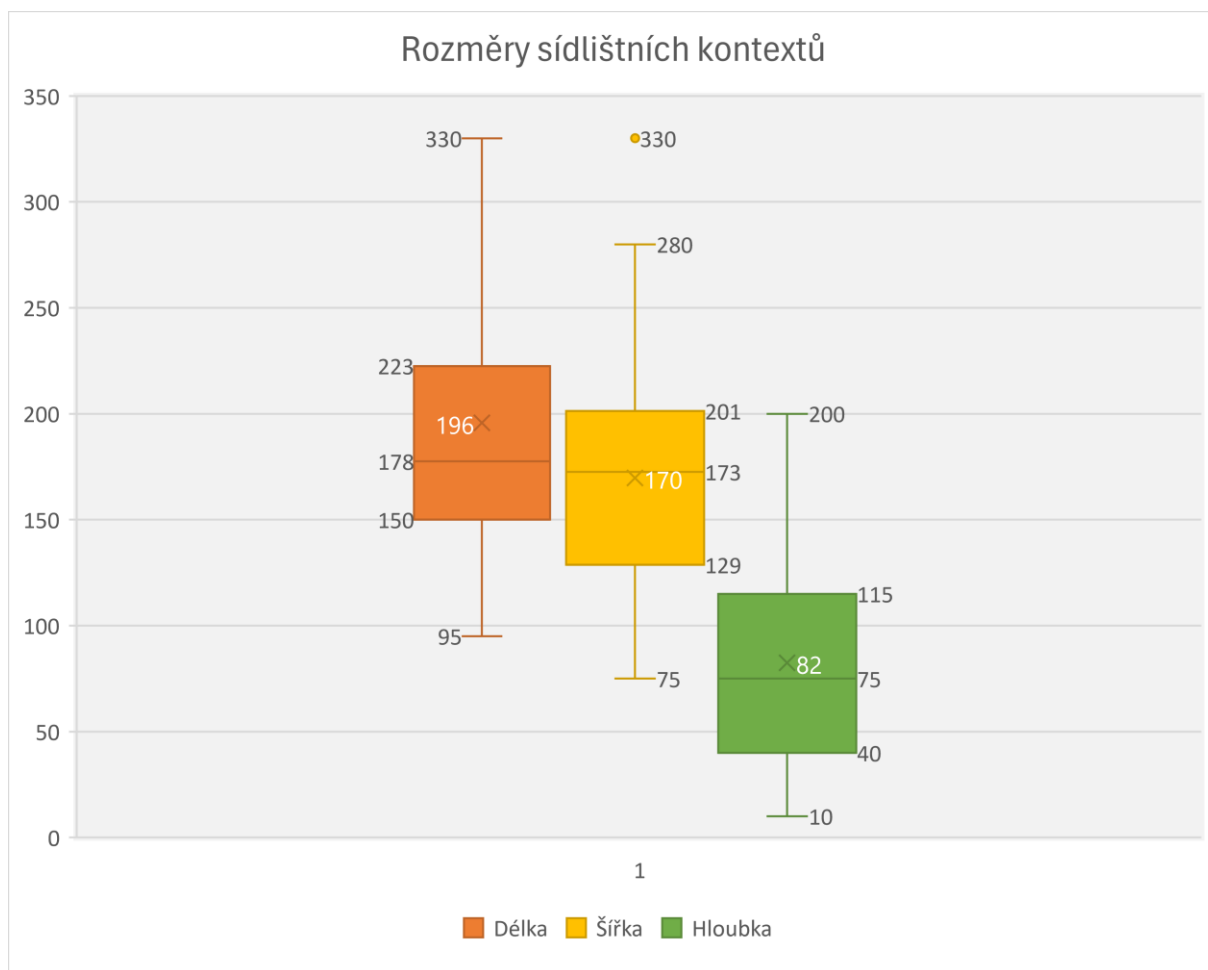
8.1. Podoba pohřební jámy

V seznamu databáze jsem nasčítala celkem 47 pohřebních objektů náležících do sídlištního kontextu a v nich uložených zmíněných 66 pohřbů – z toho dva žárové a jeden birituální. Sídlištním kontextem jsou v této části myšleny síla nebo zásobní jámy, obytné objekty a ostatní sídlištní jámy. Oválný tvar jámy byl přítomen ve 12 případech a kruhový dokonce v 17, avšak objevuje se i jeden pár případů jam obdélných jako na příkladě dvou hrobů ze Žabovřesk okr. Litoměřice (Zápotocký 2013, 469-470). Procentuálně jsem veškeré tvary jam objektů zaznamenala viz (Obrázek 14)

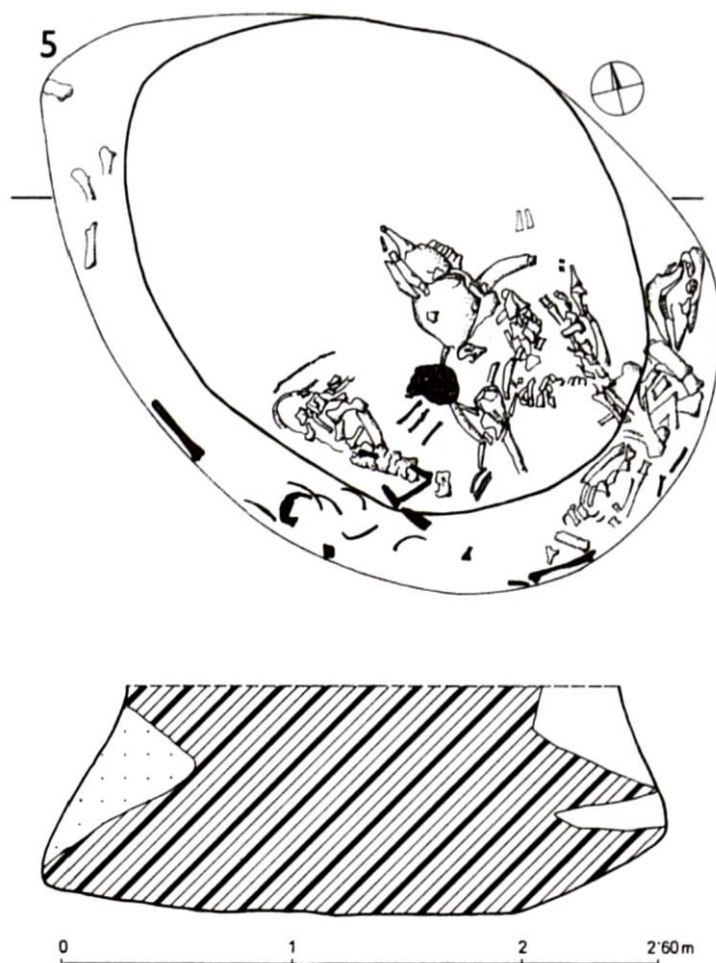
Obrázek 14. Tvar sídlištních jam

Při zkoumání rozměrů sídlištních kontextů jsem do grafu níže (*Obrázek 15*) nezaznamenala rozměry nadměrného objektu v Předboji (viz níže) a komplex jam (jáma 98) z Makotřas, ve kterých byl uložen jeden pohřeb, jelikož by narušovaly svou odlišností ostatní kontexty a zastínily by jiné anomálie. Průměrná hloubka jam od skrývky se pohybuje okolo 82 cm. Maximální zaznamenanou hloubkou sídlištní jámy s pohřbem je 200 cm z Makotřas (*Pleslová – Štiková 1985*), naopak nejmělkčí naměřená hloubka činila pouze 10 cm z Prahy-Motola (*Fridrichová 1981, 112*). Průměrnou naměřenou šířkou je 169 cm, nejširší kontext měřil 330 cm a v opačném případě nejužší jen 75 cm, oba opět z Makotřas. Poslední měřenou hodnotou je délka kontextu, a zatímco průměrná činila 196 cm, maximální délka byla až 400 cm a minimální 95 cm.

Obrázek 15. Rozměry sídlištních jam

Z databáze jsou nám známy pouze dvě situace kamenného obložení, a to v již zmíněném birituálním hrobě 46 (Obrázek 22) v Makotřasech (Pleslová – Štiková 1985) a hrobě v Předboji (Böhm 1941, 203), u kterého se předpokládá uložení do prostoru chaty kvůli jeho nadměrným rozměrům, rozměry tohoto objektu nezaznamenávám do grafu rozměrů. V ostatních případech je jáma prostá a bez konstrukce, jelikož nebyla hloubena primárně pro pohřeb jako hrobová jáma.

Obrázek 16. Zásobní jáma 5 s pohřbem dítěte na býkovi

v Hostivicích podle Pleinerová 2002

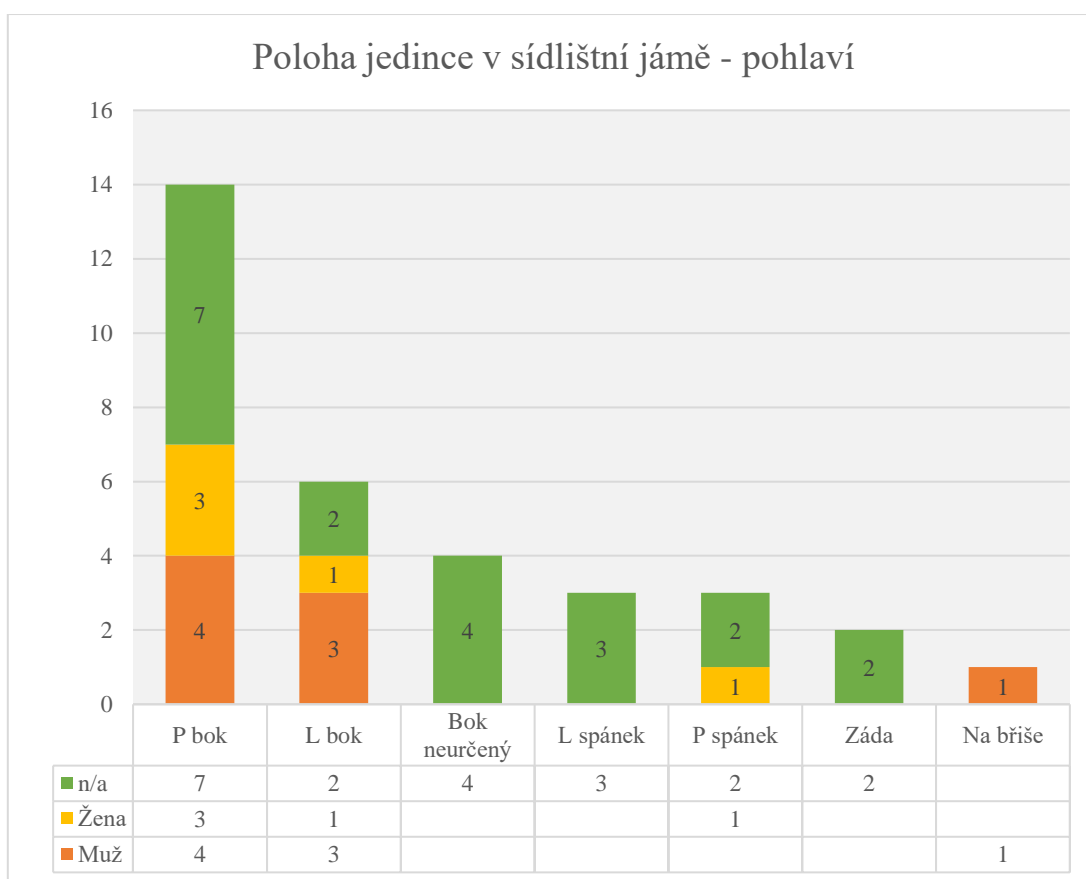
8.2. Jedinec v sídlištní jámě

V rámci této kapitoly analyzuji pouze jedince ze sídlištních objektů, kteří splňovali určité podmínky zachovalosti k provedení zařazení na základě deskriptorů (39 jedinců).

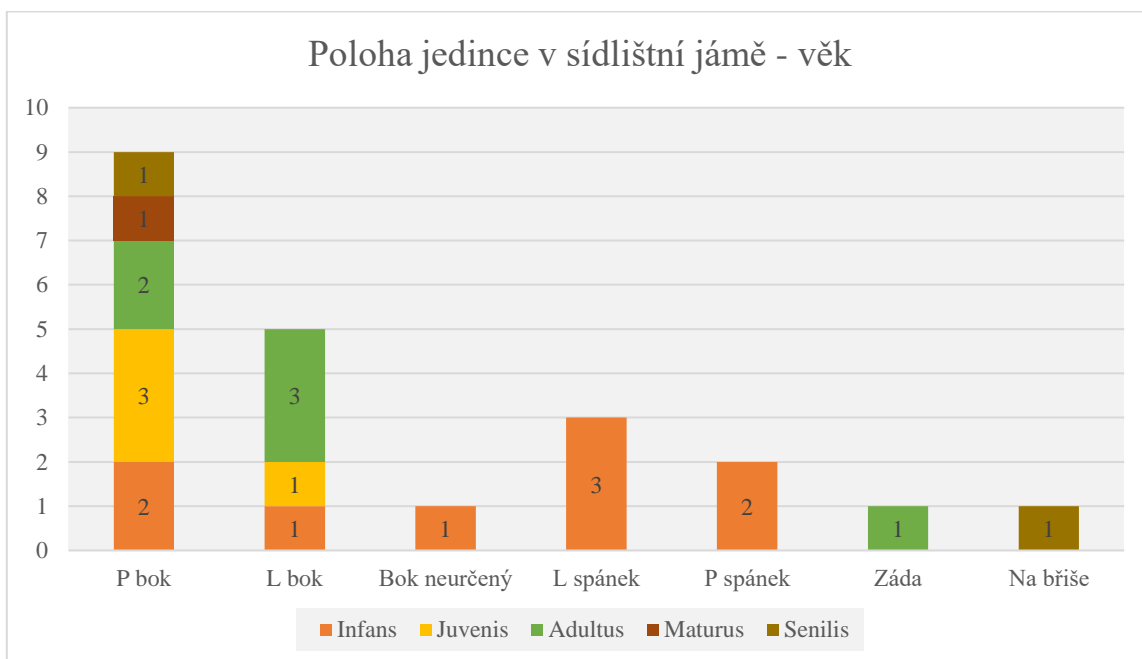
8.2.1. Poloha jedince – sídlištní objekty

V sídlištních objektech bylo možné zaznamenat konkrétní polohu uložení zemřelého ve 33 případech. Ostatní (16) jsou neanatomická uložení kostí nebo neznámá poloha z důvodu špatné zachovalosti kostí (n/a). Evidují celkem 14 případů pohřbení ve skrčené poloze na pravém boku – z tohoto počtu jsou čtyři určeni muži (2 Juvenis, 1 Adultus a 1 Senilis) a dvě dospělé ženy (Adultus) společně s dospívající dívkou (Juvenis). Jde o nejčastější polohu, ve

které byl zesnulý pohřben, zejména dospělí a dospívající (Obrázek 17). S touto polohou úzce souvisí lebky nalezené na pravém spánku (pohřby lebek), přičemž pouze u jedné známe pohlaví – dospívající (Juvenis) dívka z Makotřas. Zbývající dvě lebky jsou děti opět z Makotřas (Pleslová – Štiková 1985). Celkem registruji šest případů pohřbu ve skrčené poloze na levém boku, z toho tři dospělé muže (Adultus) a opět jednu dospívající ženu (Juvenis). Opět se zde nachází pohřby lebek na levém spánku, v tomto případě jde o pouze dětské lebky (Infans). Zajímavým úkazem byl jeden ze evidovaných dvou pohřbů na zádech, konkrétně v Hostivicích (hrob 5), kde byla nalezená dětská kostra ležící na skeletu býka (Obrázek 16) (Pleinerová 2002, 8).

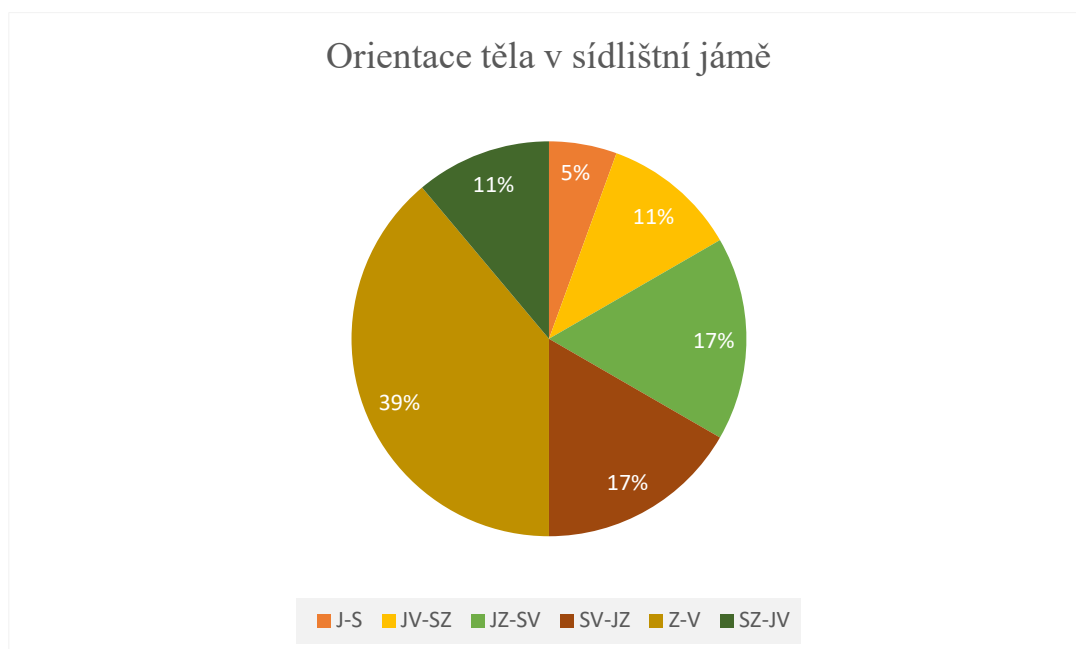

Obrázek 17. Poloha jedince v sídlištní jámě – pohlaví (n/a – neuvedeno)

Obrázek 18. Poloha jedince v sídlištní jámě – věk (n/a – neuvedeno)

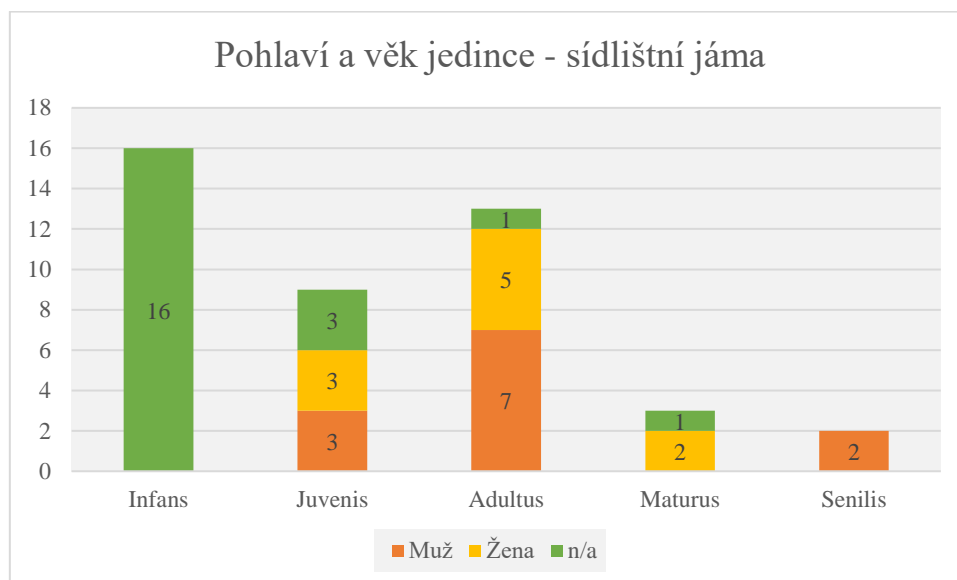
Nejčastější směr, ke kterému směřovala hlava zemřelého, byl západ s nohama k východu (39 %) a v 17% procentech šlo o mírné odchylky – hlavou k jihozápadu – severovýchod (Obrázek 19).

Obrázek 19. Orientace těla – sídlištní jáma

8.2.2. Pohlaví a věk jedince – sídlištní jáma

Antropologicky určené pohlaví bylo zaznamenáno pouze u 14 jedinců, zbývající část (25) jsou zemřelí s nízkým stupněm zachovalosti kostí s pohlavními znaky, který znemožnil určení nebo nebyla informace zaznamenána. Jedná se opět zejména o děti (16) a dospívající (3). Dohromady v seznamu evidují 11 žen, ve dvou případech se jednalo o pohřby lebek nebo dokonce těla bez lebky se známkami násilí. Zástupců mužského pohlaví jsem nasčítala celkem 12, se třemi dospívajícími (Juvenis), sedmi dospělými (Adultus) a taktéž se dvěma staršími osobami (Senilis). Z hlediska stáří se evidovalo nejvíce dětí (20), dále dospělých (16) a poté pouze 9 dospívajících a dva starší dospělí.

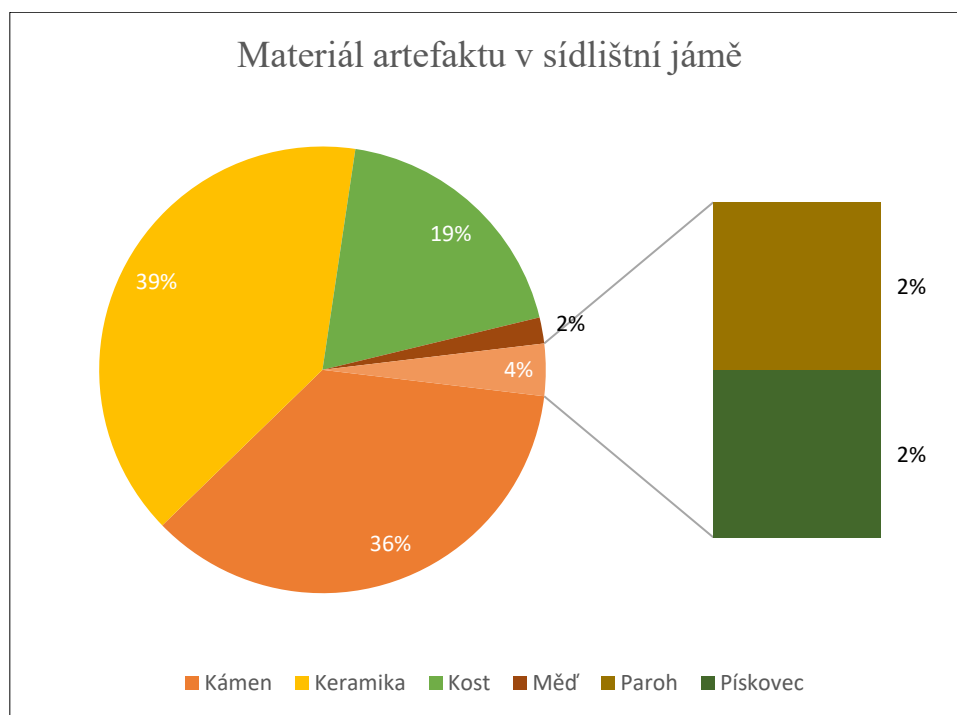

Obrázek 20. Pohlaví a věk jedince – sídlištní jáma (n/a – neuvedeno)

8.3. Pohřební výbava a jiná charakteristika

V sídlištních objektech se našlo 53 předmětů hrobové výbavy různých materiálů. V těchto kontextech se vyjímala opět keramika v zastoupení nádob (13) a přeslenů (6). Zmíněné hliněné přesleny, taktéž jeden parohový, byly nalézány ve výplni a závalu objektu. Keramické nádoby mísovitých tvarů a koflíky se kumulovaly v oblasti hlavy, přesněji za ní nebo před tváří jedince. Dalším rozšířeným typem artefaktu jsou kamenné nástroje a zbraně. Sekeromlat (1) s obloukovitým týlem (1) ze zmíněných Hostivíc z pohřbu dítěte na býčkově (Pleinerová

2002, 8), brousek (2), čepel (1), dláto (4), fragmenty a rozbité „ploché sekery“ (5), rozbité ruční mlýnky (3) a brousek (2), drtidlo (1). Tyto kontexty předstihují všechny ostatní v nálezech kostěných artefaktů, kterých bylo objeveno celkem deset. Jednalo se o dlátka (2), jedno z nich nalezeno v oblasti klína kostry z Lovosic (*Zápotocký 2013, 454*), sekerku z hrobu 28 s dětskou lebkou z Makotřas (*Pleslová – Štiková 1985*), šídlo (5). Měděný artefakt se našel pouze jeden, a to v bohaté jámě 35 v Makotřasech, v početném doprovodu dalších artefaktů: „ploché sekery“, dvou nádob, tří šidel, mlatu. Tato výbava náležela k dospívající dívce, kdy se jednalo o pohřeb lebky (*Pleslová – Štiková 1985*). Poloha artefaktu v sídlištních jamách je jen zřídka známá, v drtivé většině situacích je objevena v závalu a výplni objektu nebo jejich poloha zůstává neznámá.

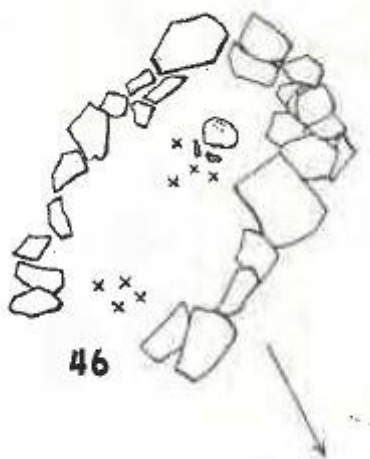
Obrázek 21. Materiál artefaktu – sídlištní jáma

8.4. Pohřby lebek a známky násilí na kostech

Příčinu smrti daných jedinců lze jistě interpretovat jako násilnou, způsobenou konfliktem či rituálním násilím. Znamky násilí se objevují v první řadě na lebce, zejména v obličejové části. Větší soubor pohřbů lebek (10) z doby kultury nálevkovitých pohárů se našel v Makotřasech okr. Kladno (*Pleslová – Štiková 1985, 135*), kterému se v této podkapitole věnuji. Jednalo se hlavně o děti (Infans) a dospívající (Juvenis) bez určeného pohlaví, ale i o dvě dospělé ženy

(Adultus). Tyto lebky nesly známky násilí v podobě tříštivých stop po úderech, zářezech a také v rámci následků dekapitace. V případě pravděpodobných dekapitací bylo tělo pohřbeno na jiném místě. To souvisí s nálezem zachovaných koster bez lebek, konkrétně v objektu 29, kde byly nalezeny ostatky staršího dospělého (Maturus) muže se známkami násilí v podobě intencionálně zlomených dlouhých kostí a s absencí lebky. Obecně se jedná o dospělé mužské kostry, které vykazují rozsáhlejší známky násilí (3), zatímco u žen a nedospělých se jednalo o separované lebky. U pohřbů se známkami násilí je ke zkoumání dosti bohatý inventář převážně u tváře nebo v jednom případě přímo na lebce. Zmíněné rozbité nástroje v kapitole o pohřební výbavě ze sídlištních objektů se objevují právě v těchto kontextech z Makotřas (rozbitý brousek, ruční mlýnky, ploché sekery anebo její polotovary), dále spálené zvířecí kosti (skot). Zda se zde jednalo o intencionální zničení, v souvislosti přechodu artefaktů společně s jedincem do světa mrtvých, můžeme diskutovat. Samozřejmě se nejedná pouze o poničené předměty nebo polotovary, ale o jmenované hliněné přesleny (5) a dále soubor kostěných artefaktů, ve kterém se vyjímá kostěná sekerka z hrobu 28 zmíněného výše. Ostatní předměty (20) nemají žádnou vazbu k jedinci nebo je jejich poloha neznámá, to vede k myšlence, že mohly být v jámě dříve než zesnulý, ale toto tvrzení vyvrací poloha některých (4) artefaktů v závislosti na jedinci.

Obrázek 22. Hrob dítěte v sídlišťní jámě 46 v kamenném obložení (Podle Pleslová – Štiková 1985)

8.4.1. Hromadný hrob v Malém Březně

Záchranný archeologický výzkum konaný v roce 1985 odhalil objekt (objekt 1), na jehož dně leželo nerituálně přes sebe dohromady 8 jedinců (Obrázek 25). Polohy, ve kterých těla ležela nasvědčují, že byla do jámy uložena ve stejnou chvíli a nejpravděpodobněji zasypána až při prvních příznacích rozkladu měkkých tkání. Jednalo se o mladé dospělé osoby s drobnější tělesnou stavbou, tři ženy a tři muže (Adultus I a II) společně s jedním dospívajícím (Juvenis) (pravděpodobně dívka) a dítětem (Infans III) Na dvou mužských lebkách se zjistila tříštivá zranění způsobené úderem, která byla jistě smrtelnými pro oba jedince (Černá – Velímský 1991). Na této lokalitě byl také odhalen zcela odlišný hrob, který byl porušen příkopem takovým způsobem, že se zachovala jen dolní polovina těla jedince. Dospělý muž (Maturus), který ležel na dně jámy, byl oproti jedincům z hromadného hrobu výrazně vyšší a robustnější postavy (Černá – Velímský 1987), na základě tohoto zjištění a odlišnému jednání v rámci pohřbu se můžeme domnívat, že šlo o určitého vůdce této skupiny lidí, avšak jistě na tuto otázku odpovědět nemůžeme. Stručně řečeno je tato lokalita další na seznamu těch, které nám dokládají násilné chování v období staršího eneolitu.

9. Závěr a zhodnocení

Kultura nálevkovitých pohárů je důležitá etapa staršího období eneolitu, ve kterém se uplatňovalo několik způsobů pohřbívání zesnulých jedinců, které slouží jako možný odraz sociální struktury společenstva.

V rámci této bakalářské práce byla vykonána detailní analýza jejímž cílem bylo popsat variabilitu pohřebního ritu v období kultury nálevkovitých pohárů. K vyhodnocení a porovnání dat byla užitá databáze na principu deskriptivního systému. Jedno z nejvíce kontrastních zjištění celého zkoumání byl převyšující počet identifikovaných mužů oproti ženám v pohřebních kontextech. Takovéto zjištění může podněcovat různé genderové rozdílnosti a jejich chápání ve společnosti a rituálech této kultury nebo se může jednat pouze o vyšší počet mužů v dané populaci. V této kultuře se pohřbívalo zejména ve skrčené poloze na boku, překvapivě na rozdíl od jiných období bez striktního ohledu na pohlaví, avšak

z výsledků analýzy pozorujeme menší počet odlišných jevů, což podtrhuje variabilitu.

Vzhledem k tomu, že pod mohylami byl mnohem větší počet mužů dokonce s doklady zbraní, můžeme diskutovat o vyšším společenském nebo bojovníckém postavení mužů v této kultuře. Minimální, avšak existující přítomnost žen a dětí, konkrétně chlapců, pod mohylami společně s muži může indikovat specifický vztah neboli vazbu mezi jedinci. Naopak nejvíce žen se objevilo v sídlištních kontextech. Počet evidovaných dětských (Infans) pohřbů byl ze všech věkových stupňů nejvyšší a objevovaly se čteně napříč všemi zmíněnými kontexty. V případě mnohých interpretací stále záhadného čtvercového ohrazení v Makotřasech se osobně nejvíce přikláním k té, která klade důraz na rituální chování společně s fyzickou (vytyčení místa pohřbívání) a duchovní hranicí (svět živých x svět mrtvých) daného místa.

Z geomorfologického hlediska se lokality zkoumané v rámci této práce soustřeďují především na oblasti ve středočeském a ústeckém kraji, s několika čítnými odchylkami. Příkladem nejužívanějšího, z hlediska vysoké četnosti nalezených situací, prostoru k pohřbení zemřelého v kultuře nálevkovitých pohárů je obdélná kamením obložená či prostá hrobová jáma, jak už v rozsáhlém kostrovém ritu, tak i v méně častém ritu žárovém, který se na základě analýzy jistě potvrdil v 10 případech.

Tato práce podrobně shrnuje různé pohřební kontexty společně s pohřbenými jedinci a jejich pohřební výbavou. Každý z těchto aspektů nám umožňuje poodhalit a pochopit společenskou strukturu, náboženské smýšlení dané společnosti nebo můžeme na základě osobní výbavy a antropologických údajů zemřelého diskutovat o jeho životě a zmíněném postavení ve společnosti. Tento text svou analýzou navazuje na již proběhlé výzkumy a bádání ohledně tohoto období a může být obohacením pro budoucí a hlubší zkoumání pohřebních praktik a jejich interpretací v kultuře nálevkovitých pohárů.

10. Resumé

The presented bachelor thesis introduces the reader to the theme of the variability of funeral rite in Bohemia at the turn of the 5th and 4th millennium BC. More precisely we are between years 3800–3400 BC, the time of the Funnel Beaker culture. This period is characterised by a high variability of ways of burying the dead. In the area of Bohemia we find burials in grave pits, settlement contexts, ditch enclosures and under barrows. As part of this work, an analysis was developed that processed and evaluated these burial methods based on the age and gender of the individual. These data are represented in each category of contexts using graphs.

Evaluation of these contexts led to the for example finding that men outnumbered women, especially under the mounds, which may lead to the assumption that men had a higher social status or were simply more numerous than women in the population. This work, which presents a summary of the funeral rite, may help future research with its questions about the differential burial of individuals of different ages and gender, which may improve our understanding of the society during this period.

11. Literatura

Axamit, J. 1915: Příspěvky ke studiu naší keramiky nordické. Památky archeologické 27, 11;79.

Budinský, P. 1981: Archeologické nálezy z Lounska a z území mimo severočeský kraj ve sbírkách teplického muzea.

Buchtela, K. – Niederle, L. 1910: Rukověť české archeologie, Umění a řemesla sv. 5. Praha.

Buchtela, K. – Koutecký, D. 1970: Vikletice ein Schnurkeramisches graberfeld. Univerzita Karlova Praha.

Buchvaldek, M. – Koutecký, D. 1970: Vikletice. Ein schnurkeramisches Gräberfeld. Praehistorica III. UK Praha.

Černá, E. – Velímský, T. 1991: Lidské kosterní pozůstatky v sídlištních objektech kultury nálevkovitých pohárů v Malém Březně, okr. Most. Archeologické rozhledy 43, 47-62.

Dobeš, M. – Kostka M. – Likovský J. 2011: Pohřebiště mladšího stupně kultury nálevkovitých pohárů v Praze-Bubenči a Dejvicích. Archeologie ve středních Čechách 15, 139–162.

Domečka, L. – Sál, F. L. 1928: Královehradecko I. Hradec Králové.

Dvořák, F. 1936: Pravěk Kolínska. Praha.

Fridrichová, M. 1981: Praha – Motol. Výzkumy v Čechách 1976-1977, Archeologický ústav ČSAV Praha, 112.

Hellich, J. 1915: Archeologické drobnosti z Poděbradska. Památky archeologické 27, 141-143.

Holodňáková, R. 1989: BZO 1988/89, 174.

Holodňák, P. 2006: *Labyrintem žateckého pravěku. Ústí nad Labem.*

Horník, P. – Pacák, M. – Pleska, M. – Hylmarová, M. 2013: *Kostrový hrob kultury nálevkovitých pohárů z Kopidlna (okr. Jičín). Archeologie východních Čech 5, 5-20.*

Childe, V. G. 1949: *The origin of Neolithic Culture in Northern Europe, Antiquity 23, 129-135.*

Chochol, J. 1968: *K antropologii české baalberské skupiny lidu kultury nálevkovitých pohárů. Památky archeologické 60, 488-497.*

Janská, E. 1957: *Sídlíště v Hostivicích u Prahy a otázky salzmündské skupiny. Archeologické rozhledy, 152-159.*

Končelová, M. 2010: *Sociální a symbolický význam neolitických domů. Živá archeologie 11, Archeologický ústav Praha, 32–35.*

Křišťuf, P. 2003: *Pohřebiště ve Velkých Žernosekách a problém mohyl KNP v Čechách. In: Lutovský, M. (ed.), Otázky neolitu a eneolitu 2003. Praha, 287-294.*

Křišťuf, P – Švejcar, O. 2013: *Kontinuita pohřebních areálů: struktura a vývoj pohřebiště ve Velkých Žernosekách. Archeologické rozhledy 65, 599-617.*

Křišťuf, P. – Turek, J. (Eds.) 2019: *Arény předků: Posvátno a rituály na počátku eneolitu. Plzeň.*

Kudrnáč, J. 1954: *Chata z mladší doby kamenné v Klučově. Památky archeologické, 107-113.*

Kytlicová, O. 1959: *Eneolitické pohřebiště v Brandýsku. Památky archeologické 51, 442-474.*

Likovský, J. – Kyselý, R. 2008: *Lidské a zvířecí kosterní pozůstatky z objektů kultury nálevkovitých pohárů ze Siřemi (okr. Louny). Archeologie ve středních Čechách 12, 131-134.*

Lutovský, M. 1996: *Hroby předků. Sonda do života a smrti dávných Slovanů. Praha. S22b*

Lutovský, M. 2001: *Encyklopedie slovanské archeologie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha. S01*

Moucha, V. 1961: *Nálezy únětické kultury na Lovosicku. In: Neustupný, J. (ed.), Fontes Archaeologici Pragenses 4, Národní Muzeum Praha.*

Moucha, V. 1963: *Eneolitické pohřebiště ve Velkých Žernosekách*, *Časopis Národního Muzea* 132, 167–171.

Moucha, V. 2008: *Doplňky k eponymnímu nálezu ze Siřemi (Zürau) v severozápadních Čechách*. *Archeologie ve středních Čechách* 12, 113-126.

Motyková, K. 1998: *Mohyla z pozdní doby kamenné zůstane v Nymburce zachována*. *Vlastivědný zpravodaj Polabí* 32, 6-26.

Neustupný, E. 1959a: *Zur Entstehung der Kultur mit Kannelierter Keramik – K otázce vzniku kultury s kanelovanou keramikou*. *Slovenská archeologia* 7, 260-284.

Neustupný, E. 1996: *Téze o pravěku a učebnice pravěku*. *Archeologické rozhledy* 48, 311-322.

Neustupný, E. (Ed.) 2008: *Archeologie pravěkých Čech 4 – Eneolit*. Praha.

Olmerová, H. 1955: *Eneolitické nálezy z Poříčan u Českého Brodu*. *Archeologické rozhledy* 7, 289-292.

Pearson, P. M. 2001: *The Archaeology of death and burial*. Sutton Publishing Ltd.

Píč, J. L. 1891: *Archeologický výzkum ve středních Čechách*. *Památky archeologické* 15, Praha.

Pleinerová, I. 1980: *Kultovní objekty z pozdní doby kamenné v Březně u Loun*. *Památky archeologické* 71, 10-60.

Pleinerová, I. 1990: *Dva eneolitické dlouhé domy z Března*. *Památky archeologické* 81, 255-274.

Pleinerová, I. 2002: *Hostivice: Animal and human skeletons from an early eneolithic settlement*. *Památky archeologické* 93, 5-28.

Pleinerová, I. – Šimůnek, J. 1965: *Baalberský pohřeb z Počedělic u Loun*, *Archeologické rozhledy* 17, 694–698.

Pleslová, E – Knor, A. 1964: *Výzkum sídliště kultury nálevkovitých pohárů v Makotřasích*. *Archeologické rozhledy* 16, 473-481.

Pleslová – Štiková E. – Marek, F. – Horský, Z. 1980: *A square enclosure of the Funnel Beaker culture (3500 B.C.) at Makotřasy (central Bohemia) a palaeoastronomic structure.* *Archeologické rozhledy* 32, 3–35.

Precourt, W. E. 1984: *Mortuary practices and economic transaction: A hologetic study.* *Research in economic anthropology* 6, 161-170.

Salač, V. 1987: *BZO 1884-1885, 229.*

Sklenář, K. 1982: *Pravěké nálezy na Mělnicku a Kralupsku. Mělník.*

Smolík, J. 1886: *Zprávy a drobnosti. Památky archeologické* 13, 235;381.

Smrž, Z. – Zápotocký, M. 1980: *Sídliště KNP v Dobroměřicích, okr. Louny.* *Archeologické rozhledy* 32, 481-490.

Stloukal, M. – Hanáková, H. – Muška, J. 1977: *Antropologické nálezy ze severozápadních Čech.* In: Čejka, J. (ed.), *Sborník Národního Muzea v Praze 3-4: Národní Muzeum Praha, 159-268.*

Stloukal, M. 1999: *Antropologie: příručka pro studium kostry.* *Národní Muzeum, Praha.*

Stocký, A. 1926: *Pravěk země České, Díl 1 – věk kamenný.* *Praha (Národní muzeum).*

Šmejda, L. – Turek, J. 2004: *Spatial Analysis of Funerary Areas.* *KAR ZČU Plzeň.*

Šmíd, M. 1991: *Příspěvek k poznání eneolitických mohylových pohřebišť na střední Moravě.* In: *Pravěké a slovanské osídlení Moravy.* *Brno, 67-89.*

Šmíd, M. 2004: *Mohylová pohřebišť kultury nálevkovitých pohárů na Moravě.* *Archeologické rozhledy, 56(4), 893-896.*

Pleslová – Štiková, E. 1954: *Eneolitická skupina nálevkovitých pohárů v Čechách,* *Archeologické rozhledy* 6, 369–392.

Pleslová – Štiková, E. 1974: *Makotřasy – čtvercové „opevnění“ na sídlišti kultury nálevkovitých pohárů v Čechách.* *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity, Symposium Těšetice – Kyjovice, 157–173.*

Pleslová – Štiková, E. 1985: *Makotřasy: A TRB site in Bohemia*. In: *Fontes archaeologici pragenses 17*. Praha.

Šulová, L. – Kubálek, P. – Holub, M. 2010: *Pohřeb ženy v sídlištní jámě kultury s nálevkovitými poháry ve Velkých Přílepech, okr. Praha-západ*. *Archeologie ve středních Čechách 14*, 643-655.

Turek, J. 2005d: *Praha kamenná. Eneolit – pozdní doba kamenná*. In: Lutovský, M. – Smejtek, L. a kol.: *Pravěká Praha*, Praha.

Turek, J. – Čilek, V. – Šůvová, Z. a kol. 2020: *Krajem Joachima Barranda, Cesta do pravěku země České*. Praha.

Váňa, Z. 1950: *Skříňkový hrob ve Svinčicích*. *Památky archeologické 43*, 95-96.

Vokolek, V. 1993: *Počátky osídlení východních Čech, Muzeum východních Čech Hradec Králové*.

Weinzierl, R. 1897: *Die neolithische Ansiedelung bei Gross-Czernosek, Mitteilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien*, 57-72.

Zápotocký, M. 1956: *Baalberská skupina v Čechách*. *Archeologické rozhledy 8*, 539-563.

Zápotocký, M. 1957: *K problému počátků kultury nálevkovitých pohárů*. *Archeologické rozhledy 9*, 206-208, 217-235.

Zápotocký, M. 1958: *Problém periodizace kultury nálevkovitých pohárů v Čechách a na Moravě*. *Archeologické rozhledy 10*, 664-700.

Zápotocký, M. 1978: *Kultura nálevkovitých pohárů a civilizace staršího eneolitu*. In *Pravěké dějiny Čech*. Praha: Academia, 236-245.

Zápotocký, M. 1992: *Streitaxte des mitteleuropäischen Äneolithikums*. VCH Humaniora, Weinheim.

Zápotocký, M. – Dobeš, M. 2013: *Pozdní fáze kultury nálevkovitých pohárů v severozápadních Čechách: sídliště Brozany nad Ohří*. *Archeologické rozhledy 65*, 451-503.

Zápotocký, M – Malyková, D – Kyselý, R. 2019: *Raná fáze staršího (baalberského) stupně kultury nálevkovitých pohárů na východě Čech: sídelní areál Štítary, okr. Kolin – The early part of the early (Baalberge) stage of the Funnel Beaker culture in east Bohemia: the settlement in Štítary. Archeologické rozhledy 71, 168-240.*

Zápotocký, M. 2013: *Kultura nálevkovitých pohárů v severočeském Polabí (ca 40.-33. století př. Kr.) – The Funnel Beaker Culture (TRB) in the North Bohemian Elbe region. Archeologie ve středních Čechách 17-2, 387-513.*

Zápotocký, M. 2023: *Dlouhé mohyly a kamenné hrobky kultury nálevkovitých pohárů – nejstarší monumentální pohřební stavby v Čechách (ca 40./39. – 34./33. stol. před Kr.). Archeologie ve středních Čechách 27, 373-539.*

12. Zdroje

Černá, E. – Velímský, T. – Chochol, J. - Peške, L. 1987: AMČR: Záznam C-TX-198702705-D01. Archeologická mapa České republiky.

Horáková – Jansová L. 1932: AMČR: Záznam C-TX-193201782. Archeologická mapa České republiky.

Likovský, J. 2007: AMČR: Záznam C-TX-200700057. Archeologická mapa České republiky.

Pleinerová, I. – Hložek, J. 2005: AMČR: Záznam C-TX-200510035. Archeologická mapa České republiky.

Pleslová – Štiková, E. 1961-1987: AMČR: Záznam C-9128550A. Archeologická mapa České republiky.

Mašek, N. 1959: AMČR: Záznam C-TX-195901323. Archeologická mapa České republiky.

AMČR: Záznam C-TX-201200060-D01. Archeologická mapa České republiky

AMČR: Záznam C-TX-200702766-D01. Archeologická mapa České republiky

Stránská, P. 2011: AMČR: Záznam C-TX-201200060-D01. Archeologická mapa České republiky.

AMČR: Záznam C-9145708A – D01. Archeologická mapa České republiky.

Sušická, V. 2012: AMČR: Záznam C-TX-201502535. Archeologická mapa České republiky.

Turek, J. 2021: Archeologický výzkum eneolitických dlouhých mohyl pod Řípem II., blog z 3.09.2021: www.aktuálně.cz.

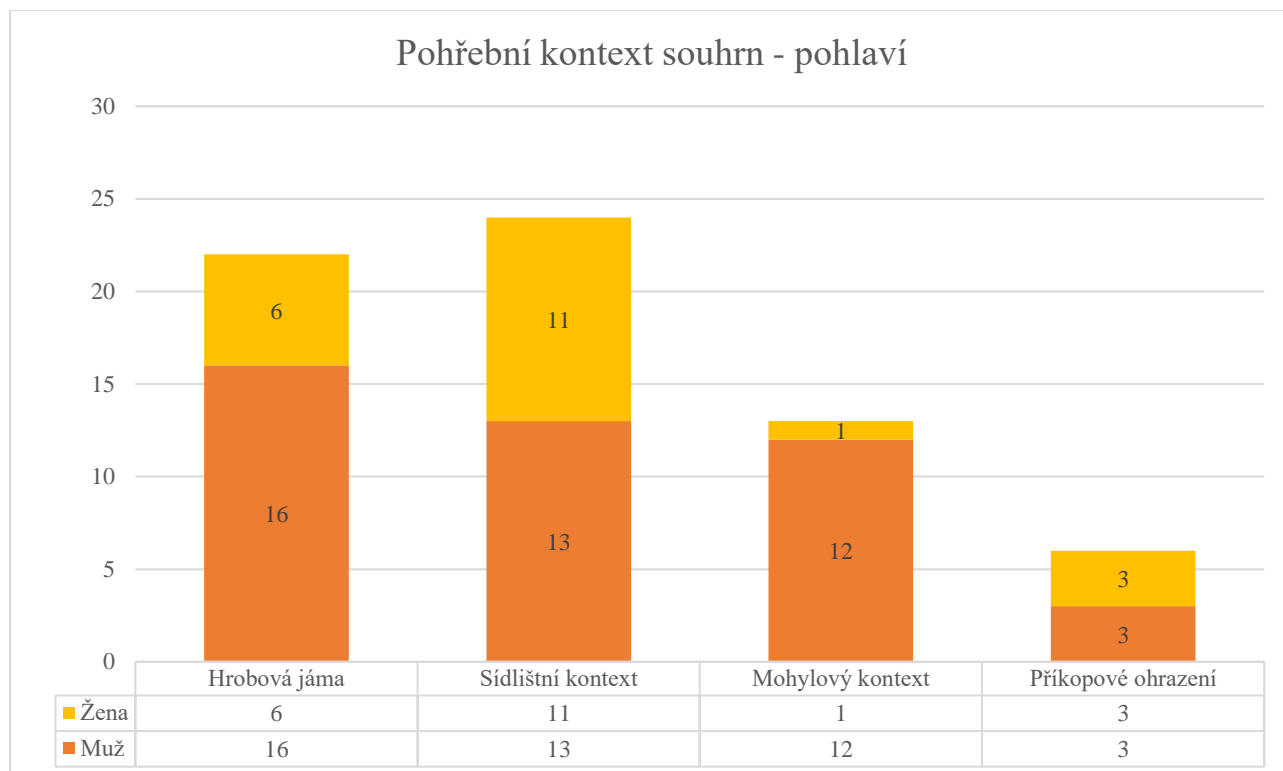
13. Seznam obrázků

Obrázek 1. Pohlaví jedinců v KNP (muž (41); žena (18); n/a (147))	9
Obrázek 2. Graf pohřebního ritu – kontexty.....	10
Obrázek 3. Variabilita pohřebního ritu v závislosti na pohlaví jedince.....	11
Obrázek 4. Mapa evidovaných lokalit	11
Obrázek 5. Tvar hrobové jámy	13
Obrázek 6. Konstrukce hrobové jámy.....	13
Obrázek 7. Rozměry hrobových jam.....	15
Obrázek 8. Poloha jedince v hrobové jámě – pohlaví (n/a – neuvedeno)	17
Obrázek 9. Orientace jedince v hrobové jámě.....	18
Obrázek 10. Pohlaví a věk jedinců – hrobová jáma (n/a – neuvedeno)	19
Obrázek 11. Umístění artefaktů z hrobové jámy dle materiálu (n/a – neuvedeno)	21
Obrázek 12. Celkový plán pohřebiště obohacený vyznačením pohlaví hrobů KNP (dle Křišťuf 2013; Moucha 1963)	27
Obrázek 13. Plán čtvercového ohrazení podle Pleslová – Štiková 1985.....	Chyba! Záložka není definována.
Obrázek 14. Tvar sídlištních jam	30
Obrázek 15. Rozměry sídlištních jam	31
Obrázek 16. Zásobní jáma 5 s pohřbem dítěte na býkovi	32
Obrázek 17. Poloha jedince v sídlištní jámě – pohlaví (n/a – neuvedeno)	33
Obrázek 18. Poloha jedince v sídlištní jámě – věk (n/a – neuvedeno).....	34
Obrázek 19. Orientace těla – sídlištní jáma	34
Obrázek 20. Pohlaví a věk jedince – sídlištní jáma (n/a – neuvedeno).....	35
Obrázek 21. Materiál artefaktu – sídlištní jáma	36
Obrázek 22. Hrob dítěte v sídlištní jámě 46 v kamenném obložení (Podle Pleslová – Štiková 1985)	37
Obrázek 23. Porovnání počtu kontextů – pohlaví	47
Obrázek 24. Porovnání počtu kontextů – věk.....	48

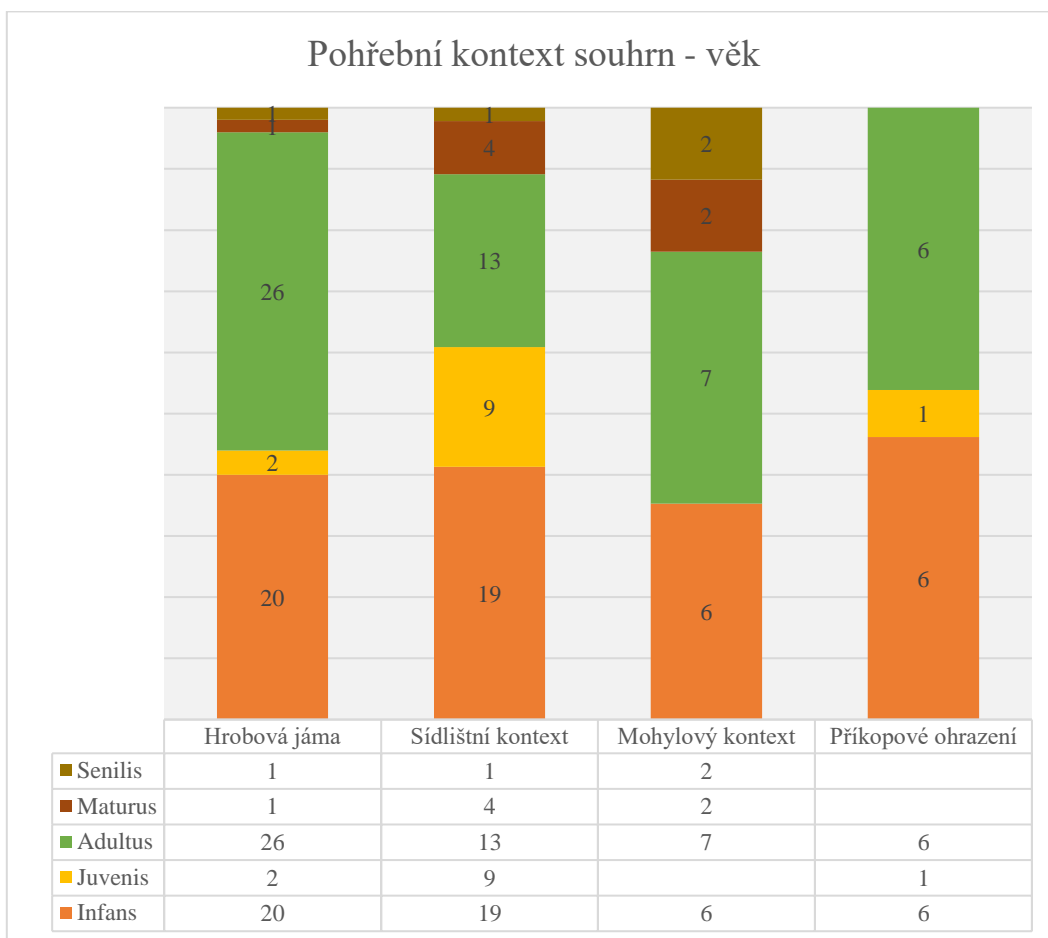
14. Seznam tabulek

Tabulka 1. Seznam lokalit s vybranou příslušnou literaturou	53
Tabulka 2. Tabulka lokalit	56
Tabulka 3. Tabulka kontextů.....	74
Tabulka 4. Tabulka jedinec.....	94
Tabulka 5. Tabulka artefakt	95

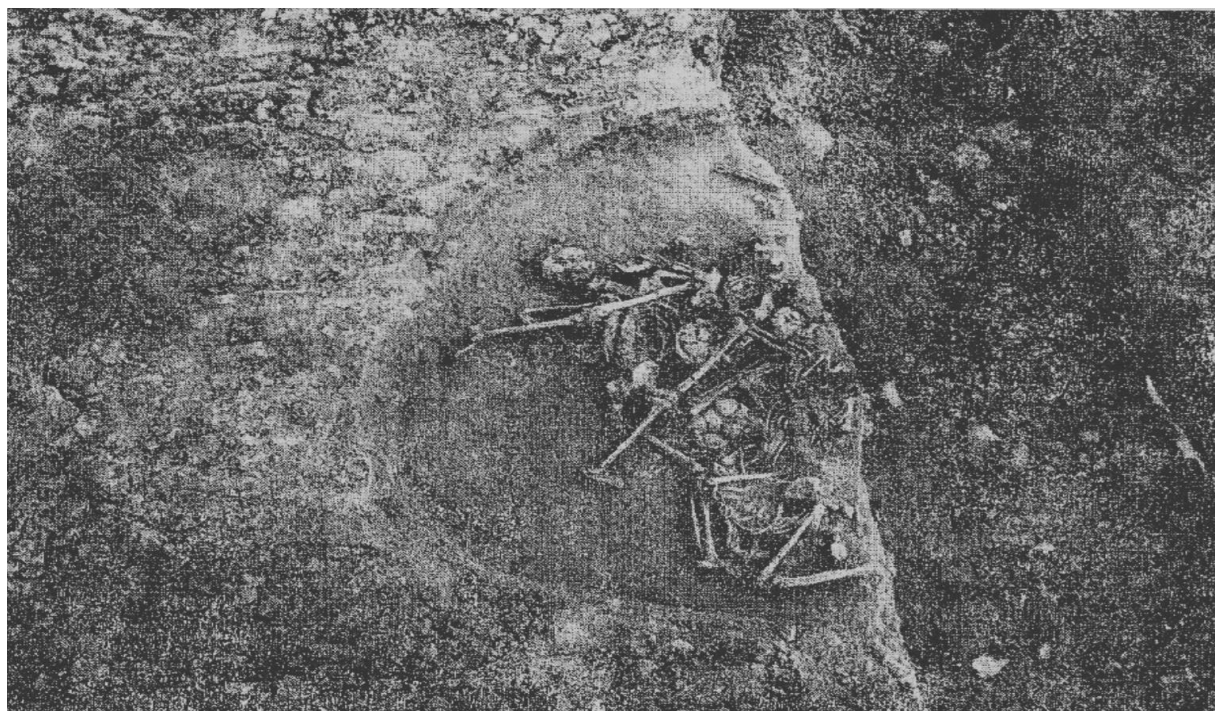
15. Přílohy

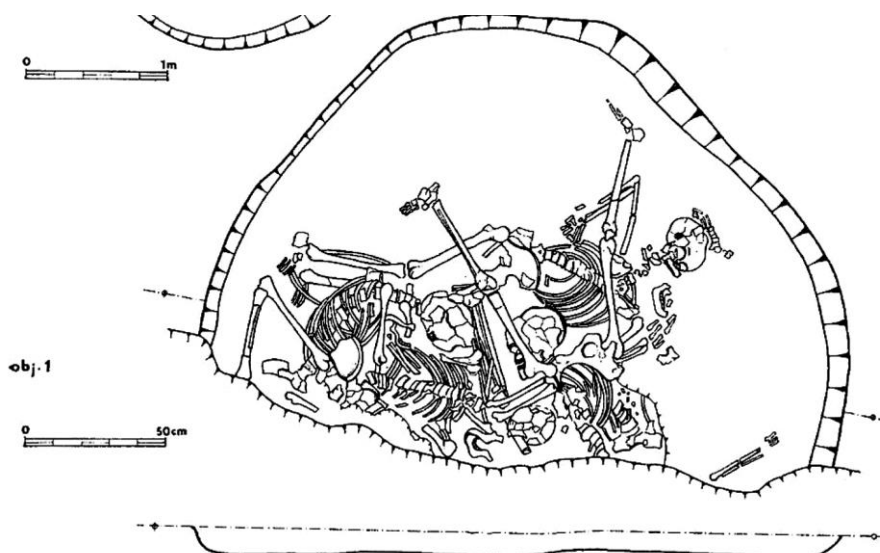
Obrázek 23. Porovnání počtu kontextů – pohlaví

Obrázek 24. Porovnání počtu kontextů – věk

Obrázek 25. Malé Březno Objekt 1 - dle Černá – Velimský 1991

Obrázek 26. Malé Březno objekt 1 kresba dle Jonášová In: Černá – Velimský 1991

15.1. Tabulky databáze

Lokalita	Autor I	Rok	Strany I/zdroj AMČR	Autor II	Rok II	Strany II/ zdroj AMČR
1	Zápotocký M.	1956	539–563 (542)			
2	Stránská P.	2011	C-TX-201200060-D01	Zápotocký M.	2023	467
3	Zápotocký M.	2023	515			
4	Zápotocký M.	1992	302			
5	Zápotocký M. - Do-beš M.	2013	451-503			
6	Pleinerová I.	1980	1-60	Pleinerová I.	1990	255-274
7	Stocký A.	1926	176			
8	Stocký A.	1926	176			
9	Schmidt V.	1893	459–464 (458)			
10	Stocký A.	1926	176	Zápotocký M.	1956	539–563 (542)
11	Zápotocký M.	2023	468	Zápotocký M. - Smrž Z.	1980	481-490

12	Smolík J.	1886	235,381	Zápotocký M.	1992	268
13	Moucha V.	1994	C-TX-199500678-D01			
14	Zápotocký M.	2023	373–539 (471)			
15	Sklenář K.	1982	54-56			
16	Zápotocký M.	2023	456			
17	Dobeš M.	2018	507–525			
18	Zápotocký M.	2023	474			
19	Pleinerová I.	2002	161-170			
20	Zápotocký M.	1956	542			
21	Zápotocký M.	2023	449			
22	Zápotocký M.	2023	475			
23	Zápotocký M.	2023	475			
24	Mašek N.	1959	C-TX-195901532			
25	Sušická V.	2012	C-TX-201502535 (str. 9)			
26	Moucha V.	1963	167-171 (133)	Kudrnáč J.	1954	107-113
27	Zápotocký M.	1956	539-563 (542)			
28	Zápotocký M. - Kyselý R. a kol.	2019	168-240			
29	Sklenář K.	1982	129–143 (131)			
30	Tvrdík R.	1999	9			
31	Zápotocký M.	1956	539-563 (543)			
32	Vaněk J.	1969	63			
33	Sklenář K.	1982	181			
34	Zápotocký M.	1956	539-563 (543)			

35	Zápotocký M.	2013	453			
36	Sklenář K.	1982	228	Zápotocký M.	2023	482
37	Zápotocký M.	2023	486			
38	Zápotocký M.	1956	539-563 (544)			
39	Pleslová – Štiková E.	1985		Pleslová – Štiková E. - Knor A.	1964	473-481
40	Černá E. - Velímský T.	1991	47-62			
41	Zápotocký M.	2023	492			
42	Sklenář K.	1982	280			
43	Zápotocký M.	2023	494			
44	Budinský P.	1981	32	Stocký A.	1926	178
45	Sklenář K.	1982	311			
46	Schmidt V.	1893	459			
47	Zápotocký M.	2023	461			
48	Motyková K.	1998				
49	Zápotocký M.	2013	457			
50	Zápotocký M.	1956	539-563 (544)			
51	Pleinerová I. - Šimůnek J.	1965	694-698			
52	Zápotocký M.	2023	502			
53	Dobeš M. - Kostka M. - Likovský J.	2011	139-162			
54	Axamit J.	1915	77-79			
55	Zápotocký M.	2023	524			
56		1931	C-9145708A-D01			
57	Fridrichová M.	1981	112			

58	Böhm J.	1941	203			
59	Zápotocký M.	1956	539-563 (544)			
60	Böhm J.	1941	203			
62	Zápotocký M.	2023	453			
63	Zápotocký M.	1956	539-563 (544)	Hellich J.	1915	141-143
64	Moucha V.	2008	113-126	Likovský J. - Kyselý R.	2008	131-134
65	Zápotocký M.	1956	546			
66	Zápotocký M.	2023	517			
67	Pleslová – Štiková E.	1985				
68	Zápotocký M.	2013	461			
69	Váňa Z.	1950	95-96			
70	Zápotocký M.	1958	677			
71	Dřevo V.	1953	C-TX-195303838			
72	Zápotocký M.	1956	539-563 (546)			
73	Zápotocký M.	2023	443			
74	Zápotocký M.	2023	507			
75	Pič J. L.	1891	403–404	Stocký A.	1926	180
76	Moucha V.	1963	167-191	Křišťuf P. - Švejcar O.	2013	599-617
77	Buchvaldek M. - Koutecký D.	1970				
78	Zápotocký M.	2023	512			
79	Dvořák F.	1936				
80	Salač V.	1987	229			
81	Horáková – Jansová L.	1932	C-TX-193201782			

82	Holodňáková R.	1989	174			
83	Zápotocký M.	2013	454			
84	Zápotocký M.	2023	497			
85	Zápotocký M.	2013	469-470			
86	Zápotocký M.	2013	460			
87	Zápotocký M.	2013	445			
88	Zápotocký M.	2013	467			
89	Pleinerová I. - Hložek J.	2005	5			
90	Likovský J.	2007				
91	Horník P. - Pacák M. a kol.	2013	5-20			
92	Zápotocký	2013	428	Domečka L. - Sál F. L.	1928	168
93	Šulová L. - Kubálek P. - Holub M.	2010	643-655			

Tabulka 1. Seznam lokalit s vybranou příslušnou literaturou

Název	Kraj	Rok	Interpretace lokality	Počet hrobů	Fáze KN P	Číslo lokality
Bílina	Ústecký	1910	Kostr. hroby v hrob. jámě	2	baal.	1
Brandýs n. Labem	Středočeský	2007	Kostr. hroby v hrob. jámě	2	salz.	2
Brandýsek	Středočeský	1956	Kostr. hroby v hrob. jámě	2	baal.	3
Brázdím	Středočeský	1892	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	salz.	4
Brozany	Ústecký	1996	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	salz.	5
Březno u Loun	Ústecký	1966-1969	Kostr. hroby v moh. kontextu	2	baal.	6
Budihostice	Středočeský	1900	Kostr. hrob? v hrob. jámě	1		7
Čelákovice	Středočeský	n/a	Kostr. hrob v sídl. kontextu	1		8
Černuc	Středočeský	1894	Kostr. hrob v hrob. jámě	1		9
Červené Pečky	Středočeský	1956	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	baal.	10
Dobroměřice	Ústecký	1972	Kostr. a žár. v hrob. a sídl. kontextu	9	baal. /salz.	11
Dolínek	Středočeský	1885	Kostr. hrob v moh. kontextu	1	baal.	12

Drnov	Středočeský	1987	Kostr. hrob? v hrob. jámě	1		13
Dřetovice	Středočeský	1942	Kostr. hroby v hrob. jámě	3	salz.	14
Dřísy	Středočeský	1972	Kostr. hrob v hrob. jámě	1		15
Dušníky	Ústecký	2021	Kostr. hrob v moh. kontextu	1	baal.	16
Evaň	Ústecký	1961	Kostr. hrob v sídl. kontextu	2	baal.	87
Holubice	Středočeský	2008	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	baal.	17
Hořín	Středočeský	1898	Žár. hrob v hrob. jámě	1	salz.	18
Hostivice	Středočeský	1997	Kostr. hrob v sídl. kontextu	1	salz.	19
Hradec Králové	Královehra- decký	n/a	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	baal.	20
Chudeřín	Ústecký	1998,2016	Kostr. hroby v moh. kon- textu	2	baal.	21
Jenštejn	Středočeský	1932	Kostr. hrob v kostr. jámě	1	salz.	22
Kamýk	Ústecký	1946	Kostr. hroby v hrob. jámě	2	salz.	23
Kbely	Praha	1959	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	baal.	24
Keblice	Ústecký	1996	Kostr. hrob v hrob. jámě	1		25
Klučov	Středočeský	1957	Kostr. hroby v moh. kon- textu	4	baal.	26
Kluk	Středočeský	1915	Kostr. hrob? v hrob. jámě	1	baal.	27
Kolín	Středočeský	1904- 1925/2008	Kostr. hroby v sídl. a moh. kontextu	3	baal.	28
Kopidlno	Královehra- decký	2012	Kostr. hroby v hrob. jámě	2	baal.	91
Kostelec n. Labem	Středočeský	1892	Žár. hroby v hrob. jámě	2	salz.	29
Kouřim	Středočeský	1998	Kostr. hrob v sídl. kontextu	1	baal.	30
Kouty	Vysočina	1901	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	baal.	31
Kutná Hora	Středočeský	1967	Kostr. hrob v hrob. jámě	1		32
Lešany	Středočeský	1888	Kostr. hrob v moh. kontextu	1	salz.	33
Lhotka Blatníkov- ská	Pardubický	1955	Kostr. hrob? v hrob. jámě	1	salz.	34
Litoměřice	Ústecký	1921	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	baal.	35
Litovice	Středočeský	2004	Kostr. hrob v sídl. kontextu	1	salz.	89
Lovosice	Ústecký	1892	Kostr. hroby v sídl. kontextu	2	baal.	83
Lužec n. Vltavou	Středočeský	1955-1956	Kostr. a žár. hrob v hrob. jámě a moh. kontextu	8	salz.	36
Lužice	Ústecký	1944	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	baal.	37
Lysá n. Labem	Středočeský	n/a	Kostr. hrob? v hrob. jámě	1	baal.	38
Makotřasy	Středočeský	1961-1981	Kostr. a žár. hroby v sídl. kontextu a příkop. ohrazení	36	baal. /síř.	39
Malé Březno	Ústecký	1985	Kostr. hrob v sídl. kontextu a hrob. jámě	2	baal.	40
Máslovice	Středočeský	1921	Kostr. hroby v hrob. jámě	8	salz.	41
Mlékojedy	Středočeský	1901	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	baal.	42
Most	Ústecký	1865	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	salz.	43
Mradice	Ústecký	1890	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	baal.	44

Neratovice	Středočeský	n/a	Kostr. hrob v hrob. jámě	1		45
Neuměřice	Středočeský	1893	Kostr. hrob v moh. kontextu?	1	baal.	46
Nížebohy	Ústecký	1962	Kostr. hrob v moh. kontextu?	1	baal.	84
Nová Ves	Středočeský	1995	Kostrový hrob v sídl. kontextu	1	salz.	47
Nymburk	Středočeský	1992	Kostr. hroby v hrob. jámě a moh. kontextu	2	salz.	48
Obřice	Ústecký	n/a	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	salz.	49
Ovčáry	Středočeský	1956	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	baal.	50
Platiště n. Labem	Královehradecký	1901/1961–1989	Žár. hrob v hrob. jámě	3		92
Počedlice	Ústecký	1959	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	baal.	51
Polerady	Středočeský	1942	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	salz.	52
Praha – Bubeneč	Praha	1901-1914	Kostr. hroby v hrob. jámě	18	salz.	53
Praha – Dejvice	Praha	1928	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	salz.	55
Praha – Dolní Chabry	Praha	1931	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	salz.	56
Praha – Motol	Praha	1976	Kostrový hrob v sídl. kontextu	1		57
Praha – Střešovice	Praha	1956	Kostrový hrob v sídl. kontextu	1		58
Praha – Vokovice	Praha	n/a	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	baal.	59
Praha – Ďáblice	Praha	1913	Kostr. hrob v hrob. jámě a sídl. kontextu	2		54
Předboj	Ústecký	n/a	Kostrový hrob v sídl. kontextu	1		60
Račiněves	Ústecký	2022	Kostrový hrob pod mohylou	1	baal.	62
Ratěnice	Pardubický	n/a	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	baal.	63
Roudnice	Ústecký	1942	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	baal.	86
Roztyly	Ústecký	2006	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	baal.	90
Siřem	Ústecký	1933	Kostr. a žár. hroby v hrob. jámě	2	siř.	64
Straky	Středočeský	1905	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	baal.	65
Straškov	Ústecký	1999-2000	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	baal.	66
Středokluky	Středočeský	1929	Kostr. hroby v hrob. jámě a moh. kontextu	3	baal.	67
Světec	Ústecký	1942	Kostr. hroby v hrob. jámě	2	baal.	68
Svinčice	Ústecký	1944	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	baal.	69
Svojšice	Pardubický	1923	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	salz.	70
Tatce	Středočeský	1953	Kostr. hrob? v hrob. jámě	1	baal.	71
Teplice	Ústecký	1903	Kostr. hrob v hrob. jámě	2	baal.	72
Třebestovice	Středočeský	1986	Kostrový hrob v sídl. kontextu	1		73
Újezd n. Lesy	Praha	1934	Kostr. hrob v moh. kontextu	1	salz.	74
Velká Ves	Vysočina	1891	Kostr. hroby v moh. kontextu	3	salz.	75
Velké Přílepy	Praha	2008	Kostr. hrob v sídl. kontextu	1	baal.	93

Velké Žernoseky	Ústecký	1896-1909	Kostr. hroby v hrob. jámě a moh. kontextu	14	baal.	76
Vikletice	Ústecký	1963	Kostr. hrob v hrob. jámě	2	baal.	77
Vliněves	Středočeský	n/a	Kostr. hrob? v hrob. jámě	1	baal.	88
Vražkov	Ústecký	1893	Žár. hrob v hrob. jámě	1	salz.	78
Vrbčany	Středočeský	1936	Kostr. hrob? v hrob. jámě	1	baal.	79
Vrbice	Ústecký	1984	Kostr. hrob v hrob. jámě	1	baal.	80
Všetaty	Středočeský	1932	Kostr. hrob? v hrob. jámě	1	salz.	81
Žabovřesky	Ústecký	1959	Kostrový hroby v sídl. kontextu	3	baal. /salz.	85
Žatec	Ústecký	1988	Kostr. hroby v příkop. ohrazení	2	baal.	82

Tabulka 2. Tabulka lokalit

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	ID kontextu
		Bílina	Bílina	Brandýs n. Labem	Brandýs n. Labem	Brandýs- sek	Brandýs- sek	Brázdím	Brozany	Březno u Loun	Březno u Loun	Lokalita
		Kostrový hrob 2/1a	Kostrový hrob 2/1B	Kostrový hrob 809	Kostrový hrob 829	Kostrový hrob 73	Kostrový hrob 5	Kostrový hrob	Kostrový hrob 16/96	Kostrový hrob LXXXVIII pod mo- hvilou	Kostrový hrob LXXXV pod mo- hvilou	Kontext
		1910	1910	2007	2007	1956	1956	1892	1996	1969	1969	Rok
		Titzlerova pískovna	Titzlerova pískovna	Brandýs n. Labem	Brandýs n. Labem	Závod Třebusice	Závod Třebusice	V Livách	Levý břeh Ohře J od Brozan	Příkopové ohrazení 62	Příkopové ohrazení 62	Poloha
		n/a	n/a	n/a	n/a	Obdélník	n/a	n/a	Obdélník	Obdélník	Obdélník	Tvar
		n/a	n/a	Kamenné obložení	Kamenné obložení	n/a	n/a	Kamenné oblo- žení/něc.	Prostá	Prostá	Prostá	Konstrukce
		n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	115	125	125	Délka
		n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	90	65	60	Šířka
		n/a	n/a	n/a	n/a	22	n/a	n/a	15	n/a	20	Hloubka
		Ano	Ne	n/a	n/a	Ano	Ne	n/a	Ano	Ano	Ne	Inventář
		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Počet jedinců
		Dvojhrob	Dvojhrob				Nelze jistě zařa- dit do KNP					Poznámka

192	191	190	189	188	187	17	16	15	14	13	12
Dobromě- řice	Dobromě- řice	Dobromě- řice	Dobromě- řice	Dobromě- řice	Dobromě- řice	Dobromě- řice	Dobromě- řice	Červené Pečky	Čermuc	Čeláko- vice	Budihos- tice
Kostrový hrob 5	Kostrový hrob 4	Kostrový hrob 3	Kostrový hrob 2	Kostrový hrob 1	Kostrový hrob 1	Žárový hrob v sídl. kon- textu 2/72	Kostrový hrob v sídl. jámě 0/72	Kostrový hrob	Kostrový hrob	Kostrový hrob v sídl. jámě	Kostrový hrob?
1941	1940	1940	1940	1940	1940	1972	1972	1956	1894	n/a	1900
Hajšlova nová pís- kovna	Hajšlova nová pís- kovna	Hajšlova nová pís- kovna	Hajšlova nová pís- kovna	Hajšlova nová pís- kovna	Hajšlova stará pís- kovna	Pískovna	Pískovna	Bývalá chmelnice	Pole p. Hudečka	n/a	Pole p. Beneše
Obdélník	n/a	Obdélník	n/a	Čtverec	n/a	Ovál	Kruh	n/a	Kruh	n/a	n/a
Kamenné obložení	Prostá	Kamenné obložení	Prostá	Kamenné obložení	Prostá	Prostá	Prostá	n/a	Prostá	n/a	n/a
210	n/a	200	n/a	200	n/a	200	110	n/a	n/a	n/a	n/a
120	n/a	300	n/a	200	n/a	170	110	n/a	n/a	n/a	n/a
80	70	50	45	30	30	18	18	n/a	n/a	n/a	n/a
Ano	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	n/a	n/a
1	1	1	1	1	1	1	2	n/a	1	1	n/a
						Na po- vrchu propálená hlína	Kosti dí- těte nej- sou za- kresleny		Kostrá překrytá kamenem	HJ neza- chována	HJ neza- chována

27	26	25	199	24	23	22	21	20	19	18	193
Hostivice	Hořín	Holubice	Evaň	Dušníky	Dřísy	Dřetovice	Dřetovice	Dřetovice	Drnov	Dolíněk	Dobroměřice
Kostrový hrob v sídl. jámě	Žárový hrob XVII	Kostrový hrob 21	Kostrový hrob v sídl. kon-textu 1/61	Kostrový hrob pod mohýlou	Kostrový hrob 17/5a	Kostrový hrob 3	Kostrový hrob 2	Kostrový hrob 1	Kostrový hrob?	Hrob pod mohýlou	Kostrový hrob 6
1997	1898	2008	1961	2021	1972	1942	1942	1942	1987	1885	1941
Litovice	Na pís-kách	Praha – západ	Kravín č. 1	Příkopové ohrazení	V Páně vrbech	Pole p. Čtrnáctého	Pole p. Čtrnáctého	Pole p. Čtrnáctého	Dům čp. 48	Malý háj	Hajšlova nová pís-kovna
Ovál	n/a	n/a	Ovál	n/a	n/a	Obdélník	Obdélník	Ovál	n/a	n/a	n/a
Prostá	Kamenné obložení	n/a	Prostá	Dřevěná komora	n/a	Skříňka	Skříňka	Skříňka	n/a	n/a	Kamenné obložení
250	n/a	n/a	175	200	n/a	80	170	140	n/a	n/a	n/a
205	n/a	n/a	175	n/a	n/a	60	30	140	n/a	n/a	n/a
100	n/a	n/a	140	n/a	50	50	75	85	n/a	n/a	80
Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano	Ano	Ne
4	n/a	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Pohřeb se zvířaty (pes a býk)		HJ neroz-poznána	Z polo-viny znič-en		HJ neza-chována				HJ neroz-poznána		

39	38	37	36	35	34	33	32	31	30	29	28
Klučov	Klučov	Klučov	Klučov	Keblice	Kbely	Kamýk	Kamýk	Jenštejn	Chudeřín	Chudeřín	Hradec Králové
Kostrový hrob 32 pod mohylou	Kostrový hrob 31 pod mohylou	Kostrový hrob 30 pod mohylou	Kostrový hrob	Kostrový hrob 1	Kostrový hrob	Kostrový hrob 2	Kostrový hrob 1	Kostrový hrob	Kostrový hrob pod mohylou?	Kostrový hrob 92/98 v příkop. ohrazení	Kostrový hrob
1957	1957	1957	1957	1996	1959	1946	1946	1932	2016	1998	n/a
Sonda 97	Sonda 97	Sonda 97	Sonda 90	U zaniklého lomu	Stavenišť školy čp. 144	Pole p. Ženiška	Pole p. Ženiška	Kamenolom Ing. Čermáka	Pískovna	Příkopové ohrazení 75	Pražské předměstí
Ovál	Obdélník	n/a	Ovál	Obdélník	n/a	n/a	n/a	Obdélník	Obdélník	Ovál	n/a
Kamenný zával	Skříňka	Kamenný zával	Prostá	Prostá	n/a	Kamenný zával	Kamenný zával a obložení	Skříňka	Kamenné obložení	Prostá	n/a
107	80	n/a	127	210	n/a	n/a	n/a	n/a	340	200	n/a
70	60	n/a	127	80	n/a	n/a	n/a	120	220	130	n/a
65	n/a	38	40	10	n/a	n/a	n/a	60	n/a	110	n/a
Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	n/a	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
					Narušen před výzkumem						

48	47	46	45	44	43	215	214	203	42	41	40
Lešany	Kutná Hora	Kouty	Kouřim	Kostelec n. Labem	Kostelec n. Labem	Kopidlno	Kopidlno	Kolín	Kolín	Kolín	Kluk
Kostrový hrob pod mohylou	Kostrový hrob	Kostrový hrob	Kostrový hrob v sídl. jámě 32/98	Žárový hrob 2	Žárový hrob 1	Kostrový hrob 2	Kostrový hrob 1	Kostrový hrob v sídl. jámě 860	Kostrový hrob 16 pod mohylou	Kostrový hrob 15 pod mohylou	Kostrový hrob?
1888	1967	1901	1998	1892	1892	2012	2012	2008	1925	1925	1915
V kopcích	Mokřiny	Na Šabatě	Cihelna Molitorov	Dvůr cukrovaru	Dvůr cukrovaru	Staveniště ČOV	Staveniště ČOV	Štítary	Štítary	Štítary	Les Bora
n/a	n/a	n/a	Kruh	n/a	n/a	n/a	n/a	Nepravidelný	n/a	n/a	n/a
Prostá	n/a	n/a	Prostá	Kamenné obložení	Kamenné obložení	Prostá	Prostá	Prostá	n/a	n/a	Prostá
n/a	n/a	n/a	330	n/a	n/a	n/a	n/a	130	148	148	n/a
n/a	n/a	n/a	330	n/a	n/a	n/a	n/a	96	104	96	n/a
n/a	n/a	n/a	160	n/a	n/a	n/a	40	32	118	94	70
Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano
n/a	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Porušený hrob						Mělký hrob				

57	56	55	54	53	52	51	196	195	212	50	49
Lužec n. Vltavou	Lužec n. Vltavou	Lužec n. Vltavou	Lužec n. Vltavou	Lužec n. Vltavou	Lužec n. Vltavou	Lužec n. Vltavou	Lovosice	Lovosice	Litovice	Litomě- řice	Lhotka Blatní- kovská
Žárový hrob? 89	Kostrový hrob 77	Kostrový hrob 73	Kostrový hrob 63 pod mo- hylou?	Kostrový hrob 62 pod mo- hylou?	Kostrový hrob 61 pod mo- hylou?	Kostrový hrob 33	Kostrový hrob v sídl. jámě 2	Kostrový hrob v sídl. jámě 1	Kostrový hrob v sídl. jámě 136	Kostrový hrob	Kostrový hrob?
1955	1955	1955	1955	1955	1955	1955	1892	1892	2004	1921	1955
Lužec č. kat. 501	Lužec č. kat. 501	Lužec č. kat. 501	Lužec č. kat. 501	Lužec č. kat. 501	Lužec č. kat. 501	Lužec č. kat. 501	Tschinke- lova ci- helna	Tschinke- lova ci- helna	JZ okraj obce	Šance	Č. parc. 204/1
Kruh	n/a	n/a	Obdélník	Obdélník	n/a	n/a	n/a	n/a	Kruh	n/a	n/a
Kamenné obložení	Prostá	Prostá	Kamenné obložení	Kamenné obložení	Prostá	Kamenný zával	Prostá	Prostá	Prostá	n/a	n/a
100	n/a	n/a	220	320	n/a	n/a	n/a	n/a	158	n/a	n/a
100	n/a	n/a	100	185	n/a	n/a	n/a	n/a	158	n/a	n/a
45	n/a	30	110	40	70	40	n/a	n/a	180	n/a	n/a
Ano	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
1	1	1	1	n/a	1	1	1	1	1	n/a	n/a
Kosti se nedochovaly		V blíz- kosti řím. hrobu 76 (Zápo- tocký		Kosti se nedochovaly	Možná souv. S 62				Pohřeb v horní části jámy		

69	68	67	66	65	64	63	62	61	60	59	58
Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Lysá n. Labem	Lužice	Lužec n. Vltavou
Birituální hrob v sídl. jámě 46	Kostrový hrob v sídl. jámě 45	Kostrový hrob v sídl. jámě 35	Kostrový hrob v sídl. jámě 29	Kostrový hrob v sídl. jámě 28	Kostrový hrob v sídl. jámě 25	Kostrový hrob v sídl. jámě 20	Kostrový hrob 2 v sídl. jámě 1	Kostrový hrob 1 v sídl. jámě 1	Kostrový hrob?	Kostrový hrob 13	Kostrový hrob 90
1961	1961	1961	1961	1961	1961	1961	1961	1961	n/a	1944	1955
Jáma 46	Jáma 45	Jáma 35	Jáma 29	Jáma 28	Jáma 25	Jáma 20	Jáma 1	Jáma 1	Zahrada p. Šulce	Pole ppč. 435	Lužec č. kat. 501
Ovál	Ovál	Ovál	Kruh	Nepravi- delný	Kruh	Kruh	Nepravi- delný	Nepravi- delný	n/a	Obdélník	Obdélník
Kamenné obložení	Prostá	Prostá	Prostá	Prostá	Prostá	Prostá	Prostá	Prostá	n/a	Skříňka	Prostá
170	360	180	155	350	130	160	400	400	n/a	130	n/a
120	180	160	155	280	130	160	140	140	n/a	75	n/a
n/a	45	70	155	115	80	20	80	80	n/a	75	15
Ne	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	n/a	n/a	Ano	Ano	Ano
2	1	1	2	2	1	1	1	1	n/a	1	1
			Intruze ŘK	SV část popelavý kruh					HJ se ne- zachovala		

81	80	79	78	77	76	75	74	73	72	71	70
Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy
Kostrový hrob v sídl. jámě 100e	Kostrový hrob v sídl. jámě 100d	Kostrový hrob v sídl. jámě 98	Kostrový hrob v sídl. jámě 96l	Kostrový hrob v sídl. jámě 96k	Kostrový hrob v sídl. jámě 96e	Kostrový hrob v sídl. jámě 90	Kostrový hrob v sídl. jámě 86c	Kostrový hrob v sídl. jámě 86b	Kostrový hrob v sídl. jámě 59	Kostrový hrob v sídl. jámě 51	Kostrový hrob v sídl. jámě 48
1961	1961	1961	1961	1961	1961	1961	1961	1961	1961	1961	1961
Jáma 100e	Jáma 100d	Jáma 98	Jáma 96l	Jáma 96k	Jáma 96e	Jáma 90	Jáma 86c	Jáma 86b	Jáma 59	Jáma 51	Jáma 48
Kruh	Kruh	Nepraví- delný	Kruh	Ovál	Ovál	Kruh	Ovál	Kruh	Ovál	n/a	Kruh
Prostá	Prostá	Komplex jam	Prostá	Prostá	Prostá	Prostá	Prostá	Prostá	Prostá	n/a	Prostá
175	175	770	185	105	185	160	280	220	105	n/a	95
175	175	450	185	180	185	160	200	220	75	n/a	95
80	80	140	55	35	55	120	106	115	20	n/a	10
Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	n/a	n/a
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	n/a	1
	Primišeny kosti z pohřbu 100e										

186	183	91	90	89	88	87	86	85	84	83	82
Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy
Žárový hrob I	Kostrový hrob 132 v příkop. ohrazení	Kostrový hrob 123 v příkop. ohrazení	Kostrový hrob 6 v příkop. ohrazení	Kostrový hrob 5 v příkop. ohrazení	Kostrový hrob 4 v příkop. ohrazení	Kostrový hrob 3 v příkop. ohrazení	Kostrový hrob 2 v příkop. ohrazení	Kostrový hrob 1 v příkop. ohrazení	Kostrový hrob v sídl. jámě 120	Kostrový hrob v sídl. jámě 115	Kostrový hrob v sídl. jámě 115
1975	1981	1979	1981	1981	1981	1981	1981	1981	1981	1961	1961
Jáma I	Příkop II (sonda 29)	Příkop II (sonda 19)	Příkop II (sonda 27)	Příkop II (sonda 27)	Příkop II (sonda 27)	Příkop II (sonda 27)	Příkop II (sonda 27)	Příkop II (sonda 27)	Příkop II (sonda 27)	Jáma 120	Jáma 115
n/a	Ovál	n/a	n/a	n/a	n/a	Ovál	Obdélník	n/a	n/a	Kruh	Ovál
Prostá	Kamenný zával	Prostá	n/a	n/a	n/a	Prostá	Kamenné obložení	n/a	n/a	Prostá	Prostá
n/a	195	n/a	n/a	n/a	n/a	142	170	n/a	n/a	230	200
n/a	155	n/a	n/a	n/a	n/a	94	120	n/a	n/a	230	180
n/a	70	n/a	n/a	n/a	n/a	21	n/a	n/a	n/a	40	75
Ne	n/a	n/a	n/a	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1

100	99	98	97	96	95	94	93	92	211	210	209
Máslo- vice	Máslo- vice	Máslo- vice	Máslo- vice	Máslo- vice	Máslo- vice	Máslo- vice	Malé Březno	Malé Březno	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy	Ma- kotřasy
Kostrový hrob 7	Kostrový hrob 6	Kostrový hrob 5	Kostrový hrob 4	Kostrový hrob 3	Kostrový hrob 2	Kostrový hrob 1	Kostrový hrob 2	Hro- madný kostrový hrob v cířl. jámě	Kostrový hrob 3	Kostrový hrob 8	Kostrový hrob 6
1921	1921	1921	1921	1921	1921	1921	1985	1985	1929	1929	1929
Pole vel- kostatku ppč. 49	Pole vel- kostatku ppč. 49	Pole vel- kostatku ppč. 49	Pole vel- kostatku ppč. 49	Pole vel- kostatku ppč. 49	Pole vel- kostatku ppč. 49	Pole vel- kostatku ppč. 49	Vřšany	Vřšany	Pole ppč. 422	Pole ppč. 422	Pole ppč. 422
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	Obdélník	Kruh	Ovál	n/a	n/a
Kamenné obložení	Kamenné obložení	Kamenné obložení	Kamenné obložení	Kamenné obložení	Kamenné obložení	Kamenné obložení	Prostá	Prostá	Prostá	n/a	n/a
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	280	230	142	n/a	n/a
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	240	230	94	n/a	n/a
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	45	40	21	n/a	n/a
Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano
1	1	1	1	1	1	1	1	8	1	1	1
Dětský hrob					Dětská zetelelá kostra	Rozkopán dělníky	Chata?	Neritu- álně ulo- žené kostry			

111	110	109	108	107	194	106	105	104	103	102	101
Ovčáry	Obřice	Nymburk	Nymburk	Nová Ves	Nížebohy	Neumě- řice	Nerato- vice	Mradice	Most	Mléko- jedy	Máslo- vice
Kostrový hrob	Kostrový hrob	Kostrový hrob 3	Kostrový hrob 1 pod mo- hylou	Kostrový hrob v sídl. jámě	Kostrový hrob pod mohylou?	Kostrový hrob pod mohylou?	Kostrový hrob 3	Kostrový hrob	Kostrový hrob	Kostrový hrob 78/0e	Kostrový hrob 8
1956	n/a	1992	1994	1995	1962	1893	n/a	1890	1865	1901	1921
Cihelna	Vřetín úpatí	Č.parc. 69	Č.parc. 63-64	Nová Ves	Stará pís- kovna	Pole p. Srpa	ppč. 420- 421	Břeh Ohře	Most	Mléko- jedy	Pole vel- kostatku ppč. 49
n/a	n/a	n/a	Obdélník	n/a	Obdélník	n/a	Obdélník	n/a	n/a	n/a	n/a
n/a	n/a	n/a	Skříňka	n/a	Kamenné obložení	Kamenné obložení	Prostá	Kamenné obložení	n/a	n/a	Kamenné obložení
n/a	n/a	n/a	250	n/a	190	n/a	154	n/a	n/a	n/a	n/a
n/a	n/a	n/a	115	n/a	155	n/a	110	n/a	n/a	n/a	n/a
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	32	100	73	n/a	200	n/a	n/a
n/a	Ano	Ano	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne
n/a	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1
		Porušen příkopem z DB			Stratigra- ficky pod hrobem ÚK	Pohřeb překryt kamenem	Hrob na poly. Pohř.				

120	119	118	117	116	115	114	113	112	218	217	216
Praha – Bubeněč	Praha – Bubeněč	Praha – Bubeněč	Praha – Bubeněč	Praha – Bubeněč	Praha – Bubeněč	Praha – Bubeněč	Polerady	Počedlice	Plotiště n. Labem	Plotiště n. Labem	Plotiště n. Labem
Kostrový hrob M12/01	Kostrový hrob M11/01	Kostrový hrob M10/01	Kostrový hrob M9/01	Kostrový hrob M6/01	Kostrový hrob M4/01	Kostrový hrob M3/01	Kostrový hrob	Kostrový hrob	Hromadný kostrový hrob v sídl. jámě	Žárový hrob v sídl. kon- textu	Žárový hrob 98
1901	1901	1901	1901	1901	1901	1901	1942	1959	1901	1989	1961 - 1962
Papíren- ská ulice	Papíren- ská ulice	Papíren- ská ulice	Papíren- ská ulice	Papíren- ská ulice	Papíren- ská ulice	Papíren- ská ulice	Zahrada Ing. Do- lobko ppč. 556 Obdělník	Č. kat. 633	Součkova cihelna	Cihelna cukrovaru	Cihelna cukrovaru
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	Kruh	n/a	n/a	n/a
Kamenný zával	Prostá	Prostá	Prostá	Prostá	Prostá	Prostá	Kamenný zával	Prostá	Prostá	Prostá	Prostá
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	220	130	n/a	n/a	n/a
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	170	130	n/a	n/a	n/a
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	55	35	n/a	n/a	n/a
Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
1	1	1	1	1	1	1	1	2	8	n/a	n/a
											6 dospě- lých a 2 dětí bez dalších informací

132	131	130	129	128	127	126	125	124	123	122	121
Praha – Dáblice	Praha – Bubeneč	Praha – Bubeneč	Praha – Bubeneč	Praha – Bubeneč	Praha – Bubeneč	Praha – Bubeneč	Praha – Bubeneč	Praha – Bubeneč	Praha – Bubeneč	Praha – Bubeneč	Praha – Bubeneč
Kostrový hrob v střed. jámě 1	Kostrový hrob? B5	Kostrový hrob B4	Kostrový hrob B3	Kostrový hrob B2	Kostrový hrob B1	Kostrový hrob M9/12	Kostrový hrob M8/12	Kostrový hrob M5/12	Kostrový hrob M3/12	Kostrový hrob M15/01	Kostrový hrob M13/01
2001	1914	1914	1914	1914	1914	1912	1912	1912	1912	1912	1901
Cíno- vecká – Koste- lanská 1.1.1.1	Českoma- línská ulice	Českoma- línská ulice	Kolejní ulice	Bučkova ulice	Bučkova ulice	Papíren- ská ulice	Papíren- ská ulice	Papíren- ská ulice	Papíren- ská ulice	Papíren- ská ulice	Papíren- ská ulice
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
n/a	Kamenný zával	Kamenný zával	n/a	n/a	Kamenné obložení	Prostá	Prostá	Prostá	Prostá	Prostá	Kamenný zával
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
1	1?	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

144	143	213	142	141	139	138	137	136	135	134	133
Sířem	Sířem	Roztyly	Ratěnice	Račiněves	Předboj	Praha – Vokovice	Praha – Střešov- vice	Praha – Motol	Praha – Dolní Chabry	Praha – Dejvice	Praha – Řáblice
Kostrový hrob 2	Žárový hrob? 1	Kostrový hrob 176	Kostrový hrob? hrob?	Kostrový hrob pod mohyľou	Kostrový hrob v sídľ. jámě	Kostrový hrob	Kostrový hrob v sídľ. jámě	Kostrový hrob v sídľ. jámě 1	Kostrový hrob	Kostrový hrob	Kostrový hrob 2
1933	1933	2006	n/a	2022	n/a	n/a	1956	1976	1931	1928	1913
Sířem	Sířem	Pískovna Chbany	n/a	V kavči- nách	n/a	n/a	Hubalka	Ulice V úvalu	Cihelna p. Malin- ského	Kolejní ulice	Cihelna p. Batisty
n/a	Kruh	n/a	n/a	n/a	Kruh	n/a	n/a	Kruh	Obdělňík	n/a	n/a
n/a	Prostá	n/a	n/a	Prostá	Kamenné obložení	n/a	Prostá	Prostá	Skříňka	Kamenné obložení	n/a
n/a	150	n/a	n/a	300	1400	n/a	n/a	210	170	126	n/a
n/a	150	n/a	n/a	200	1400	n/a	n/a	210	70	20	n/a
n/a	80	n/a	n/a	160	n/a	n/a	n/a	200	100	34	n/a
Ano	Ano	Ne	n/a	Ano	n/a	Ano	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano
2	1	1	n/a	1	1	n/a	7	1	1	1	1
					Chata?		Postupně ukládání mrtvých do pro- storu			Z. pol. zničeny	

156	155	154	153	152	151	150	149	148	147	146	145
Teplice	Teplice	Tatec	Svojišice	Svinčice	Světec	Světec	Středokluky	Středokluky	Středokluky	Straškov	Straky
Kostrový hrob 2	Kostrový hrob 1	Kostrový hrob?	Kostrový hrob	Kostrový hrob	Kostrový hrob 38/2	Kostrový hrob 38/1	Kostrový hrob 3 pod mohylo	Kostrový hrob 2	Birituální hrob 1 pod mohylo?	Kostrový hrob 26	Kostrový hrob
1903	1903	1953	1923	1944	1942	1942	1929	1929	1929	1999-2000	1905
Č.kat. 82/2	Č.kat. 82/2	Pískovna	Pole ppč. 229	Č. parc. 435	Berndtův lom	Berndtův lom	Pole p. Holoubka (č.kat. 120)	Pole p. Holoubka (č.kat. 120)	Pole p. Holoubka (č.kat. 120)	Pod Vínkem	n/a
n/a	n/a	n/a	n/a	Obdélník	Ovál	Ovál	Obdélník	Obdélník	Obdélník	n/a	n/a
Kamenné obložení	Kamenné obložení	n/a	Skříňka	Skříňka	Kamenné obložení	Prostá	Kamenné obložení	Kamenné obložení	Prostá	n/a	n/a
n/a	n/a	n/a	120	135	160	160	265	n/a	215	n/a	n/a
n/a	n/a	n/a	60	75	160	160	120	75	80	n/a	n/a
n/a	n/a	n/a	60	75	30	100	14	22	20	n/a	n/a
n/a	n/a	n/a	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	n/a
1	1	n/a	1	1	1	1	1	1	2	n/a	n/a

167	166	165	164	163	162	219	161	160	159	158	157
Velké Žerno-seky	Velké Žerno-seky	Velké Žerno-seky	Velké Žerno-seky	Velké Žerno-seky	Velké Žerno-seky	Velké Přílepy	Velká Ves	Velká Ves	Velká Ves	Újezd n. Lesy	Třebestovice
Kostrový hrob XIII pod mohylou?	Kostrový hrob XI pod mohylou?	Kostrový hrob VIII pod mohylou	Kostrový hrob VI pod mohylou?	Kostrový hrob IV pod mohylou	Kostrový hrob III pod mohylou	Kostrový hrob v sídl. Jámě 18	Kostrový hrob 3 pod mohylou	Kostrový hrob 2 pod mohylou	Kostrový hrob 1 pod mohylou	Kostrový hrob pod mohylou	Kostrový hrob v sídl. jámě 59
1897	1897	1896	1896	1896	1896	2008	1894	1891	1891	1934	1986
F. Parthe (č.parc. 1157/I)	F. Parthe (č.parc. 1157/I)	F. Parthe (č.parc. 1157/I)	F. Parthe (č.parc. 1157/I)	F. Parthe (č.parc. 1157/I)	F. Parthe (č.parc. 1157/I)	Číslo parc. 200/3	U vápenice	U vápenice	U vápenice	Nordická kamenná mohyla	Třebestovice
Obdélník	Obdélník	Ovál	Ovál	Ovál	Obdélník	Kruh	n/a	Ovál	Ovál	n/a	n/a
Skříňka	Skříňka	Kamenné obložení	Kamenné obložení	Kamenný zával	Skříňka	Prostá	Skříňka	n/a	Skříňka	Kamenné obložení	Prostá
43	100	60	100	100	100	220	n/a	213	274	n/a	174
30	50	45	50	60	50	220	n/a	213	274	n/a	156
60	n/a	100	25	125	25	175	n/a	n/a	150	n/a	72
Ano	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	n/a	n/a	n/a	Ano
1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	n/a	3

177	198	176	175	202	174	173	172	171	170	169	168
Vražkov	Vliněves	Vikletice	Vikletice	Velké Žerno-seky	Velké Žerno-seky	Velké Žerno-seky	Velké Žerno-seky	Velké Žerno-seky	Velké Žerno-seky	Velké Žerno-seky	Velké Žerno-seky
Žárový hrob	Kostrový hrob?	Kostrový hrob 14	Kostrový hrob 12B	Kostrový hrob 33/II	Kostrový hrob 57	Kostrový hrob 47	Kostrový hrob 46	Kostrový hrob 39	Kostrový hrob 38	Kostrový hrob 32/I pod mohylou?	Kostrový hrob XX
1893	?	1963	1963	1902	1909	1905	1904	1904	1904	1901	1899
Dílouny	Bez lokality	Endlova pískovna	Endlova pískovna	I. Hausman n (č.parc. 1157/I)	Sylva Taro	I. Hausman n (č.parc. 1157/I)	N. Parthe (č.parc. 1182/I)	F. Parthe (č.parc. 1157/I)	F. Parthe (č.parc. 1157/I)	F. Parthe (č.parc. 1157/I)	F. Parthe (č.parc. 1157/I)
n/a	n/a	Obdélník	Ovál	n/a	Obdélník	Obdélník	Nepravdělný	n/a	n/a	n/a	Ovál
Prostá	n/a	Prostá	Prostá	Kamenné obložení	Prostá	Překrytí kamenem	Kamenné obložení	Kamenný zával	Kamenné obložení	n/a	Kamenné obložení
n/a	n/a	130	130	200	150	100	90	130	125	80	100
n/a	n/a	75	75	160	50	40	80	70	65	n/a	60
n/a	n/a	22	15	230	180	240	130	210	200	100	140
n/a	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne
n/a	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1

182	181	201	200	197	180	179	178
Žatec	Žatec	Žabovřesky	Žabovřesky	Žabovřesky	Všetaty	Vrbice	Vrbčany
Kostrový hrob 1 v příkop. ohrazení	Kostrový hrob 14 v příkop. ohrazení	Kostrový hrob v sídl. jámě 1/65	Kostrový hrob v sídl. jámě 1/66	Kostrový hrob? v sídl. jámě 1	Kostrový hrob?	Kostrový hrob	Kostrový hrob?
1988	1988	1965	1966	1959	1932	1984	1936
Poloha Macerka	Poloha Macerka	JZD	JZD	JZD	Cihelna u vrchu Cechemina	Stodola čp. 28	Stodola p. Skořepy
n/a	n/a	Obdélník	Obdélník	Ovál	n/a	n/a	n/a
n/a	n/a	Prostá	Prostá	Prostá	n/a	Prostá	n/a
n/a	n/a	180	135	130	n/a	n/a	n/a
n/a	n/a	100	100	125	n/a	n/a	n/a
n/a	n/a	55	70	105	n/a	n/a	n/a
Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	n/a
1	1	1	2	1?	n/a	1	n/a

Tabulka 3. Tabulka kontextů

8	7	5	6	3	4	1	ID kontextu
Infans I	n/a	n/a	Maturus/Se- milis	Infans III	Infans III	Adultus II	Věk1
n/a	n/a	n/a	M	n/a	n/a	M	Pohlaví1
Z-V	n/a	J-S	Z-V	J-S	Neanat.uloo- žení kostí	Z-V	Orientace1
P bok skrčená	n/a	P bok skrčená	P bok skrčená	P bok skrčená	L spánek	P bok skrčená	Poloha1
J	n/a	Z	J	Z	n/a	J	Pohled k1
Špatná	n/a	Částečná	Zachovalé	Zachovalé	Špatná	Částečná	Zachovalost1
Frag. lebky					Pouze lebka	Dvojhrób?	Poznámka1
							Věk2
							Pohlaví2
							Orientace2
							Poloha2
							Pohled k2
							Zachova- lost2
							Poznámka2

19	18	17	16	15	14	13	12	9	10
n/a	n/a	n/a	Adultus II	n/a	n/a	Adultus	n/a	Adultus	Adultus
n/a	n/a	n/a	F	n/a	n/a	F	n/a	n/a	M
n/a	n/a	n/a	Z-V	n/a	J-S	n/a	n/a	Z-V	Z-V
n/a	n/a	n/a	P bok skrčená	n/a	P bok skrčená	n/a	n/a	L bok skrčená	P bok skrčená
n/a	n/a	n/a	J	n/a	V	n/a	n/a	S	J
Nezachovalé	n/a	Žárový ritus	Zachovalé	Nezachovalé	Zachovalé	n/a	Nezachovalé	Zachovalé	Zachovalé
			Ruce na hrudníku spol. se			Žena malého vzrůstu v			
			Infans II						
			n/a						
			n/a						
			n/a						
			n/a						
			Špatná						
			Nezakresleno						

28	27	26	25	199	24	23	22	21	20
n/a	Infans II	n/a	Adultus II	n/a	Infans III	n/a	Infans II	Infans	Adultus
n/a	n/a	n/a	F	n/a	M	M	n/a	n/a	n/a
n/a	SV-JZ	n/a	SZ-JV	JV-SZ	Z-V	Z-V	ZJZ-VSV	J-S	Z-V
n/a	Na zádech	n/a	P bok skrčená	P bok skrčená	P bok skrčená	P bok skrčená	P bok skrčená	P bok skrčená	P bok skrčená
n/a	SZ	n/a	SV	SV	J	J	JJV	V	J
n/a	Zachovalé	Žárový ritus	Zachovalé	Částečná	Zachovalé	Částečná	Částečná	Částečná	Částečná
O jedinci nejsou žádné	Kostra leží na skeletu býka								

38	37	36	35	34	33	32	31	30	29
Infans III	Adultus	Adultus	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	Adultus II
n/a	F	F	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	M	M
Z-V	SZ-JV	SV-JZ	n/a	Z-V	n/a	n/a	JJZ-SSV	Z-V	Z-V
P bok skrčená	P bok skrčená	P bok skrčená	n/a	P bok skrčená	Skrčená bok	n/a	P bok skrčená	P bok skrčená	P bok skrčená
J	JZ	SZ	n/a	J	n/a	n/a	JV	J	J
Špatná	Částečná	Zachovalé	Nezachovalé	Zachovalé	n/a	n/a	Špatná	Částečná	Zachovalé
Frag. kostí							Kosti dolních končetin		

45	44	43	215	214	41	203	42	40	39
n/a	n/a	n/a	n/a	Adultus II	Infans	Adultus II	n/a	n/a	Infans III
n/a	n/a	n/a	n/a	M	n/a	M	F	n/a	n/a
SZ-JV	n/a	n/a	n/a	V-Z	S-J	Z-V	n/a	n/a	Z-V
Skrčená bok	n/a	n/a	n/a	P bok skrčená	P bok skrčená	L bok skrčená	V sedě	n/a	P bok skrčená
n/a	n/a	n/a	n/a	J	V	S	n/a	n/a	J
Částečná	Žárový ritus	Žárový ritus	Špatná	Částečná	Zachovalé	Částečná	Částečná	Nezachovalé	Částečná
			Zlomky kostí						

56	57	196	195	212	50	49	48	47	46
Infans	Infans	n/a	Adultus	Adultus	n/a	n/a	n/a	Adultus	n/a
n/a	n/a	n/a	M	n/a	n/a	n/a	n/a	M	n/a
J-S	n/a	Z-V	Z-V	JZ-SV	n/a	n/a	n/a	SZ-JV	n/a
Skrčená bok	Skrčená bok	L bok skrčená	L bok skrčená	Na zádech	n/a	n/a	n/a	P bok skrčená	n/a
V	n/a	S	S	JV	n/a	n/a	n/a	J	n/a
Částečná	Žárový ritus?	Špatná	Částečná	Zachovalé	Nezachovalé	Nezachovalé	Nezachovalé	Částečná	Nezachovalé
		Pár kostí		Dolní kon. levý bok, trup					

73	67	60	59	51	55	58	54	53	52
Maturus	Juvenis	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
F	F	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
n/a	n/a	n/a	Z-V	V-Z	n/a	n/a	n/a	n/a	SV-JZ
n/a	P spánek	n/a	P bok skrčená	Skrčená bok	P bok skrčená	L bok skrčená	P bok skrčená	n/a	P bok skrčená
SV	S	n/a	J	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	SZ
Částečná	Špatná	n/a	Zachovalé	Nezachovalé	Částečná	Špatná	Částečná	Nezachovalé	Částečná
Pohřeb lebky; známky násilí	Pohřeb lebky			Dlaně u obli- čeje	Lépe zach- ována dolní				

81	80	66	63	61	85	84	184	78	77
Juvenis	Juvenis	Maturus II	Adultus I	Juvenis	Infans II	Infans II	Infans III	Juvenis	Juvenis
M	M	M	M	M	n/a	n/a	F	F	F
JZ-SV	n/a	n/a	JZ-SV	JJV-SSZ	Z-V	n/a	Z-V	SV-JZ	S-J
P bok skrčená	n/a	n/a	P bok skrčená	P bok skrčená	L bok skrčená	n/a	P bok skrčená	L bok skrčená	P bok skrčená
J	n/a	n/a	JZ	V	n/a	n/a	J	JV	Z
Špatná	Špatná	Částečná	Částečná	Částečná	Špatná	Částečná	Částečná	Zachovalá	Částečná
	frag. žeber z jámy 100e	Známky ná-silí; bez lebky					Známka ná-silí; kosti	Přimíšeny frag. lebky	Známky ná-silí
		Infans III		Senilis	Adultus				
		n/a		M	F				
		n/a		SZ-JV	n/a				
		n/a		P bok skrčená	n/a				
		n/a		JZ	n/a				
		Špatná		Částečná	Částečná				
		Dvě kosti							

69	68	65	64	186	88	87	86	83	82
Infans III	Infans	Infans II	Infans II	Maturus	Infans III	Adultus II	Adultus II	Senilis	Adultus I
n/a	n/a	n/a	n/a	M	M	M	M	M	M
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	Z-V	S-J
L spánek	P spánek	P spánek	L spánek	n/a	n/a	n/a	n/a	Na bříše	L bok
SSZ	Z	JZ	J	n/a	n/a	n/a	n/a	J	V
Špatná	Špatná	Špatná	Špatná	Žárový ritus	Částečná	Špatná	Špatná	Částečná	Částečná
Pohřeb lebky; známky ná-	Pohřeb lebky	Pohřeb lebky	Pohřeb lebky	38 dkg spál. kostí		Fragmenty kostí			P konč. nata- žené; L konč.
		Infans III							
		n/a							
		n/a							
		L spánek							
		V							
		Špatná							
		Pohřeb lebky							

90	89	183	79	76	75	74	72	71	70
Infans III	Adultus II	Infans III	Maturus	Infans	Juvenis	Juvenis	Infans II	Infans II	Adultus I
F	F	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Z-V	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	J-S	Z-V	n/a
P bok skrčená	n/a	n/a	n/a	Neanat. ulo- žení kostí	n/a	Neanat. ulo- žení kostí	P bok skrčená	L bok skrčená	n/a
J	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	SV	S	n/a
Částečná	Částečná	Částečná	Špatná	Špatná	Špatná	Částečná	Špatná	Částečná	Špatná
		Přimíšeny kosti Adultus	Pohřeb lebky; známky násilí		Pohřeb lebky	Známky ná- silí	Známky ná- silí	Známky ná- silí; přimí- šeny	Pohřeb lebky
								Infans II	
								n/a	
								n/a	
								n/a	
								n/a	
								Spálené kosti	
								Žárový ritus	

95	n/a	94	n/a	101	100	99	98	97	96	93	91
n/a	n/a	n/a	n/a	Infans	Infans	Infans	Infans	Infans	Infans	Maturus I	Infans II
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	M	n/a
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	Z-V	SSZ-JJZ
Skrčená bok	Skrčená bok	Skrčená bok	Skrčená bok	Skrčená bok	Skrčená bok	Skrčená bok	Skrčená bok	Skrčená bok	Skrčená bok	P bok skrčená	P bok skrčená
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	J	JZ
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	Částečná	Částečná
											Lebka a frag. končetin

110	108	109	107	194	106	105	104	103	102
n/a	Maturus I	Adultus	n/a	Adultus	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
n/a	M	M	n/a	M	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
n/a	Z-V	Z-V	n/a	Z-V	n/a	V-Z	n/a	n/a	n/a
n/a	P bok skrčená	P bok skrčená	Skrčená bok	P bok skrčená	n/a	P bok skrčená	n/a	n/a	n/a
n/a	J	J	n/a	S	n/a	S	n/a	n/a	n/a
n/a	Částečná	Částečná	n/a	Zachovalá	Částečná	Částečná	n/a	n/a	n/a

138	137	136	135	134	132	133	113	112	111
n/a	n/a	Infans	Adultus	n/a	n/a	n/a	n/a	Adultus	n/a
n/a	n/a	n/a	M	n/a	n/a	n/a	n/a	M	n/a
n/a	n/a	JJV-SSZ	SZ-JV	SV-JZ	n/a	n/a	n/a	JZ-SV	n/a
n/a	n/a	Skrčená bok	P bok skrčená	Na zádech	Skrčená bok	n/a	n/a	P bok skrčená	n/a
n/a	n/a	n/a	n/a	x	n/a	n/a	n/a	J	n/a
n/a	n/a	Částečná	Zachovalé	Špatná	n/a	n/a	Špatná	Částečná	n/a
				Frag. pravé ruky, pánve a			Dvě zvětralé kosti		

130	n/a	128	n/a	127	126	125	124	121	120	118	114
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	Adultus II	Adultus	Adultus	Adultus	Adultus	Adultus	Adultus
n/a	n/a	n/a	M	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	F
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	Skrčená bok	Skrčená bok	Skrčená bok	P bok skrčená	P bok skrčená	P bok skrčená	n/a
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
n/a	n/a	n/a	Zachovalé	Částečná	Částečná	Špatně	Částečná	Částečná	Částečná	Částečná	Částečná

141	139	123	117	116	115	122	119	129	131
Adultus	Infans	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
M	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Z-V	S-J	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
P bok skrčená	P bok skrčená	Skrčená bok	P bok skrčená	P bok skrčená	P bok skrčená	P bok skrčená	P bok skrčená	n/a	n/a
J	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Zachovalé	Částečná	Špatně	Špatná	Částečná	Částečná	Špatně	Nezachovalé	n/a	n/a

151	148	149	147	146	145	143	144	214	142
Infans II	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	Infans II	Infans II	Adultus II	n/a
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
JJV-SSZ	V-Z	Z-V	Z-V	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
P bok skrčená	P bok skrčená	L bok skrčená	L bok skrčená	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
n/a	S	S	S	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Částečná	Zachovalé	Zachovalé	Částečná	n/a	n/a	Částečná	Špatně	Částečná	n/a
			Pod nohama kruh. spálené				Část hor. a dol		
			Maturus				Adultus		
			M				n/a		
			n/a				V-Z		
			n/a				n/a		
			n/a				n/a		
			Spálené kosti				Špatná		

160	159	158	157	156	155	154	153	152	150
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	Juvenis
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
n/a	S-J	n/a	Z-V	V-Z	V-Z	n/a	n/a	Z-V	JJZ-SSV
n/a	Na zádech	n/a	P bok skrčená	Skrčená bok	Skrčená bok	n/a	n/a	L bok skrčená	P bok skrčená
n/a	n/a	n/a	J	n/a	n/a	n/a	n/a	S	n/a
n/a	Zachovalé	n/a	Částečná	n/a	n/a	Nezachovalé	n/a	Zachovalé	Částečná
			n/a						
			n/a						
			Z-V						
			P bok skrčená						
			J						
			Zachovalé						

170	172	165	164	163	162	174	202	219	161
Infans	Adultus II	Maturus	Maturus/Se-nilis	Adultus	Maturus/Se-nilis	Adultus	Adultus	Maturus II	n/a
n/a	M	M	M	M	M	M	F	F	n/a
Z-V	SV-JZ	Z-V	Z-V	V-Z	V-Z	SV-JZ	ZJZ-VSV	Z-V	S-J
P bok skrčená	P bok skrčená	P bok skrčená	P bok skrčená	P bok skrčená	P bok skrčená	L bok skrčená	P bok skrčená	P bok skrčená	Polosed
J	SSV	J	J	S	S	JV	J	J	n/a
Částečná	Částečná	Zachovalé	Špatná	Špatná	Zachovalé	Částečná	Částečná	Zachovalé	Částečná
		Stopy opálení							Pod skelet. kostra býčka
	Infans III								
	n/a								
	SV-JZ								
	P bok skrčená								
	SSV								
	Částečná								

177	198	175	176	167	166	169	173	168	171
n/a	n/a	Infans	Adultus I	Infans	n/a	Infans III	n/a	Maturus	Infans
n/a	n/a	n/a	M	n/a	n/a	n/a	n/a	M	n/a
n/a	n/a	Z-V	ZJZ-VSV	JZ-SV	Z-V	Z-V	n/a	V-Z	Z-V
n/a	n/a	L bok skrčená	P bok skrčená	P bok skrčená	P bok skrčená	P bok skrčená	n/a	P bok skrčená	P bok skrčená
n/a	n/a	n/a	J	JV	S	J	n/a	S	J
n/a	n/a	Špatná	Zachovalé	Částečná	Zachovalé	Zachovalé	n/a	Zachovalé	Zachovalé

181	182	197	200	201	180	179	178
Infans	Juvenis	n/a	n/a	n/a	n/a	Adultus I	n/a
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	M	n/a
Z-V	JZ-SV	n/a	ZSZ-VJV	ZSZ-VJV	n/a	Z-V	n/a
P bok skrčená	n/a	n/a	P bok skrčená	P bok skrčená	n/a	L bok skrčená	n/a
J	n/a	n/a	J	J	n/a	S	n/a
Zachovalé	Zachovalé	Špatná	Částečná	Špatná	Nezachovalé	Zachovalé	Nezachovalé
		Fragment fibuly	Mezi kostmi hrudníku a				

Tabulka 4. Tabulka jedinec

ID kontextu	Materiál	Počet	Interpretace	Poloha	ID artefaktu
1	Keramika	1	Čtyřuchá amfora	U hlavy	1
5	Kámen	1	Šipka	Za hlavou	2
5	Keramika	1	Džbánkovitý koflík	U nohou	3
5	Keramika	1	Džbánek	U nohou	4
7	Kámen	1	Sekeromlat	n/a	5
7	Keramika	1	Nádobka	n/a	6
9	Keramika	1	Koflík	Za hlavou	7
12	Keramika	1	Čtyřuchá amfora	n/a	8
14	Keramika	1	Hrnek s kulatým ouškem	U hlavy	9
14	Keramika	1	Hrnek	U hlavy	10
14	Keramika	1	Vysoký hrnek	U hlavy	11
14	Keramika	1	Malý okřín	U hlavy	12
14	Keramika	1	Miska	U hlavy	13
14	Keramika	1	Část velké nádoby	U hlavy	14
14	Kost	1	Šídlo	U hlavy	15
15	Keramika	1	Džbánek	n/a	16
15	Kámen	1	Hadcová sekera s hrotitým týlem	n/a	17
16	Keramika	1	Nálevkovitý pohár	Výplň/dno	18
16	Pískovec	1	Brousek	Hrudník	19
16	Keramika	1	Část velké nádoby	Výplň	20
17	Keramika	2	Nádoba	n/a	21
18	Kámen	1	Prohnutý sekeromlat	n/a	22
19	Keramika	1	Konvička s převýšeným uchem	n/a	23
19	Keramika	1	Koflík s širokým pás. uchem	n/a	24
21	Keramika	1	Koflík mísovitý	Za hlavou	25
21	Keramika	1	Koflíček mísovitý	Za hlavou	26
23	Keramika	1	Keramická lahev	n/a	27
23	Keramika	n/a	Střepy džbánu	n/a	28
24	Keramika	1	Džbánek st. baal. stupně	U nohou	29
24	Kámen	1	Šipka	Za zády	30
25	Keramika	1	Nálevkovitý pohár	U nohou	31
26	Keramika	1	Nálevkovitý pohár	n/a	32
26	Keramika	1	Zdobený džbán (zlomek s uchem)	n/a	33
26	Keramika	1	Kuželovitý přeslen	n/a	34
27	Kámen	1	Sekeromlat s obloukovitým týlem	Zával	35
27	Silicit	1	Úštěp	Zával	36
28	Keramika	1	Džbánek	n/a	37
29	Keramika	1	Džbánek	U hlavy	38
30	Kámen	1	Sekeromlat s čepcovitým týlem	U hlavy	39
31	Keramika	1	Zdobený džbán	U nohou	40

32	Kámen	1	Kulovitý mlat	n/a	41
32	Měď	1	Fragmenty spirálky	n/a	42
33	Kámen	1	Sekeromlat s obloukovitým týlem	n/a	43
35	Keramika	1	Mísa	n/a	44
35	Kámen	1	Sekerka	n/a	45
36	Keramika	1	Koflík	Za hlavou	46
37	Keramika	1	Část nálevkovitého štíhlého poháru	Dno	47
37	Keramika	1	Část nálevkovitého širokého poháru	Dno	48
38	Keramika	1	Dno menší nádoby	Dno	49
39	Keramika	n/a	Střepy	U těla	50
39	Pazourek	1	Pazourek	n/a	51
40	Keramika	1	Džbán	n/a	52
43	Keramika	1	Amfora	Urna	54
44	Keramika	1	Čtyřúchá zdobená amfora	Urna	55
44	Keramika	7	Koflík	n/a	56
44	Keramika	1	Mistička	n/a	57
44	Pazourek	3	Úlomky	V urně	58
44	Paroh	1	Sekeromlat	n/a	59
44	Paroh	1	Hrot	n/a	60
45	Kámen	1	Sekeromlat	n/a	61
46	Keramika	1	Nádobka	n/a	62
48	Kámen	1	Sekeromlat s čepcovitým týlem	n/a	63
49	Keramika	1	Vysoký džbánek	n/a	64
50	Kámen	1	Sekeromlat s obloukovitým týlem – polotovar	n/a	65
195	Kost	1	Dlátka	Klín	66
195	Kámen	1	Dlátka	n/a	67
195	Keramika	1	Koflík	n/a	68
196	Kost	1	Dlátka	n/a	69
196	Keramika	n/a	Střepy	n/a	70
53	Keramika	1	Dvouuchá amfora	Výplň/Dno	71
53	Kámen	1	Sekeromlat s obloukovitým týlem	Výplň/Dno	72
57	Keramika	1	Dvouuchá amfora	Dno	73
58	Keramika	1	Džbánek s páskovým uchem	U hlavy	74
58	Keramika	1	Džbán	U hlavy	75
59	Keramika	1	Džbán	U nohou	76
60	Keramika	1	Amfora	n/a	77
60	Kámen	1	Sekeromlat	n/a	78
63	Keramika	1	Mísa	Za hlavou	79
63	Keramika	1	Mísa	Na jedinci	80
64	Keramika	2	Nádoba ze střepeů	n/a	81
64	Kost	1	Šídlo	n/a	82

64	Kámen	1	Plochá sekera – polotovar	n/a	83
65	Kost	1	Lžíce	Dno	84
65	Kost	1	Sekerka	Dno	85
67	Měď	1	Dláto	n/a	86
67	Kámen	1	Mlat	n/a	87
67	Kámen	1	Plochá sekera	Pod hlavou	88
67	Kost	3	Šídlo	n/a	89
67	Keramika	2	Nádoba	n/a	90
68	Keramika	2	Střepy	Na lebce	91
68	Kámen	1	Rozbitý brousek	Dno	92
69	Kost	n/a	Spálené kosti skotu	Dno	93
72	Keramika	1	Malá nádoba	U tváře	94
72	Kámen	1	Fragment válečné sekery	U kolen	95
73	Kámen	2	Rozbitý mlýnek	Dno	96
74	Kámen	1	Rozbitý mlýnek	Dno	97
74	Kámen	1	Rozbitá plochá sekera	Dno	98
75	Keramika	2	Nádoba ze střepů	Dno	99
75	Paroh	1	Přeslen	Dno	100
75	Kámen	1	Plochá sekera – fragment	Dno	101
79	Keramika	4	Přeslen	Výplň	102
79	Keramika	1	Přeslen	Dno	103
79	Kost	1	Provrtaný zvířecí zub	Výplň	104
80	Kámen	3	Dláto	Dno	105
211	Keramika	2	Koflík	n/a	106
209	Keramika	1	Koflík	n/a	107
210	Keramika	1	Koflíček	n/a	108
210	Měď	1	Spirálka	n/a	109
210	Vápenec	1	Provrtaný korál	n/a	110
94	Keramika	1	Malý džbán	n/a	111
94	Kámen	1	Sekeromlat s obloukovitým týlem	n/a	112
94	Kámen	1	Šipka	n/a	113
94	Kámen	1	Čepel	n/a	114
95	Keramika	1	Dvouuchá amforka	n/a	115
96	Keramika	1	Džbánek s páskovým uchem	n/a	116
97	Keramika	1	Džbán s páskovým uchem	n/a	117
98	Keramika	1	Džbánek	n/a	118
98	Kámen	1	Soudkovitý mlat	n/a	119
99	Keramika	1	Džbánek s páskovým uchem (ve střepích)	n/a	120
100	Keramika	1	Nálevkovitý pohár	n/a	121
101	Kámen	1	Sekeromlat	n/a	122
102	Kámen	1	Sekeromlat s obloukovitým týlem	n/a	123

103	Kámen	1	Sekeromlat s obloukovitým týlem	n/a	124
103	Kámen	1	Dlátko	n/a	125
103	Keramika	n/a	Nádoba	n/a	126
104	Kámen	1	Sekeromlat s čepcovitým týlem	n/a	127
105	Kámen	1	Čepel	n/a	128
106	Keramika	1	Koflík	n/a	129
106	Keramika	1	Nálevkovitý pohár	n/a	130
109	Kámen	1	Sekeromlat se zaobleným týlem	n/a	131
110	Kámen	1	Sekeromlat s obloukovitým týlem	n/a	132
111	Keramika	1	Džbán	n/a	133
112	Keramika	1	Čtyřuchá amfora	U tváře	134
112	Keramika	1	Zásobní hrnec	U tváře	135
113	Keramika	1	Koflík	Dno	136
114	Keramika	1	Džbán	U nohou	137
114	Kost	1	Závěšek	Krk	138
114	Kost	n/a	Korálky	Krk	139
115	Keramika	1	Džbánek	U nohou	140
116	Keramika	1	Džbánek	U nohou	141
117	Keramika	1	Džbánek	U nohou	142
118	Keramika	1	Amfora	Za hlavou	143
118	Kámen	1	Nožík	Na tváři	144
119	Keramika	1	Džbánek	U nohou	145
120	Keramika	1	Džbánek	U nohou	146
121	Keramika	1	Džbánek	U nohou	147
122	Keramika	1	Džbánek	U nohou	148
123	Keramika	1	Džbánek	n/a	149
124	Kámen	1	Sekeromlat s obloukovitým týlem	n/a	150
125	Keramika	1	Džbánek	n/a	151
126	Keramika	1	Džbán	n/a	152
127	Kámen	1	Sekeromlat s obloukovitým týlem	n/a	153
128	Keramika	1	Džbánek	n/a	154
129	Keramika	1	Džbán	n/a	155
130	Keramika	1	Amfora	n/a	156
130	Kámen	1	Sekeromlat	n/a	157
130	Kámen	3	Šipka	n/a	158
131	Keramika	1	Koflík	n/a	159
134	Kámen	1	Sekeromlat s obloukovitým týlem	U hlavy	160
138	Keramika	1	Džbánek	n/a	161
141	Kámen	12	Šipka	Podél stěn	162
143	Kost	1	Destička	n/a	163
143	Keramika	n/a	Nádoba	n/a	164

146	Keramika	1	Čtyřuchá amfora	n/a	165
147	Keramika	1	Koflík	n/a	166
147	Keramika	1	Hmoždířovitá miska	n/a	167
147	Měď	1	Destička	n/a	168
147	Vápenec	10	Korálek	n/a	169
147	Vápenec	1	Trubičkový korál	n/a	170
147	Kost	n/a	Psí/vlčí zuby provrtané	n/a	171
148	Keramika	1	Nálevkovitý pohár	U hlavy	172
148	Keramika	1	Koflík	U nohou	173
149	Keramika	1	Koflík	U nohou	174
149	Keramika	1	Nálevkovitý pohár	U nohou	175
150	Keramika	1	Džbánek	Dno	176
151	Keramika	1	Čtyřuchá amfora	Za hlavou	177
151	Keramika	1	Džbán	Za hlavou	178
153	Keramika	1	Mísa	U nohou	179
154	Keramika	1	Džbánek	n/a	180
155	Keramika	1	Mísa s ouškem	U hlavy	181
155	Keramika	1	Dvouuchá amfora	U hlavy	182
156	Keramika	1	Dvouuchá amfora	U hlavy	183
158	Kámen	1	Sekeromlat s obloukovitým týlem	n/a	184
159	Keramika	2	Zdobení džbánek	n/a	185
159	Kámen	1	Sekeromlat s obloukovitým týlem	n/a	186
159	Kámen	1	Kulovitý mlat	n/a	187
159	Keramika	1	Přeslen	n/a	188
161	Kost	n/a	Skelet mladé jalovice	n/a	189
161	Kost	4	Šídlo	n/a	190
167	Malakofauna	1	Škeble Unio	n/a	191
167	Keramika	2	Střepy	n/a	192
171	Mušlovina	8	Kroužek	n/a	193
171	Kost	1	Závěšek z kančího klu	n/a	194
172	Kost	1	Šídlo	n/a	195
173	Kámen	1	Sekerka	n/a	196
173	Kámen	1	Nůž	n/a	197
173	Kámen	1	Brousek	n/a	198
173	Kost	n/a	Hrot	n/a	199
173	Kost	1	Dlátko	n/a	200
175	Keramika	1	Nálevkovitý pohár	n/a	201
176	Měď	1	Závěšek	n/a	202
176	Keramika	1	Džbán	n/a	203
177	Kámen	1	Sekerka	n/a	204
177	Kámen	1	Nožík	n/a	205

177	Mušlovina	1	Kroužek	n/a	206
177	Keramika	1	Přeslen	n/a	207
177	Keramika	1	Džbán	n/a	208
177	Keramika	1	Čtyřuché osudí	Urna	209
179	Keramika	1	Džbán s páskovým uchem	n/a	210
179	Kámen	1	Sekeromlat plochý	n/a	211
180	Keramika	2	Džbánek	n/a	212
181	Keramika	1	Pohár	Za hlavou	213
181	Měď	1	Fragment měděného kroužku	n/a	214
182	Keramika	1	Džbánek	Za hlavou	215
182	Keramika	1	Džbánek	U kolen	216
192	Kámen	1	Sekeromlat s obloukovitým týlem	n/a	217
197	Keramika	1	Přeslen	n/a	218
197	Kámen	1	Čepel	n/a	219
197	Kost	1	Šídlo	n/a	220
197	Kámen	1	Brousek	n/a	221
197	Kámen	1	Drtidlo	n/a	222
197	Keramika	1	Koflík	n/a	223
200	Keramika	1	Koflík	Za hlavou	224
202	Keramika	1	Čtyřuchá amfora	U hlavy	225
202	Keramika	1	Džbán	U hlavy	226
8	Keramika	2	Koflíky	V stěna	227
8	n/a	1	Buben salg. typu	U tváře	228
213	Keramika	1	Část zásobnice	Levá paže	229
214	Keramika	1	Džbán	U nohou	230
215	Keramika	1	Miniatura amfory	Dno	231
215	Keramika	1	Část miniaturní nádoby	Dno	232
216	Keramika	1	Džbánek	Dno	233
217	Keramika	1	Amfora	Dno	234
218	Keramika	n/a	Střepy	Dno	235
218	Pazourek	1	Pazourek	Dno	236
29	Kámen	2	Šipka	Za zády	237
29	Kámen	2	Šipka	U těla	238
219	Keramika	12	Nádoba ze střepů	Výplň	239

Tabulka 5. Tabulka artefakt

Název deskriptoru	Popis deskriptoru	Hodnota deskriptoru	Popis hodnoty deskriptoru
Název	Název lokality		
Kraj	Název kraje, ve kterém se lokalita nachází		
Rok	Rok výzkumu kontextů		
Interpretace lokality	Interpretace lokality na základě lit.	Kostr. hrob v hrob. jámě	Nález kostrového hrobu v hrobové jámě
		Kostr. hroby v hrob. jámě	Nález kostrových hrobů v hrobových jamách
		Kostr. hrob v moh. kontextu	Nález kostrového hrobu pod mohylou
		Kostr. hrob v sídl. kontextu	Nález kostrového hrobu v sídlištním objektu
		Kostr. hrob v přík. kontextu	Nález kostrového hrobu v příkopovém ohrazení
		Žárový hrob	Nález žárového hrobu
		Žárové hroby	Nález žárových hrobů
		Kostrový/žárový hrob?	Údajný kostrový/žárový hrob
Počet hrobů	Počet hrobů náležející ke KNP		
Fáze KNP	Fáze, do které nálezy spadají	baal.	Baalberská
		salz.	Salzmündská
		siř.	Siřemská

Číslo záznamu	Číslo lokality v databázi		
ID kontextu	Číslo kontextu v databázi		
Lokalita	Lokalita, na které se daný kontext nachází		
Kontext	Pojmenování kontextu na základě lit. či jiného zdroje		
Rok	Rok výzkumu daného kontextu		
Poloha	Poloha kontextu dle lit. či jiného zdroje		
Tvar	Tvar hrobové jámy	n/a	Neuvedeno
		Obdélník	Obdélné jámy včetně se zaoblenými rohy
		Čtverec	
		Ovál	
		Kruh	
		Nepravidelný ovál	
		Nepravidelný	Tvar uveden v lit. jako nepravidelný
Konstrukce	Konstrukce hrobové jámy	Prostá	Hrobová jáma bez jakékoliv vnitřní konstrukce
		Kamenné obložení	Hrobová jáma obložena kamenem
		Skříňka	Vnitřní konstrukce složená z kamenných desek

		Kamenný zával	Nepravidelné zavalení kameny
		Dřevěná komora	Vnitřní konstrukce ze dřeva
Délka	Rozměr hrobové jámy ve směru delší osy v cm		
Šířka	Nejdelší horizontální rozměr hrobové jámy v cm		
Hloubka	Hloubka hrobové jámy od hladiny skrývky v cm		
Inventář	Informace ano/ne zda byl v hrobě přítomen artefakt		
Počet jedinců	Počet jedinců v hrobové jámě		
Poznámka	Případná poznámka ke kontextu		
Věk 1/2	Pravděpodobný věk jedince/ů v hrobě	Infans I	0 - 0,5 let
		Infans II	0,5 - 6 let
		Infans III	7–13 let
		Juvenis	14–19 let
		Adultus	20–39 let
		Adultus I	20–29 let
		Adultus II	30–39 let
		Maturus I	40–49 let
		Maturus II	50–59 let

		Maturus/Senilis	50–60 + let
		Senilis	60 + let
		n/a	Neuvedeno
Pohlaví 1/2	Pravděpodobné pohlaví jedince/ů v hrobě	F	Žena
		M	Muž
		n/a	Neuvedeno
Orientace 1/2	Orientace jedince/ů v hrobě podle světových stran, první je vždy směr hlavy	Neanatomické uložení kostí	Dislokované kosti na dně jámy
Poloha 1/2	Udává informaci o poloze, ve které byl jedinec/jedinci pohřben/i	L bok skřčená	Ve skrčené poloze na levém boku
		P bok skrčená	Ve skrčené poloze na pravém boku
		Na zádech	Jedinec pohřben trupem na zádech
		Skrčená bok	Ve skrčené poloze bez uvedené strany
		L spánek	Nález lebky ležící na levém spánku
		P spánek	Nález lebky ležící na pravém spánku
		V sedě	Jedinec pohřben v polosedu/sedu

		Na břicho	Jedinec pohřben na břicho
		n/a	Neuvedeno
Pohled k 1/2	Světová strana, ke které je tvář jedince přivrácena		
Zachovalost 1/2	Zachovalost kostí jedince/ů	Zachovalá	Dokonale zachovalá a identifikovatelná
		Částečně	Dobře zachovalá s chybějícími částmi
		Špatná	Pouze pár kostí či fragmenty
		Žárový ritus	Spálené pozůstatky kostí
		n/a	Neuvedeno
Materiál	Materiál, ze kterého je artefakt zhotoven		
Počet	Počet kusů stejného artefaktu		
Interpretace artefaktu	Popis artefaktu dle lit. či jiného zdroje		
Poloha	Poloha artefaktu v hrobě	U hlavy	Artefakt se nachází v oblasti u hlavy jedince
		Za hlavou	Artefakt se nachází za hlavou jedince
		U nohou	Artefakt se nachází u nohou jedince

		Dno	Artefakt se nachází na dně
		Výplň	Artefakt se nachází ve výplni
		Za zády	Artefakt se nachází za zády jedince
		Urna	Artefakt je urna
		V urně	Artefakt se nachází v urně
		Na jedinci	Artefakt se nachází na jedinci
		Na lebce	Artefakt se nachází na lebce jedince
		Pod hlavou	Artefakt se nachází pod hlavou jedince
		U tváře	Artefakt se nachází u tváře jedince
		U kolen	Artefakt se nachází u kolen jedince
		Levá paže	Artefakt se nachází u levé paže jedince
		Krk	Artefakt se nachází v oblasti krku jedince
		Hrudník	Artefakt se nachází v oblasti hrudníku jedince

Tabulka 6. Tabulka popisu deskriptorů